

@ebsoorgtr

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

HAZİRAN 2018

**SANAYİCİNİN
ÖNCELİKLERİ
EKONOMİ VE EĞİTİM**

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280

35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY

P: +90 232 491 14 00

www.egeendustri.com.tr

- facebook.com/egeendustri
- twitter.com/egeendustri
- linkedin.com/egeendustri
- info@egeendustri.com.tr

Hayallerinize **büyülü bir dokunuş**

www.bortarcatering.com

HAZİRAN GÜNDEMİ

HAZİRAN 2018

Yıl : 35
Sayı : 409

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr

Grafik - Baskı Öncesi

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 25 Haziran 2018

4	Nasıl bir dönüm noktası?	40	Esen'den Meclis temennileri
6	Sanayicinin öncelikleri ekonomi ve eğitim	42	YORGANCILAR: Kalıcı çözüm için üretim...
10	Yorgancılar: Niteliksel sıçrama yapalım	46	Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi
12	Model Fabrika için kollar sıvandı	51	Kağıt ile Basım Komitelerinin üniversite ve sanayi işbirliği
14	İlk çeyrekte hizmet ve sanayi ile büyüdük	54	EBSO Vakfı'nda yeni dönem
16	Büyümede kilit sektör sanayi	56	Küresel ekonomide belirsizlik hakim
18	500 Büyük'te 62 EBSO'lu	62	İşsizlik yüzde 10.1'e geriledi
20	İzmirli sanayici kapasite kullanımını ihracatla artırıyor	71	Temel ekonomik göstergeler
24	İzmir için güçbirliği		
28	Yorgancılar: Sürdürülebilir kalkınma çevreden geçiyor		
34	İmar barışı EBSO'da ayrıntılarıyla anlatıldı		
38	Yerli ve yeni makine alan KOBİ'ye kredi desteği		

Kapak

Türkiye ekonomisi 2018'in ilk çeyreğinde yıllık yüzde 7.4 büyüdü. En büyük katkı özel tüketimden gelirken sanayi sektörü yüzde 8.8 büyümeye kaydetti.

Dünya hızla değişiyor. Artık büyük olan küçüğü alt edemiyor. Hızlı olan yavaş olanı alt ediyor.

Rupert Murdoch

Reklam ajansları, ne kadar yaratıcı olurlarsa olsunlar, doğaları gereği giderek rutinleşen ve yavaşlayan organizasyonlara dönüşürler. Oysa reklamverenler sonu bitmek bilmeyen toplantılar ve uzun yaratıcı süreçlerden çok acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır.

**Sizin de basit ve hızlı çözümlere ihtiyacınız varsa,
bize ihtiyacınız var demektir.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

NASIL BİR DÖNÜM NOKTASI?

Yılın ilk yarısını tamamlamak üzereyiz. Dış politikadan ekonomiye, siyasetten toplumsal konulara kadar olması gerekenden fazla hareketli ve sıcak günler yaşıyoruz.

Yılın ilk çeyrek büyüme rakamı yüzde 7.4 olarak açıklandı.

Söz konusu büyüme verisi, bizim için sürpriz olmadı. Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; 3 ayda bir yaptığımız Sanayi Eğilim anketinde çıkan sonuçlardan oluşturduğumuz EBSO İmalat Sanayi Durum Endeksi, yüzde 7'nin üstünde bir büyüme sinyalini vermişti.

Büyümenin temel dinamiklerine baktığımızda; İhracat sadece yüzde 0.5 büyürken, ithalat yüzde 15.6 büyüdü.

Hizmetler yüzde 10, sanayi yüzde 8.8 inşaat yüzde 6.9 büyürken, hanehalkı tüketimi yüzde 11 büyüdü.

Makine teçhizat yatırımları, yılın ilk çeyreğinde yüzde 7 oranında büyüdü. Ancak, önceki çeyreklere göre kademeli bir düşüş yaşandı.

Son makroekonomik görünüm, daha olumsuz bir tabloyu karşımıza çıkarmaktadır. Yüksek enflasyon, yüksek faiz, artan cari açık, büyüyen bütçe açığı, hızla artan kamu borç stoku, çift haneli işsizlik ilk çeyrek büyümesinin olumlu algısını zayıflatmakta, ikinci ve devam eden çeyreklerde daha düşük oranlı büyüme beklenmektedir.

Vatandaş olarak da, devlet olarak da gelirimizden fazla harcadığımız bir dönemi geride bırakıyoruz. Bunun sürdürülemez olduğunu, maliyetinin yüksek çıkacağını biliyorduk. Şimdi, hep beraber en az zararlı bu süreci atlama zorundayız.

Türkiye'nin hızla nitelikli sanayileşmeye, talebi artacak ürünlerin üretimine odaklanması gerekiyor. Bu çerçevede; önce döviz kurlarında istikrarın sağlanması, ardından enflasyonla mücadele programının hazırlanması, doğrudan yatırım yapmanın cazip hale getirilmesi, AB ile ilişkilerin güçlendirilmesi kaçınılmazdır. Güzel ülkemizin potansiyeli ve insan kaynağı bunu başarabilecek niteliktedir.

Bakınız, ABD'li yatırımcı George Soros, geçen ay AB kaynaklı bir kriz uyarısında bulundu. Bununla birlikte, FED beklenen faiz artırımını yaptı ve devamının geleceğini netleştirdi. Avrupa Merkez Bankası, tahvil alım programını Aralık ayında sonlandıracağını belirtti. ABD Başkanı Trump, Çin'e 50 milyar dolarlık ilk ithalat vergisini koydu ve ticaret savaşlarını bir anlamda resmi olarak başlatmış oldu.

Yani, küresel ekonomide ucuz ve bol küresel likidite dönemi sona ererken, dış kaynak bulmanın ve ticaret yapmanın çok daha zorlaşacağı yeni bir döneme girmiş olduk. Sınırlarımızda bitmeyen savaş ve uluslararası güç dengeleri de cabası.

Böyle bir süreçte, bizim kırılabilirliğimizle yakalanmamızın yaratacağı çıkmazı düşünebiliyor musunuz? Siyasette de, ekonomide de çok önemli bir dönüm noktasındayız. O nedenle ısrarla diyoruz ki, Türkiye'nin yeni bir makroekonomik yol haritasına ihtiyacı vardır. Kazanımlarımızı hızla kaybetme noktasındayız. Seçim sonrasında, kurulacak hükümetten ilk beklentimiz kısa vadeli değil, bu yönde kalıcı çözümler üretmesidir.

Seçimlerin hayırlı olmasını ve ekonomi odaklı kararların hayata geçirilmesini diliyorum.

sylvac

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

PHYNIX

BOYA VE KAPLAMA KALINLIĞI
ÖLÇÜM CİHAZLARI

KB PRÜFTECHNIK

SERTLİK TEST CİHAZLARI

NewSonic

PORTATİF ULTRASONİK
ÖLÇÜM CİHAZLARI

TSCHORN
Mess- und Spannmittel

3D TESTER VE PROBLAR

Status Pro
maschinenmesstechnik

LASERLİ POZİSYON ÖLÇÜM CİHAZLARI

ACCRETECH

FORM ÖLÇÜM CİHAZLARI

Schwenk

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

TECLOCK

KOMPARATÖR SAATLERİ

OS
alfa-sys

TAKIM BOY ÖLÇME CİHAZLARI

ÖLÇÜ ALETLERİ

İzmir'den tüm Türkiye'ye stoktan teslimat...

Tel: +90 232 342 06 93 • Fax: +90 232 342 06 95
info@yamerend.com.tr • www.yamerend.com.tr

DÖKÜM MALZEMELERİ

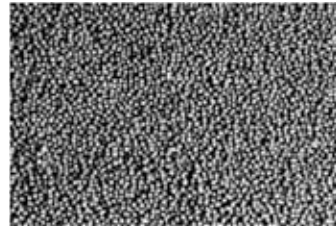
Demir Dökümhane Malzemeleri

- Aşılmalı ve Küreselleştiriciler
- Karbon ve Grafit
- Ferro Alyajlar
- Refrakter Malzemeler
- Filtreler

Demirdışı Dökümhane Malzemeleri

- Metaller ve Metal Alaşimleri
- Döküm Potaları
- Tablet Alaşimleri
- Döküm Katkı Malzemeleri
- Seramik Ürünler
- Çelik ve Paslanmaz Bilya ve Gritler

KERAMTECH

SQ Group

skamol

Sanayicinin öncelikleri ekonomi ve eğitim

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, iş dünyası temsilcileri olarak siyasete değil ekonomiye odaklandıklarını belirterek, “Biz işin ekonomi tarafındayız” dedi. Üretim bazlı politikalara ağırlık verilmesini isteyen Yorgancılar, Sanayi 4.0’ın uygulanmasını da savunurken bunun için öncelikle Eğitim 4.0’ın hayata geçirilmesi gerektiğini vurguladı.

24 Haziran’da gerçekleştirilecek Cumhurbaşkanlığı ile 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri öncesinde Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve İyi Parti İzmir Milletvekili adayları, Ege Bölgesi Sanayi Odası’nı heyetler halinde ayrı ayrı ziyaret etti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, seçime giren tüm parti ve adayları demokrasi yarışı için kutlayıp se-

çimlerde başarı dilerken, iş dünyası olarak her partiye eşit mesafede yaklaştıklarını belirtti. Siyasi parti temsilcilerinin heyet ziyaretlerinde reel kesim temsilcileri olarak beklenti, dilek ve temennilerini dile getirme fırsatı bulduklarını söyleyen Yorgancılar, “Bir yanda bizim taleplerimizi, dileklerimizimizi şehrimizin vekil adaylarına iletmek, diğer yandan da partilerimizin genel ve yerel politikalarını birebir dinlemek için bu toplantıları fırsat olarak görmekteyiz” dedi.

Sadece seçim zamanı değil, ihtiyaç duyulan her an ve durumda ulaşabildikleri, konuları sahiplenen vekilleri TBMM’de görmek istediklerini belirten Yorgancılar, ülke olarak ‘Ben, sen, O değil, Biz’ olmamız gereken kritik bir süreçten geçtiğimizi kaydetti.

Siyasi partilerin ziyaretlerindeki konuşmalarında seçim atmosferinin ekonomiyi

de yakından ilgilendirdiğini belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, ekonomideki gelişmelere zaman kaybedilmeden müdahale edilerek olumsuzlukların önlenmesi, yatırımların ve üretimin artırılması, uluslararası alanda ilişkilerin normalleştirilerek dış ticarete dengenin sağlanması için siyasetçilere büyük görevler düştüğünü ifade etti.

Ekonomideki tablo değişmeli

Ender Yorgancılar, yılbaşında yüzde 14- 15 olan kredi faiz oranlarının yüzde 24- 25'lere geldiğini ifade ederek, döviz kurları, enflasyon ve faizlerdeki yükselişin yatırımlarla ticareti de olumsuz yönde etkilediğine dikkat çekti. Yorgancılar, "Bugün kredi kullanmadan iş yapan sanayici yok gibi. Döviz kurunda yaşanan dalgalanma ile özel sektörün borcu 35- 40 milyar dolar arttı. Enflasyon baskısının kendini hissettirdiği, sanayinin ortalama karlılığının net yüzde 5- 6 olduğu bir ortamda üretimin devamlılığını sağlamak zor. O nedenle ekonomide acil tedbirlerin alınması gerekiyor. Hangi lider cumhurbaşkanı seçilirse seçilsin, hangi siyasi parti başa gelirse gelsin, ekonomideki tabloyu değiştirmek zorunda. Ben bunu söylerken işin siyasi kısmında değilim, ekonomi kısmındayım" diye konuştu.

Üretim bazlı politikalar olmalı

Türkiye'nin üretim dokusu ile tüketim dokusunun örtüşmediğini belirten Yorgancılar, üretim bazlı politikalara ağırlık verilmesi temennisinde bulundu. Yorgancılar, "Ürettiğimiz ürünler ile tükettiğimiz ürünler aynı standartta değil. İthalat nedeniyle büyük cari açık ile karşı karşıya kalıyoruz. Üretim dokusunu geliştirmedeğimiz müddetçe her 100 dolarlık ihracatın 60 dolarını ara mal olarak ithal malzemelerle karşılama gerçeğini değiştiremeyiz" dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye'nin dünya eko-

nomisinde söz sahibi ülkeler arasında yer alabilmesi için üretim bazlı politikalar uygulanması ve Sanayi 4.0 fırsatlarını değerlendirmesi gerektiğine işaret ederken, ancak bunu gerçekleştirecek insan kaynağının yetişmesi amacıyla öncelikle Eğitim 4.0'a geçilmesi gerektiğini savundu.

EBSO olarak ilk kez 4 yıl önce gündeme getirdikleri Sanayi 4.0'ı başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım ve ilgili Bakanların sahiplendiğini, bu konudaki çalışmalarından memnuniyet duyduklarını da ifade eden Yorgancılar, "Ama Sanayi 4.0'ı uygulayabilmemiz için Eğitim 4.0'ı hayata geçirmek gerekiyor. Eğitimsiz, Sanayi 4.0'ı hayata geçirmek hayal. Gelinen

noktada ara eleman sıkıntısına paralel Sanayi 4.0'ı uygulayacak eleman sıkıntısı ile de karşı karşıya kalıyoruz. Yani bilgi işlem, yazılım, kodlama konularında işlem yapabilecek ara eleman sıkıntımız artıyor. Üniversitelerimizdeki eğitim ülkenin gerçekleriyle örtüşmüyor. Bazı bölümlerin yaşamda ve ekonomide karşılığı yok. 2. Dünya Savaşı sonunda yerle yeksan olmuş Almanya, meslek liseleri sayesinde bugün dünya devi haline geldi. Meslek liselerinin eğitim sistemi Almanya, Avusturya sistemi gibi yapılsa idi Türkiye bugün ara eleman sıkıntısı çekmiyor olurdu. Bizim bugün yapmamız gereken, eğitim sistemini Sanayi 4.0'ın gereklerine uygun, gençlerimiz açısından

sunulan içeriği kullanan değil, içerik üreten bir nesil haline getirmemiz gerekiyor. Ülkemizin uzun vadede çıkışı bundadır” değerlendirmesini yaptı.

Çözüm yeri

Uluslararası ilişkilerin önemine de dikkat çeken Ender Yorgancılar, “İhracatımızın yarısını gerçekleştirdiğimiz Avrupa Birliği ile ilişkilerimiz acil olarak düzelmeli. ABD’ye olan yaklaşık 1.5 milyar dolarlık ihracatımızın 1 milyar 250 milyon dolarını demir çelik ürünleri oluşturuyor ve Trump’ın yüzde 25 vergi artışı kararı bizi direkt etkiliyor. Demir çelikte dünyada sayılı üreticiler arasındayız ancak en büyük hurda ithalatçısıyız. Enerjimizi ithal ediyoruz. Son 10 yıldaki kar transferi 5 tane STAR rafinerisine bedel. Para yurt içinde ve

yatırımda kalmalı. Bunun da kararını alacak, çözümünü üretecek merci, siyaset” dedi.

Yorgancılar, iç göçün ülkemizin bir diğer önemli sorunu olduğunu ifade eden Yorgancılar, “Vatandaşımızın yaşadığı yerde çalışıp ortaya çıkardığı ürün para ederse, o takdirde göç etmesine ihtiyaç yok. Dolayısıyla İzmir’in başarı ile uyguladığı yerelde kalkınma modeli örneklerinin yaygınlaştırılmasını diliyoruz” ifadelerini kullandı. Ender Yorgancılar, organize sanayi bölgelerindeki boş parsellerin değerlendirilmesi, TOKİ’nin konut sisteminde olduğu gibi sanayiye de fabrika binasının kiralanarak yatırım kaynağının makine, üretim ve istihdam için harcanması önerilerinin de hükümet tarafından gündeme alındığını ancak henüz uygulama yönetmeliklerinin

çıkmadığını da anlattı.

Esen: Önce birlik ve beraberlik

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, bu seçimle birlikte ilk defa Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçiliyor olmasının seçimlere ilişkin ilgi ve merakı artırdığını söyledi. Esen, “İçinde bulunduğumuz bölgede yaşanan savaş ve çatışma ortamı, dünyayı saran terör endişesi ve uluslararası ilişkilerde değişen dengeler karşısında ulusal bağımsızlık ve güvenlik meseleleri birinci sıraya taşınırken iş insanları olarak olumsuz etkileri de yoğun bir biçimde hissetmekteyiz. Ancak hangi görüşten olursak olalım, her görüşten önce birlik beraberlik anlayışımızı korumamız gerekmektedir” dedi.

Ekonomide beklentilerin iyileştirilmeye ihtiyacı var

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, ekonomik verilerde, algı ve beklentilerde başlamış bir bozulma gözlense de, bugüne kadar çok badireler atlatan ülkemizin bunun da üstesinden gelecek birikim ve potansiyele sahip olduğuna vurgu yaptı. Ekonomide yüzde 7.4 ile ilk çeyrekte oldukça yüksek bir büyümenin yaşandığını, ancak aynı gün açıklanan cari açık verilerinin yıllık 57 milyar dolarlık açığı işaret etmesinin daha fazla dikkat çektiğini söyleyen Yorgancılar “Bu durum ekonomik birimlerin olumsuz gelişmelere duyarlılığının daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır” dedi.

Günümüzde ekonomi politikasının en önemli boyutlarından birinin beklentilerin iyi yönetilmesi olduğunu vurgulayan Yorgancılar, Merkez Bankası'nın uzun süre para politikasında tali yolları tercih etmesi, faiz artışı ve faiz politikasında sadeleştirmede gecikmesinin beklentileri olumsuz etkilediğini kaydetti. Ender Yorgancılar, “Ülkenin seçim konjonktürüne girmesi ve bunun bazı belirsizlikleri beraberinde getirmesi söz konusu olmuştur. Bu içsel gelişmeler yanında ucuz ve bol küresel likidite döneminin sona

ermesi ve dış kaynak bağımlılığı tarihinin en yüksek düzeylerinden birinde bulunması nedeniyle Türkiye'nin Arjantin ile birlikte en kırılgan ülkeler arasında bulunması da algının kötüleşmesini beslemiştir. Ancak, koşulların zorluğu bizleri yıldırılmamalıdır. İnaniyorum ki, bu badireyi Türkiye ekonomisi güçlenerek atlatacağı” diye konuştu.

Çözüm önerileri de ortaya konmalı

Ekonomideki zorluklar yanında tüm kesimlerin çözüm önerilerini de ortaya koyması gerektiğine dikkat çeken EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, şu değerlendirmeyi yaptı:

“Türkiye ekonomisindeki sorunlar da kaynaklar da gayet iyi biliniyor. Aslında çözümler de biliniyor. Ekonomimizdeki sorunlar çaresi bilinmeyen kanser gibi bir hastalık değildir. Sorunlar; çaresi ve tedavi yolları bilinen hastalıklardır. Yüksek enflasyon, yüksek faiz, yüksek bütçe açığı, yüksek cari açık, yüksek dış kaynak bağımlılığı gibi sorunları çözmek için yeni-bilinmedik yöntemlere ihtiyaç yok. Hepimiz biliyoruz ki, vatandaş olarak, devlet olarak gelirimizden fazla harcadık. Olması gerekenden daha

fazla refaha ulaştık. Ancak bunun sürdürülemez olduğunu, bir fatura çıkaracağını biliyorduk. Bu fatura da er ya da geç ödenecekti ve şimdi bunun ödeme zamanı geldi. Evet reçete de acı ilaçlar da olacaktır. Ancak, bu reçeteyi kullanmamanın, tedavide gecikmenin sonuçları çok daha ağırdır. Şimdi bu koşulları stratejik düşünerek avantaja dönüştürmemiz, fedakarlığı adil dağıtmamız gerekiyor.”

İhracata odaklanmalıyız

Bu çerçevede öncelikle yavaşlayacak iç talebi, kur artışlarının da desteğiyle, ihracat ile ikame etmek gerektiğini ifade eden Yorgancılar, “Bunun için de AB ilişkiler tekrar canlandırılmalı, komşularla ve Kuzey Afrika ülkeleri gibi geleneksel pazarlarla ekonomik ve siyasi ilişkiler güçlendirilmelidir. Seçim sonrası için 3 aylık ve bir yıllık dönemi kapsayacak şekilde ekonomi/dış politika boyutunda acil eylem planları ile yeni Orta Vadeli Ekonomi Programı öngörülerini açıklanmalıdır. Bizler de bu ülkenin sanayicileri olarak hem yeni ekonomi programının hazırlanmasına hem de geleceğin sanayisinin oluşturulmasına katkı yapmaya hazırız. İnaniyoruz ki yine başaracağız” ifadelerini kullandı.

Yorgancılar: Niteliksel sıçrama yapalım

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, yılın ikinci yarısını belirleyecek üç ana unsurun; erken seçim ve sonuçları, jeopolitik riskler ve ekonomik adımlar olduğunu belirterek, “Dünya gerçekleri ile örtüşen sanayi stratejisi, eğitim ve adalet reformlarıyla Türkiye ekonomisi gerçek gücünü gösterecektir” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Türkiye'nin gelen olarak niteliksel bir sıçramaya ihtiyacı olduğuna dikkat çekti. Yeni bir yatırım ve üretim heyecanını gündeme taşıyan Yorgancılar, “Ekonomide yapılacak iş çok. Dolayısıyla yeni bir sıçramayla Türkiye, niteliksel büyümeyi, ürünleri yapabilecek kapasiteye sahip” dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 2018'in ikinci yarısını şekillendirecek gelişmeler ve atılması gereken adımlar konusunda açıklamalarda bulundu. Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili genel seçimleri sonuçları, jeopolitik risklerle ekonomik adımların yılın geriye kalan bölümünde etkili üç ana unsur olacağını vurgulayan Ender Yorgancılar, ertelenen reformların zaman kaybedilmeden hayata geçirilmesi gerektiğini söyledi.

Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili genel seçim sonuçlarıyla birlikte seçimlerin ardından nasıl bir ekonomi programının hayata geçirileceğinin gündemin ilk sırasında yer aldığını belirten Yorgancılar, ekonomik hedeflerin tekrar gözden geçi-

rilmesinin çok önemli olduğunu anlattı.

Ender Yorgancılar, ulusal boyuttaki gelişmelere ilişkin olarak şu görüşleri ifade etti:

“Bütçe açığının kontrolü için alınacak önlemlerin neler olacağı önemli. Bu dönemde bizi en fazla sıkıntıya sokan konulardan birisi de petrol fiyatlarında yüzde 20 üzerindeki artış ve bunun da ekonomiye olumsuz yansımaları oldu. Vergi artışları ve harcamalardaki azalışın bütçe açığını aşağıya doğru çekeceği gerçeğini biliyoruz. Genel olarak mevduat ve kredi faizlerinin düzeyi, yatırımlar ve ticari satışlarla ilgili konularda belirleyici olacak. Mevduat ve kredi faizleri yükseliyor. Türk Lirası ve döviz arasındaki makas uluslararası gelişmelerin de etkisiyle açılıyor. Enflasyon yüksek. Faizlerin düşürülmesi, döviz kurlarının reel değerini bulması en büyük beklentimiz. Çünkü Türkiye tekli faiz dönemine alıştı. Merkez Bankası'nın piyasalara zamanında müdahale etmesi, faiz ve likidite politikaları ile enflasyonla mücadeledeki başarı düzeyi ekonomi üzerinde etkili olacak. Çünkü yüksek faiz ve enflasyon ortamında yatırım da ticaret

de çok zor. Bütün bunların yanında Olağanüstü Hal'in devamı veya kaldırılması, adalet sisteminde reform, AB ile ilişkilerin tam üyelik müzakerelerinin devam ettirilmesi düzeyine getirilmesi gibi yapacak çok şey, alınacak çok mesafe var.”

Yabancı sermaye yatırıma gelmeli

Sıcak paranın geçici bir kaynak olduğunu ve bu spekülasyon sermayenin sahiplerinin paralarını daha iyi kazanacakları yerlere götürdüğünü hatırlatan Yorgancılar, seçimler sonrasında Türkiye'ye yatırıma dönük yabancı sermayenin getirilmesi gerektiğini vurguladı. Ender Yorgancılar, “Küresel sermaye hareketlerinin yönü ve Türkiye'ye yönelik risk algısındaki gelişmeler büyük önem taşıyor. Seçimden sonraki süreçte tekrardan yatırıma dönük yabancı sermayenin ülkemize gelmesi gerekiyor. Sıcak parayla gelen, biraz daha fazlasını bulduğunda parasını başka ülkeye götürüyor. Ama yatırıma gelen birisinin yatırımını ülkemizden alıp götürme imkanı yok” dedi.

Reform zamanı

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 2018'in ikinci yarısında yapılması gerekenleri sıralarken, Türkiye'de genel olarak niteliksel bir sıçramaya ihtiyaç olduğuna dikkat çekerek, “Yapılacak iş çok. Yeni bir

Küresel konjonktür gelişen ülkelerin aleyhine

Küresel konjonktürün gelişmekte olan ülkelerin aleyhine işlediğine dikkat çeken EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Ortadoğu'daki gelişmelerin sadece Türkiye'yi ilgilendirmediğini, özellikle de İran-İsrail-ABD arasındaki gerilim ve bunun petrol fiyatlarına yansımalarının da önemli olduğunu söyledi. ABD'nin korumacı ekonomi politikalarına karşı AB ve diğer ülkelerin alacağı önlemler, ABD'deki faiz/likidite politikası ile Euro/Dolar paritesindeki gelişmelerin de etkilerine dikkat çeken Yorgancılar, “Serbest Ticaret Anlaşmalarımızın ülkeler bazında artırılmasında büyük fayda var. AB ile Gümrük Birliği Anlaşmamızın yeni baştan güncellenmesi gerekiyor. Türk Lirası yılbaşından bu yana yüzde 25'e yakın değer kaybetti. Bu olaylar bizim gibi ülkeleri doğrudan etkileyen olumsuz örneklerdir. Bu açıdan dışa olan bağlılığımızın azalması gerekiyor” dedi.

heyecan, yeni bir sıçrama lazım. Dolayısıyla yeni bir sıçramayla Türkiye, niteliksel büyümeyi, ürünleri yapabilecek kapasiteye sahip. Biz bunu daha önce göstermiş bir ülkeyiz. Bunu başaracak güç de, akıl da var. İyi destekler verildiğinde rekor büyüme yapan bir Türkiye var. Bunu devamlı yapabilecek bilgi birikimi olan genç bir nüfus arkamızdan geliyor. Onların da önünü açtığımız sürece ülkemizin önü açık” dedi.

Türk ekonomisi gerçek gücünü gösterecek

Dünya gerçekleri ile örtüşen sanayi stratejisi, toplumsal huzurun ve birlikteliğin yeniden sağlanması ile

Türk ekonomisinin gerçek gücünü göstereceği vurgulayan Yorgancılar, “Adalet, eğitim, denetim, bürokrasi-liyakat reformu gerekiyor. Ayrıca, bunlarla eş zamanlı ekonomi reformuna ihtiyaç var.

Dolayısıyla ekonomi boyutunda, kısa vadede makro ekonomik istikrarın sağlanması, reformlara odaklanılması gerekiyor. Orta vadede katma değerli üretim ve dijitalleşme yol haritasının belirlenmesi, uzun vadede ise eğitim sisteminin Sanayi 4.0 sürecine göre kurgulanması önem taşımaktadır. Sanayiciler olarak, ülkemize olan inancımız da, üretim kararlılığımız da yeterince güçlüdür” diye konuştu.

Model Fabrika için kollar sıvandı

Türkiye’de ekonominin dinamiği küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) dünya ile rekabet edebilmelerine olanak sağlayacak Model Fabrika için İzmir’de kollar sıvandı. Ege Üniversitesi Yerleşkesi içinde yer alacak dev tesis için projenin tarafları Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ege Üniversitesi (EÜ) ve Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) temsilcileri bir araya gelerek yapılacak çalışmalarla ilgili yol haritasını çıkardı.

Ege Üniversitesi’nde kurulacak model fabrika için İzmir’e gelen

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürü Anıl Yılmaz ve beraberindeki heyet, EÜ Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak’ı ziyaret etti. Ziyaretin ardından heyet, Prof. Dr. Budak’la birlikte Ege Üniversitesi Yerleşkesinde Model Fabrika’nın kurulacağı alanda incelemelerde bulundu.

Kamu-Üniversite-Sanayi omuz omuza

Model Fabrika projesi daha sonra EBSO’da düzenlenen toplantıda tüm boyutlarıyla konuşuldu. Toplantıya

“
İzmir’de kurulacak ve KOBİ’lerin rekabet gücünü artıracak Model Fabrika için EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürü Anıl Yılmaz ile OSB’lerin başkanları EBSO’da bir araya geldi.

projenin tarafları olan Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürü Anıl Yılmaz, EÜ Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Organize Sanayi Bölgelerinden yöneticiler ve uzmanlar katıldı.

Toplantıda konuşan Prof. Dr. Necdet Budak, Ege Üniversitesi olarak heyecanla karşıladıkları Model Fabrika Projesi için hazırlıklarını yaptıklarını söyledi. Prof. Dr. Budak, "Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Dr. Faruk Özlü'nün İzmir'de açıkladığı bu büyük proje için, üniversite olarak hazırlıklarımızı özveriyle yaptık. Türkiye'nin köklü eğitim ve bilim yuvası olan Ege Üniversitesi, Türk sanayisinin gelişmesi dünya ile rekabet edebilir hale gelmesi için birikimini seferber ediyor. Bakanlığımız ve sanayicilerimizin temsilcisi Ege Bölgesi Sanayi Odası ile omuz omuza vererek bu alanda kısa sürede büyük yol kat edeceğimizden eminim. Eğitimdeki öncü rolümüz, bilim üreten bir merkez olmamız ve üretilen bilginin toplumla paylaşılması aşamasında istekli olmamız gibi özelliklerimiz bu dev projenin bünyemizde doğmasını sağladı. Üniversite olarak 'Araştırma Üniversitesi' olmak, uluslararasılaşmak, üniversite-sanayi işbirliklerini geliştirmek gibi hedeflerimiz var. Model Fabrika ile hedeflerimize ulaşmada dev bir adım daha atmış oluyoruz" dedi.

Dünya ile rekabet için anahtar

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da, Model Fabrika Projesi'nin KOBİ'lerin dünyaya açılmasında anahtar rolü oynadığını vurguladı. Yorgancılar, projeyi tüm detaylarıyla ele aldıklarını ve mümkün olan en kısa zamanda hayata geçireceklerini söyledi.

İlki Ankara'da kurulan Model

Fabrikanın İzmir'de de kısa sürede çalışmaya başlayacağını söyleyen Verimlilik Genel Müdürü Anıl Yılmaz ise, "Türkiye genelinde üç yıl içinde 10 adet Model Fabrika açma hedefimiz var. Bu merkezler üniversitelerle işbirliği içinde sürekli gelişecek. İzmir modelinde kamu-

sanayi-üniversite ortaklığı çok verimli sonuçlar ortaya koyacak. Model Fabrikasının ilk yatırım ve işletme sermayesini bakanlık ve EBSO karşılayacak. Ege Üniversitesi de yerleşkesinde vereceği alanın yanında bilimsel desteğini sağlayacak" diye konuştu.

KOBİLERİN YAPISAL DÖNÜŞÜMÜNE DESTEK OLACAK

Türkiye'de sanayi istihdamı, üretimi ve ihracatının önemli bir kısmını oluşturan KOBİ'lerin küresel rekabet koşullarının gerektirdiği yapısal dönüşümü sağlamak öncelikler arasına yer alıyor.

Çalışan ve yöneticilerin dijital dönüşüm, ürün geliştirme, kalite iyileştirme gibi alanlarda uygulama yetkinliklerinin geliştirilmesi büyük önem taşıyor. Bu kapsamda, başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin uygulama yönlü becerileri deneysel ancak gerçek bir üretim ortamında yaparak kazanmalarını sağlamak üzere Model Fabrikalar oluşturuldu. Model Fabrika bünyesinde

danışmanlık hizmetleriyle desteklenmiş uygulamalı eğitim programlarının ve bu eğitimlerin sunulacağı fiziksel ortamın oluşturulması sağlanacak.

Dünyada, Model Fabrika veya yeterlilik merkezi adıyla uygulamalı eğitim ve danışmanlık hizmeti sunan bu merkezler, çeşitli ülkelerde 2001 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürüyor.

Model Fabrikalar; Yalın üretim, Dijital Dönüşüm, Ürün Geliştirme, Enerji Verimliliği ve diğer konularda işletme çalışanlarının bilgi ve becerilerini artırma; gerçek bir üretim ortamında katılımcılara bir fabrikanın daha verimli olması için gereken her şeyi test ederek öğretmeyi amaçlıyor.

Türkiye ekonomisi yıla iyi bir başlangıç yaptı. Hem ilk çeyreği artışla geçiren sanayinin hem de harcamalarını hızlandıran vatandaşın etkisiyle ilk çeyrekte güçlü büyümeye ulaştı. İlk çeyrekte dış ticaret ise ithalatın güçlü artışı karşısında ekonomiyi küçültücü etki yaptı.

Türkiye ekonomisi 2018 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda yüzde 7.4 büyürken, önceki çeyreğe göre GSYH büyüme hızı yüzde 2 oldu. İlk çeyrek büyümesine en büyük katkı 6.7 puan ile özel tüketimden geldi. İlk çeyrekte sanayi yüzde 8.8, inşaat sektörü yüzde 6.9 büyüdü. Tarım sektörü ise ilk çeyrekte yüzde 4.6 büyüme kaydetti. Hanehalkı nihai tüketim harcamalarında yüzde 11 artış yaşanırken, devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 3.4 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu yılın ilk çeyreğine (Ocak-Mart) ilişkin Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) sonuçlarını açıkladı. Buna göre, GSYH tahmini, zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bu yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 7.4 arttı.

Üretim yöntemine göre cari fiyatlarla GSYH tahmini, bu yılın ilk 3 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 21.9 artarak 792 milyar 691 milyon lira olarak gerçekleşti.

Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2018 yılı birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 7.2 artarken; mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş

hacim endeksi, bir önceki çeyreğe göre yüzde 2 artış gösterdi.

Sanayiden önemli katkı

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde bu yılın ilk çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine kıyasla zincirlenmiş hacim endeksi olarak tarım sektörünün katma değeri yüzde 4.6, sanayi sektörünün yüzde 8.8, inşaat sektörünün ise yüzde 6.9 arttı. Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri de yüzde 10 yükseliş gösterdi.

Üretim hesabında sanayideki güçlü büyüme etkili. İlk çeyrekte yüzde 8.8 büyüyen sanayi ekonomik büyümeye 1.87 puanlık katkı verdi. Hizmet sektöründe yüzde 10'luk büyümenin yarattığı katkı ise 2.27 puan oldu. İnşaatteki hız kaybı ekonomiyeye katkısını 0.47 puanda bıraktı. Tarım ise her ilk çeyrekte olduğu gibi yüzde 4.6'lık büyümesiyle 0.12 puanlık katkı yarattı. Savunma, eğitim, sağlık sektörlerini içeren kamu yönetiminde büyüme yüzde 4.6, toplam ekonomiyeye katkı ise 0.50 puan. Savunma sektöründeki hem yatırım hem de harcamalardaki artış bu kalemden etkili oldu.

İstihdamı da sürükleyen idari ve destek

hizmet faaliyetleri yüzde 12.1'lik artışla büyümeye 0.65 puan katkı verdi.

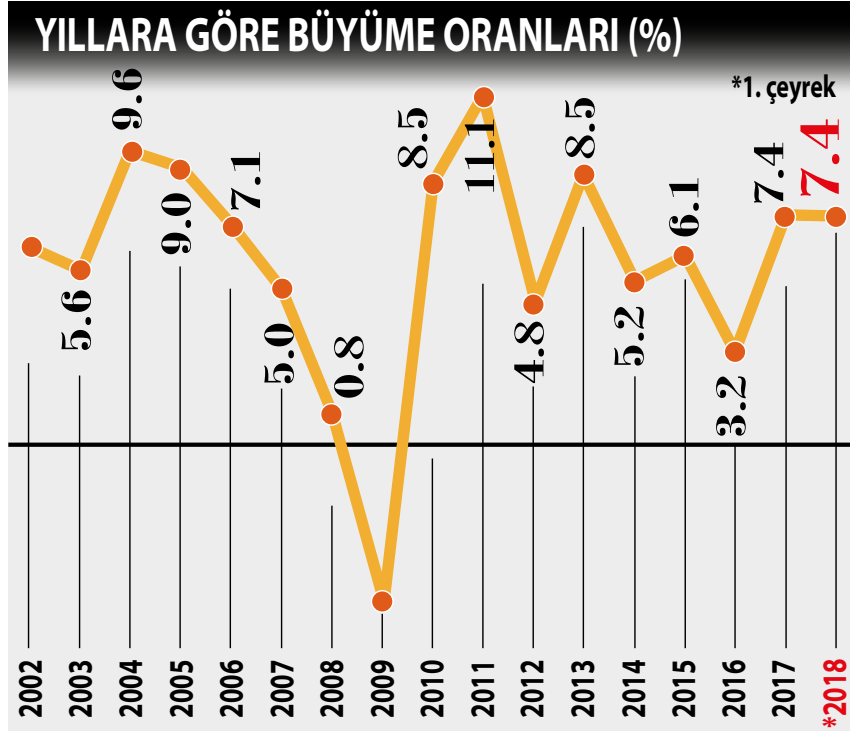
Kredi Garanti Fonu (KGF) rüzgarını 2018 yılına taşıyan finans sektörünün ilk çeyrek büyümesi yüzde 4.8. Bu 0.24 puanlık bir katkıya işaret ediyor.

Hanehalkı harcamalarında yüzde 11 artış

Ekonomik büyümede vatandaşın tüketimindeki artış ana unsur oldu. Yerleşik hanehalklarının ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların (HHKOK) toplam nihai tüketim harcamaları, 2018 yılının birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirleme hacim endeksi olarak yüzde 11 arttı. Bunun büyümeye katkısı 6.74 puan, 7.4'lük büyümeye katkısı ise yüzde 91 oldu. Devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 3.4, büyümeye katkısı 0.49 puan olarak gerçekleşti. Gayrisafi sabit sermaye oluşumu ise yüzde 9.7 arttı.

Tüketim mallarına 162 milyar lira

Vatandaş tüketiminde ithal mallar ağırlıklı oldu. Özellikle otomotiv ve cep telefonunu kapsayan dayanıklı mallarda yüzde 20.3'lük artış yaşandı. Ve yine gıda hariç ithal malların ağırlıklı olduğu içki, tütün, kırtasiye, temizlik malzemeleri gibi dayanıksız tüketim mallarına yapılan harcama yüzde 26.4 arttı. Vatandaş dayanıksız tüketim mallarına 162 milyar lira harcadı. Eğitim, sağ-

lık, otel, lokanta gibi harcamaları kapsayan hizmetlerde ise yüzde 20.8'lik bir artış var. Bu 214.4 milyar lira harcadığını gösteriyor. Giysiler, mutfak eşyaları, oyuncak gibi yine ithalatın olduğu yarı dayanıklı tüketim mallarına harcamalar da yüzde 22.5 artış gösterdi.

İthalat artışının etkisi olumsuz

Türkiye'de her ay rekor kıran ihracat büyümeye istediği katkıyı veremedi. Geçen yılın ilk çeyreğine göre ihracatta artış yüzde 0.5'te kalınca büyümeye katkı sadece 0.11 puan oldu. İthalat ise hız kesmedi.

Yüzde 15.6 büyüyen ithalat, ekonomik büyümenin 3.69 puanını götürdü. Böylece dış ticaretteki gelişme nedeniyle Türkiye ekonomisi 3.58 puan daha az büyüdü.

İşgücü ödemeleri yüzde 18.7 arttı

İşgücü ödemeleri, 2018 yılının birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 18.7 artarken, net işletme artışı/karma gelir yüzde 22.8 arttı.

İşgücü ödemelerinin cari gayrisafi katma değer içerisindeki payı geçen yılın aynı döneminde yüzde 38.8 iken bu oran 2018 yılının birinci çeyreğinde yüzde 37.8 oldu. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 44.1'ten yüzde 44.4'e yükseldi.

Türkiye ekonomisi, 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin ardından, hükümetin ekonomiyi canlandırmak adına attığı istihdam ve Kredi Garanti Fonu (KGF) başta olmak üzere teşviklerin etkisiyle iç tüketim ağırlıklı olarak 2017 yılının son çeyreğinde yüzde 7.3, 2017'nin tamamında ise yüzde 7.4 ile beklentilerin üzerinde büyüme gerçekleştirmişti.

AB'NİN TAMAMINI GEÇTİK

Türkiye, bu yılın ilk çeyreğinde yakaladığı büyüme oranıyla Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin tamamını geride bırakırken, OECD'de de zirveye oturdu. AB üyesi 28 ülkenin bu dönemdeki büyüme ortalaması yüzde 2.4, OECD ülkelerinin yüzde 2.6 olarak gerçekleşirken, Türkiye yüzde 7.4 ile bu rakamları 3'e katladı. Aynı dönemde Euro Bölgesi'nde büyüme yüzde 2.5'de kaldı. Avrupa'da yılın ilk çeyreğinde en fazla büyüme kaydeden ülke yüzde 5.1 ile Letonya oldu. Letonya söz konusu dönemde yüzde 5.1 büyüme başarısı yakaladı. Türkiye ekonomisi Ocak-Mart döneminde büyüme başarısıyla 35 üye ülkeden oluşan OECD bölgesinde de lider konuma yükseldi.

Yorgancılar, ilk çeyrek büyümesini değerlendirdi

Kilit sektör sanayi

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar 2018 yılı ilk çeyreğine ilişkin büyüme verilerini değerlendirdi. Yorgancılar, "Türkiye, 2017 yılındaki büyüme performansını bu yılın ilk çeyreğinde de devam ettirmiştir. Yüzde 7,4 düzeyindeki büyüme bizim beklediğimiz bir sonuçtu. EBSO olarak 3 ayda bir yaptığımız Sanayi Eğilim anketinde çıkan sonuçlardan oluşturduğumuz EBSO İmalat Sanayi Durum Endeksi, büyüme oranı ve imalat sanayi üretim endeksi verileri bir araya getirildiğinde korelasyonu da yüksek çıkmış ve 2018 ilk çeyrek büyümesinin yüzde 7'nin üstünde olacağına dair sinyalleri vermişti. O nedenle sonuç, bizim için sürpriz olmadı" dedi.

Özellikle yatırımlarda, daha da önemlisi 2017 yılı ilk çeyreğinde yüzde 12 oranında gerileyen makine-teçhizat yatırımlarının bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 7 oranında büyümesinin dikkate değer olduğunu kaydeden Yorgancılar, "Ancak, makine-teçhizat yatırımları son 2 çeyreğin de gerisine düşmüştür. Bu kapsamda, "Yerli Makine Alan KOBİ'ye Faizsiz Kredi Desteği"nin etkilerini ileriki çeyreklerde görmeyi ümit ederim. Ancak, geldiğimiz noktada hızlı büyümenin önemli ve de olumsuz yan etkileri yani yüksek maliyeti olduğu gerçeğini göz ardı etmemize engel olmamalıdır. Nitekim yüksek enflasyon, yüksek faiz, artan cari açık, büyüyen bütçe açığı, hızla artan kamu borç stoku yüksek büyümenin algısını zayıflatmaktadır. Ayrıca, döviz sepetinin (0.5 Euro + 0.5 Dolar) yüzde 15.4 oranında arttığı ilk çeyrekte mal hizmet ihracatının

sadece binde beş, buna karşılık mal ve hizmet ithalatının yüzde 15,6 oranında artması ekonominin dış bağımlılık düzeyine ilişkin endişe duymamıza neden olmaktadır. Dolayısıyla büyüme verileri artık Türkiye'nin yeni bir makro ekonomik yol haritasına ihtiyacı olduğunu ortaya koymaktadır. Seçim sonrasında kurulacak hükümetin ilk işi de bu olmalıdır" diye konuştu.

Ekonominin kilit sektörü sanayi

Açıklanan verilere ilişkin ilk çeyrekte tarım sektörünün yüzde 4.6, hizmetler sektörünün yüzde 10 sanayi sektörünün yüzde 8.8, inşaat sektörünün yüzde 6.9 oranında büyüdüğünün ortaya konduğunu ifade eden Yorgancılar, bu verilerin, 2017 yılında olduğu gibi sektörler boyutunda dengeli büyümenin devam ettiği anlamına geldiğini kaydetti. Yorgancılar,

şöyle konuştu:

"Bilindiği gibi ülkemiz ekonomisinin kilit sektörü sanayidir. Zira büyüme hızı ile en yüksek bağlantı katsayısına sahip sektör sanayidir. Bir başka ifadeyle sanayi, özellikle de imalat sanayi büyüdüğünde tüm sektörler dalga dalga büyümektedir. Bu nedenle, Türkiye'nin çıkışı da geleceği de nitelikli sanayi yatırımları ve üretimindedir. Yılın ilk çeyreğinde sektörün yüzde 8.8, 2017 yılı son çeyreğiyle aynı oranda büyüdüğü, sektörde istikrarın sürdüğü anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, sanayi sektörü performansının oldukça sevindirici olduğu söylenebilir. Yine sanayi sektörünün en önemli alt boyutunu oluşturan imalat sanayinin yüzde 9.3 oranında büyüdüğü görülmektedir. Bu büyüme, yılın ilk çeyreğinde sanayi

sektörü ihracatının yüzde 8,7, ithalatın yüzde 21, istihdamının yüzde 7,2 arttığı bir ortamda gerçekleşmiştir. Büyüme oranına yakın istihdam artışı, kur artışlarının üretim ve istihdam üzerindeki olumlu etkisini ortaya koymaktadır. Ancak ithalat artışı, önemli orandaki kur artışlarına rağmen, üzerinde durmamız ve acil kalıcı çözüm üretmemiz gereken bir konudur. Diğer yandan; Euro Bölgesi yüzde 2,5 büyürken, Çin'in yüzde 6,8, Hindistan'ın yüzde 7,7 büyüdüğü gerçeğini göz ardı etmemeliyiz.”

Ekonomide yeni bir anlayış ihtiyacı

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar ayrıca yılın ilk çeyreğinde harcamalar yönünden büyüme verileri incelendiğinde özel tüketimin yüzde 11, kamu tüketiminin yüzde 3,4, yatırımların yüzde 9,7 oranında büyüdüğünün görüldüğünü belirterek, “Bu yılın ilk çeyreğinde kredi faizlerindeki artışa rağmen tüketici kredilerinin yüzde 15,2 büyüdüğü dikkate

alındığında özel tüketimin kredi ile büyüdüğü söylenebilir. Bu durum faiz artışı beklentisine bağlı olarak vatandaşların tüketimi öne çektiği anlamına gelmektedir. Hem tüketim hem de yatırımlardaki yüksek oranlı artış mal ve hizmet ithalatının çift haneli büyümesini açıklamaktadır” dedi.

Gelinen noktada 24 Haziran seçimlerinin sadece bir seçim olmaktan öte anlam taşıdığını vurgulayan Ender Yorgancılar, “Seçim ile yeni bir sisteme geçiyoruz. Hem ekonominin içinde bulunduğu zorlu koşullar, hem de yeni politik sistem değişikliği ekonomide de yeni bir anlayışa olan ihtiyacı belirginleştirmektedir. Ayrıca, ilk çeyrekteki yüksek büyümenin sürdürülemeyeceği de ortadadır. Türkiye'nin hızla nitelikli sanayileşmeye, talebi artacak ürünlerin üretimine odaklanması gerekiyor. Bu çerçevede önce döviz kurlarında istikrarın sağlanması, ardından entegre bir enflasyonla mücadele programının hazırlanması, yatırım ortamının

BÜYÜMEYE KİM NE KADAR KATKI VERDİ		
ÜRETİM	Artış (%)	Etkisi (puan)
Tarım	4.6	0.12
Sanayi	8.8	1.87
-İmalat sanayi	9.3	1.65
İnşaat	6.9	0.47
Hizmetler	10.0	2.27
Bilgi-iletişim	5.8	0.15
Finans, sigorta	4.8	0.24
Gayrimenkul	2.9	0.27
İdari destek hizmet	12.1	0.65
Kamu yönetimi	4.6	0.50
Diğer hizmet	9.5	0.19
HARCAMA		
Vatandaşın tüketimi	11.0	6.74
Devletin tüketimi	3.4	0.49
Toplam yatırımlar	9.7	2.76
İhracat	0.5	0.11
İthalat	15.6	-3.69

iyileştirilmesi, AB ile ilişkilerin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu ülkenin insanı ve potansiyeli bu amaçları gerçekleştirmeye yetecektir” değerlendirmesini yaptı.

500 Büyük'te 62 EBSO'lu

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan 2017 yılı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışması sonuçlandı. İSO'nun açıkladığı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında 62 Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) üyesi şirket yer aldı. Merkezi İstanbul, Ankara ya da başka şehirlerde olmasına rağmen üretimleri İzmir'de olan firmaların esas alındığı EBSO listesindeki sonuçlara göre, 2017 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun yüzde 12'sini EBSO üyesi firmalar oluşturdu. Bu yıl 4 firma listeye ilk kez dahil olurken, 1 firma çalışmaya katılmadı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Listeye giren her bir üyemizi tebrik ediyor, ülkeye olan katkılarının üretimlerinin, karlarının artarak devamını diliyorum" dedi.

Desteklemeler pozitif etkiledi

500 Büyük Sanayi Kuruluşu verilerini değerlendirirken, Türk reel sektörünün çok zor bir coğrafyada, birçok olumsuz gelişme yaşanırken desteklenmesinin, ülke ekonomisinin de büyümesi anlamına geldiğine dikkat çeken Yorgancılar, bu durumun 2017 yılı yüzde 7'lik büyümeden ve yüzde 40'a ulaşan üretimden satışlardan çok net görüldüğünü vurguladı. Ender

Yorgancılar, "2017 yılındaki destekler çok kıymetli olmakla birlikte, geçici adımlarla sanayici bir yılı iyi kaparken, bir başka yılı olumsuz kapatabilmektedir. O nedenle sürdürülebilir yüksek katma değerli üretim adına, üretimin önündeki tüm engellerin kaldırılarak, rakiplerimizle eşit şartlarda üretimin sağlanması en büyük arzumuzdur. Son atılan adım ile elektrik faturalarımıza yansıyan ek maliyetler gibi çözüm bekleyen konularımız bulunmaktadır" diye konuştu.

Reel sektör ülkemizin umudu olmaya devam ediyor

Reel sektörün dinamik yapısı ile ülkemizin umudu olmaya devam ettiğini, sektör temsilcileri olarak bundan sonraki hedeflerinin bu yüksek oranlı üretim artışını, katma değerli üretime dönüştürmek ve yerli veya yabancı doğrudan yatırımlara yenilerini eklemek olduğunu kaydeden Yorgancılar, "Hükümetimizden yılın ikinci yarısında Sanayi 4.0 ve Dijitalleşme Yol Haritası'nı hayata geçirmesini bekliyoruz. Üretimden, eğitime, istihdamdan hizmetlere kadar niceliksel başarıdan niteliksel başarıya geçebildiğimiz takdirde, ilk 10 ekonomi hedefini konuşabiliriz. Çünkü, Türkiye'yi

Ege Bölgesi Sanayi Odası üyesi 62 şirket, İstanbul Sanayi Odası tarafından açıklanan Türkiye'nin 500 Büyük sanayi kuruluşu arasında yer aldı. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, reel sektörün desteklenmesinin önemine vurgu yaptı.

sürdürülebilir büyüyecek olan sanayidir” ifadelerini kullandı.

Son 10 yılın en iyi performansı

EBSO'nun 100 Büyük araştırmasına katılan 44 üyesinin İSO'nun 500 büyük listesindeki; üretimden satışların, cironun, ihracatın ortalama yüzde 8'ini gerçekleştirdiğini, 100 Büyük EBSO üyesinin 2017 yılı verileri dikkate alındığında son 10 yılın en iyi performansını gösterdiği, benzer bir çalışmada İSO 500 büyük firmasının da son 13 yılın en iyi performansını gösterdiğini ifade eden Yorgancılar, Türkiye'nin sanayi kuruluşlarını analiz etme açısından en önemli 2 çalışmanın benzer sonuçlara ulaşmasının, bir kez daha karar vericilere çok önemli mesajlar sunduğunu vurguladı. Ender Yorgancılar şöyle devam etti: “Veriler 2016 yılı ile kıyaslandığında; 500 Büyük firmanın Üretimden Satışları 2017 yılında yüzde 33 artarken, EBSO'nun çalışmasında 100 büyük firmanın üretimden satışları yüzde 40 artmıştır. 500 büyük firmanın ihracatı yüzde 17 artarken, 100 büyük üyemizin ihracatı yüzde 24 artmıştır. Dönem karı; hem baz etkisi, hem de satışların artması ile 500 büyük firmada yüzde 40.7, 100 büyük firmamızda yüzde 66 oranında artmıştır. Satış karlılığı 500 büyük firmada yüzde 8.3'e çıkarken, 100 büyük firmamızda yüzde 10.9'a yükselmiştir.” Finansman giderlerinin faaliyet karı içindeki payının 500 büyük firmada yüzde 55'lerden yüzde 48.4'e gerilerken, 100 büyük firmada bu oranın yüzde 32'ye kadar gerilediğini belirten Yorgancılar, “Yani, ülke genelinde sanayi kuruluşlarımız faaliyet karının yaklaşık yarısını finansman giderleri için kullanılmakta idi. Kısmen de olsa iyileşme gözlenmekte ancak firmalarımızın borçlanma açısından riskleri devam etmektedir” dedi.

2017	2016	EBSO ÜYESİ FİRMALAR
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
13	17	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.
31	32	Milangaz LPG Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
37	26	Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütüncülük San. ve Tic. A.Ş.
42	30	Coca-Cola İçecek A.Ş.
44	35	İpragaz A.Ş.
47	54	İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.
52	52	Banvit Bandırma Vitaminli Yem Sanayi A.Ş.
53	47	Abalioğlu Yem-Soya ve Tekstil Sanayi A.Ş.
57	76	Tezcan Galvanizli Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.
73	65	Namet Gıda San. ve Tic. A.Ş.
79	137	BMC Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
81	67	C.P. Standart Gıda San. ve Tic. A.Ş.
92	64	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.
102	87	Pınar Süt Mamülleri Sanayii A.Ş.
109	132	Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.
118	90	Delphi Automotive Systems Ltd. Şti.
127	185	Özkan Demir Çelik Sanayi A.Ş.
132	115	Hidromek-Hidrolik ve Mekanik Makina İmalat San. ve Tic. A.Ş.
137	106	Tat Gıda Sanayi A.Ş.
141	104	Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.
150	135	İmbat Madencilik Enerji Turizm San. ve Tic. A.Ş.
155	176	Kocaer Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.
161	162	Koroza Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
165	278	Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic. A.Ş.
169	163	CMS Jant ve Makina Sanayii A.Ş.
171	151	DYO Boya Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.
175	191	Olmuksan International Paper Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
189	217	Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş.
192	218	Mondi Tire Kutsan Kağıt ve Ambalaj Sanayi A.Ş.
199	192	Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.
206	301	Abalioğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.
222	-	Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
231	102	Küçükbay Yağ ve Deterjan Sanayi A.Ş.
232	198	Hugo Boss Tekstil Sanayi Ltd. Şti.
241	179	Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş.
243	256	Polibak Plastik Film San. ve Tic. A.Ş.
244	305	Kardemir Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.
246	238	CMS Jant Sanayi A.Ş.
249	226	Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii A.Ş.
254	283	Kansai Altan Boya San. ve Tic. A.Ş.
278	267	Akdeniz Kimya San. ve Tic. A.Ş.
292	269	Üniteks Tekstil Gıda Motorlu Araçlar San. ve Tic. A.Ş.
316	314	Sun Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
337	316	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.
345	336	Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş.
354	-	Esen Plastik San. ve Tic. A.Ş.
357	382	TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.
362	377	Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.
379	330	Çimentaş - İzmir Çimento Fabrikası T.A.Ş.
391	341	İZDEMİR Enerji Elektrik Üretim A.Ş.
415	423	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.
417	401	Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.
419	366	Agromey Gıda ve Yem San. Tic. A.Ş.
420	380	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.
433	375	Bak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
450	362	Dimes Gıda San. ve Tic. A.Ş.
451	438	Felda Iffco Gıda San. ve Tic. A.Ş.
455	-	Europap Tezol Kağıt San. ve Tic. A.Ş.
463	464	Cevher Jant Sanayii A.Ş.
465	219	Stackpole International Otomotiv Ürünleri Ltd. Şti.
472	-	Batıbeton Sanayi A.Ş.

İzmirli sanayici kapasite kullanımını ihracatla artırıyor

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Bu yılın ilk çeyreğinde İzmir, hem iç, hem de dış taleple yani iki kanatlı büyümüştür" dedi.

Ender Yorgancılar, EBSO'nun 3 ayda bir yaptığı Sanayi Eğilim Anketi sonuçlarını değerlendirdi. EBSO İmalat Sanayi Durum Endeksi, geçen yılın ilk çeyreğine göre yüzde 27.5 arttığını ve ilk çeyrek büyümesinin yüzde 7'nin üstünde olacağını sinyali verdiğini ifade eden Yorgancılar, "Bununla birlikte; yılın ilk çeyreğinde Türkiye genelinde kapasite

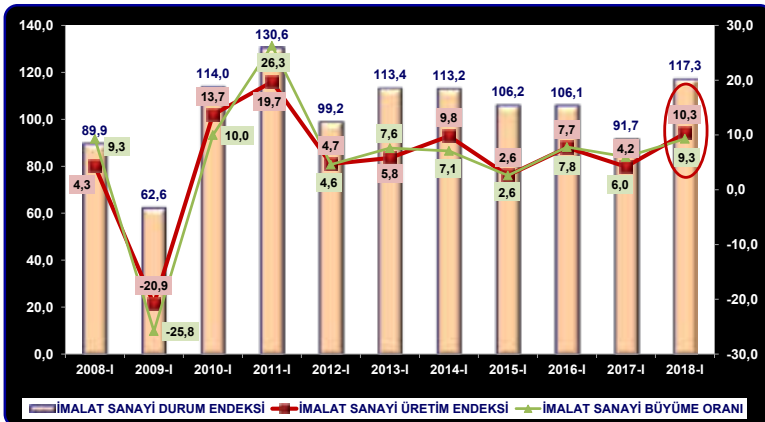
kullanım oranı yüzde 2.23 oranında artarken EBSO için bu oran yüzde 9.68 gibi oldukça yüksek bir oranda gerçekleşmiştir" dedi.

Bu olumlu gelişmenin gerisinde yılın ilk çeyreğinde ekonominin daha çok özel tüketimle yani iç taleple yüzde 7.4 oranında büyümesi kadar ihracatın da rolü olduğuna değinen Yorgancılar, "Nitekim 2017 yılının ilk çeyreğine göre İzmir hariç Türkiye genelinde mal ihracatı yüzde 13.4 artarken İzmir'deki artış yüzde 19.9 gibi oldukça yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. Dolayısıyla bu yılın ilk çeyreğinde İzmir, hem iç hem de dış taleple yani iki kanatlı büyümüştür. Bu gelişmede kurlardaki artışın önemli rolü olmuştur. Nitekim 2018 yılının ilk çeyreğinde yarım dolar ve yarım Euro'dan oluşan döviz sepeti yaklaşık yüzde 11 oranında artmıştır. Dolayısıyla tarihsel olarak daha fazla dışa açık olan ve makro koşullardaki değişime uyum sağlama yeteneği daha fazla olan İzmir'in ilk çeyrekte koşulları lehine çevirdiği" söylenebilir" diye konuştu.

Fason payı azaldı

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 2018 yılı ilk çeyreğinde sanayi

SANAYİ ENDEKSİ ve BÜYÜME ORANI

işletmelerinin üretimindeki fason payının azalmasına da dikkati çekerken, “Nitekim 2017 yılı 3. ve 4. çeyreğinin ardından 2018 yılının ilk çeyreğinde de fason üretimin toplam üretim içindeki payı son 13 çeyreğin en düşük düzeyi olan yüzde 25.6’ya gerilemiştir. Şirket bünyesinde kalan katma değer ve karlılığın artması anlamına gelen bu gelişme, kurların gerçekçi değerlendirilmesinin, yani üretici ve ihracatçıyı cezalandırmamasının önemini bu boyuttan da ortaya koymaktadır. Dolayısıyla döviz kurlarının reel düzeyi rekabet imkanı verdikçe, sanayi işletmelerinin üretimindeki fason payının azaldığı söylenebilir” ifadelerini kullandı.

Kalifiye eleman yetersizliği dikkat çekiyor

EBSO’nun kapasite çalışmasındaki önemli sonuçlardan birini de sanayicilerin atıl kapasiteye neden olan faktörlerin başında yüzde 22.36 ile kalifiye eleman yetersizliğini göstermesi olduğuna işaret eden Ender Yorgancılar, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bu, yaklaşık 3.5 milyon işsiz olan, genç işsizliği oranı yüzde 20’lerde seyreden bir ülke için üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Sanayicilerimizin mesleki eğitim ve üniversite eğitiminin niteliği konusundaki taleplerinin haklılığı böylece bir kez daha teyit edilmektedir. Diğer taraftan atıl kapasiteye yol açan önemli ikinci faktör olarak sanayicilerimiz hammadde yetersizliğini vurgulamıştır. Bu boyutta dikkati çeken konu ise yüzde 63 oranı ile yerli hammadde yetersizliğinin ön plana çıkmasıdır. Bu durum, İzmir sanayisinin yapısı da dikkate alındığında, tarımsal üretimde hem istikrarın hem de üretim artışı sağlamanın önemine işaret etmektedir.”

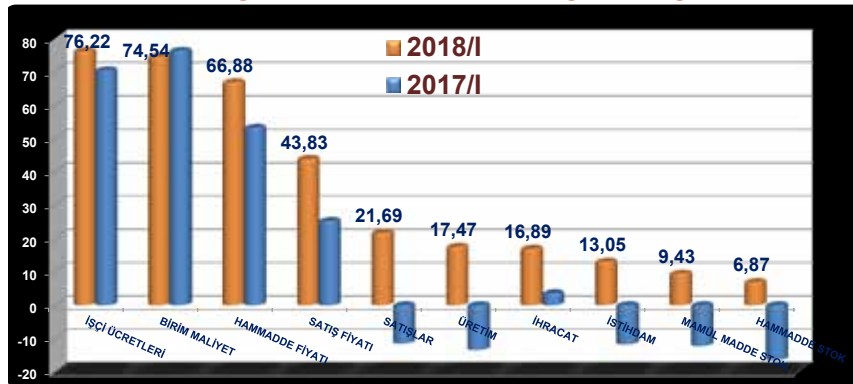
Maliyet enflasyonu etkisi EBSO İmalat Sanayi Durum

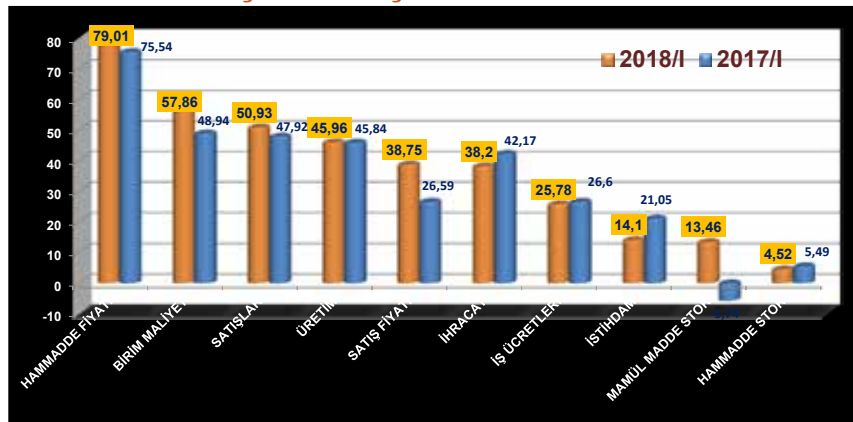
Endeksi’nin ortaya koyduğu bir diğer dikkat çekici sonuçun sanayicilerin gelecek dönemde ücretler, hammadde gibi önemli maliyet unsurlarında artış bekleme olduğunu ifade eden Yorgancılar, “Bu durum, yılın geri kalan bölümünde maliyet enflasyonunun artacağına işaretidir. Dolayısıyla enflasyon ve buna bağlı olarak kredi faizlerinde yaşanacak artış sermaye yetersizliği yüksek olan işletmeleri zorlayacaktır. Bu

nedenle enflasyonun düşürülmesi ve şirketlerin sermayelerinin güçlendirilmesi Türkiye’nin öncelikli sorunu olmaya devam etmektedir. Üretim özellikle de ihracattaki artışlar sevindirici, maliyet ve enflasyon boyutundaki beklentiler ise endişe verici. İç talepte yavaşlamanın beklendiği bir konjoktüre girilirken böylesi bir durumda ihracatın ve dolayısıyla kurlarda istikrarın öneminin artmaktadır” diye konuştu.

2018 / I. ÇEYREKTE NET GERÇEKLEŞME

2018 / II. ÇEYREK İÇİN NET BEKLENTİLER

Sanayi üretimi tüketim malı ile yükseldi

Sanayi üretimi, geçen yılki Kredi Garanti Fonu (KGF) ve teşviklerin etkisiyle başladığı yükselişinde, Nisan ayında önemli derecede hız kesti. Nisan'da takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 6.2 ile beklentilerin üzerine çıkarken, arındırılmamış olarak ise yüzde 5.1 arttı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ise Mart ayına kıyasla yüzde 0.9 yükseldi. Bu dönemde 115.6 olarak hesaplanan endeksi, Nisan 2017'de 110 seviyesinde bulunuyordu. Sanayi üretimi Aralık 2017'de yüzde 13.7 yükseldikten sonra 5 aydır artış hızı düştü. Son olarak Mart ayında yüzde 7.8'e indikten sonra Nisan'da daha da düşmüş oldu. Nisan ayında sanayi üretimi sürükleyen yiyecek ve günlük kullanımlar için yapılan üretim oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Nisan ayına ilişkin sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, Nisan'da madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 3.3,

Üretim cephesi	Değ. (%)
Toplam sanayi	6.2
ARA MALI	8.1
Dayanıklı Tüketim Malı	-0.1
Dayanısız Tüketim Malı	11.7
Enerji	3.1
Sermaye Malı	-0.8
Düşük Teknoloji	9.9
Orta-Düşük Teknoloji	7.6
Orta-Yüksek Teknoloji	6.2
Yüksek Teknoloji	-16.8
MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	10.1
Kömür ve Linyit Çıkarılması	17.0
Ham Petrol ve Doğalgaz Çıkarımı	12.6
Metal Cevheri Madenciliği	24.4
Madencilik ve Taşocakçılığı	1.5
İMALAT SANAYİ	6.3
Gıda Ürünleri İmalatı	16.2
İçeceklerin İmalatı	14.0
Tütün Ürünleri İmalatı	7.1
Tekstil Ürünleri İmalatı	7.5
Giyim Eşyaları İmalatı	17.5
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	3.8
Ağaç, Ağaç Ürünleri	4.0
Kağıt Ürünleri İmalatı	1.1
Kayıtlı Medyanın Basımı	3.4
Kok Kömürü ve Petrol Ürünleri	-29.2
Kimyasal Ürün İmalatı	11.1
Temel Eczacılık Ürünleri	-0.5
Kauçuk ve Plastik Ürünler	11.0
Mineral Ürün İmalatı	8.6
Ana Metal Sanayi	5.6
Fabrikasyon Metal Ürünleri	8.6
Bilgisayar, Elektronik, Optik	18.0
Elektrikli Teçhizat İmalatı	-0.4
Makine ve Ekipman	7.1
Motorlu Kara Taşıtı	3.0
Diğer Ulaşım Araçları İmalatı	-29.1
Mobilya İmalatı	-8.8
Diğer İmalatlar	1.5
Makine Kurulumu	4.6
Elektrik, Gaz, Buhar	3.8

“
Sanayi üretimi Nisan ayında dayanısız tüketim malındaki yüzde 11'lik artış sayesinde yüzde 6.2 yükseliş kaydetti.”

imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 0.9, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi de yüzde 0.6 arttı.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayinin alt sektörlerine bakıldığında ise madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 10.1, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 6.3, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 3.8 artış kaydetti.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış ana sanayi grupları incelendiğinde, söz konusu ayda bir önceki aya göre en fazla artış yüzde 3.3 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe gerçekleşti.

Yatırım mali üretimi azaldı

Dayanısız tüketim mali üretimindeki yükseliş Ocak ayından

bu yana yüzde 11 civarında kalırken, Nisan'da yüzde 11.7 tırmandı. Gıda üretiminin yüzde 16.2 ve içeceklerin üretiminin de yüzde 14 artması, bu rakamları bir kez daha doğruladı.

Yüksek teknoloji üretiminde kayıp

Yarı dayanıklı tüketim mali olan hazır giyim üretiminin de yüzde 17.4 artması, sanayi üretimine destek veren diğer etken oldu. Mobilya, beyaz eşya ve elektronik gibi dayanıklı tüketim mali üretimi ise Ocak ayında yüzde 10.8 arttıktan sonra 3 aydır düşüyor. Son olarak Nisan'da dayanıklı tüketim mali üretimi yüzde 0.1 düşüş kaydetti. Yatırım mali üretiminde yüzde 12-13'lük artışların ardından yüzde 0.8 gerilemesi sanayi üretimi büyümesinin yatırım ve uzun süreli kullanılan malların üretiminden kaynaklanmadığını ortaya koydu.

Sanayi üretiminde diğer moral bozan rakam düşük teknoloji üretimin artmasına rağmen yüksek teknoloji üretiminin sert çakılması oldu. Düşük teknoloji mal üretimi yüzde 8.6'dan yüzde 9.9'a çıkarken orta düşük ve orta yüksek sanayi üretimi yerinde saydı. Yüksek teknoloji üretimi Mart'ta yüzde 21.2 yükseldikten sonra Nisan'da aniden yüzde 16.8 düştü. Özellikle uçak, gemi, helikopter ve savunma sanayi üretiminin yüzde 29.1 gerilemesi bunda etkili oldu.

Bilgisayar ve elektronik eşya üretimindeki artış hızı da yüzde 27'den yüzde 18'e gerilese de buradaki yüksek oran umutların korunmasını sağladı. Metal ana sanayiindeki üretimin artış hızı yine yavaşlayarak Ocak ayında çıktığı yüzde 15.6'lık değer ardından sürekli gerileyerek Nisan'da yüzde 5.6'lık hızda kaldı.

Kapasite kullanımı oranı yükseldi

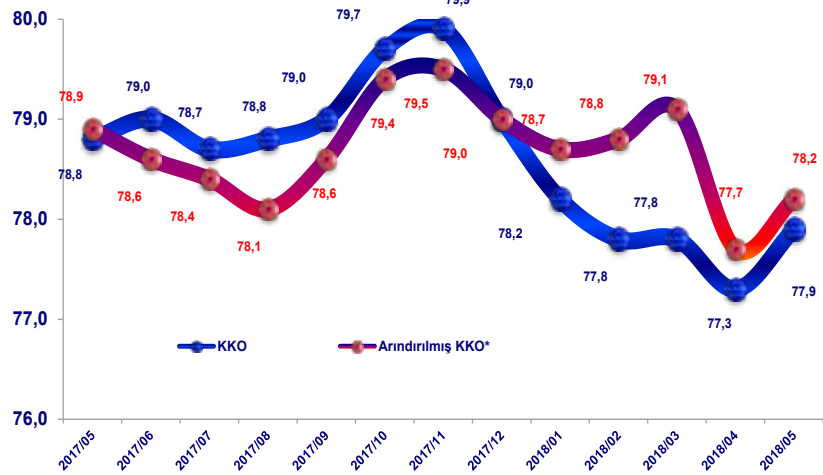
İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, 2018 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre 0.6 puan artarak yüzde 77.9 seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2018 Mayıs dönemi imalat sanayi kapasite kullanım oranı istatistiklerini açıkladı. 2018 yılı Mayıs ayında imalat sanayinde faaliyet gösteren 2 bin 607 işyerine 'İktisadi Yönelim Anketi' formu gönderildi, 2 bin 147 katılımcıdan yanıt alındı.

İmalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre 0.5 puan artarak yüzde 78.2 seviyesinde gerçekleşti.

Mal gruplarına göre oranlar

2018 yılı Mayıs ayında mal gruplarına göre kapasite kullanım

oranları değerlendirildiğinde, ara mallar ile dayanıklı tüketim mallarında artış, dayanısız tüketim malları ile gıda ve içeceklerde azalış görüldü. Yatırım mallarında ise değişim olmadı.

Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)

yüzde 87.7, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı yüzde 87.2, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı yüzde 83.7, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı yüzde 82.5, ile 2018 yılı Mayıs ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu.

İzmir için güçbirliği

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Ticaret Borsası, İzmir Ticaret Odası ve Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi ile güçbirliği yaparak İzmir'in ekonomide hak ettiği yere gelmesini sağlayacak projeleri ön plana çıkarmak için görüş birliği içinde olduklarını söyledi.

İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınso Kestelli, Meclis Başkanı Barış Kocagöz ile İTB Yönetim Kurulu Üyeleri, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı ziyaret ederek Yönetim

Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Meclis Başkanı Salih Esen ve Yönetim Kurulu Üyelerine yeni dönem için başarı dileklerini iletti. Oldukça samimi bir atmosferde geçen ziyarette konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, kendilerinin de seçim süreçlerinin tamamlanmasından sonra ilk ziyareti İTB'ye yaptıklarını hatırlattı. Ender Yorgancılar, kurumlar arası sinerji ve işbirliğine oldukça önem verdiklerini dile getirerek, "EBSO, İTB ve İZTO Başkanları olarak İzmir'in ekonomide hak ettiği

yere gelmesini sağlayacak projeleri ön plana çıkarmak için görüş birliğine vardık. İlk adımı Tarım OSB ile attık. Organize sanayi bölgelerinin kuruluşu İzmir'de EBSO'nun görevi olmasına rağmen İTB'nin ve İZTO'nun desteğinden eminiz. İzmir için daha iyi işleri birlikte yapacağız. Hatta üniversitelerimiz de bu işin içinde olmalı" dedi.

İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Kestelli de, "Dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girmek için 'Biz' demeyi öğrenme-

liyiz, başka türlü başarı gelmez” diyerek ortak çalışmanın önemine işaret etti.

İzmir için el ele vereceklerini belirten Işınsoy Kestelli, “Yeni dönem, hepimiz için yeni hedefler, İzmir adına daha çok çalışmak, üretmek demek. Bu alanda her türlü işbirliğine açığız. El ele verip daha çok ve daha iyi şeyler yapmalıyız. Elimizden gelen her türlü çaba göstermeli, gerekirse fedakarlık yapmalıyız. Böylelikle güzel işlere imza atarız. Üretim ekonomisinin önünü açmamız, Ar-Ge ve inovasyonda daha hızlı yol almamız, Sanayi 4.0 ve Tarım 4.0’a büyük bir hızla adapte olmamız gerekiyor. Desteğimiz sizinle” diye konuştu.

Ortak toplantıda buluşacaklar

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, görev yaptıkları kurumlarda siyasi beklentilerden uzak olarak İzmir’e faydalı olmayı hedeflediklerini ifade etti. İzmir’e her kurumun kendi misyonu açısından baktığını, ancak bunların bir bütün oluşturduğunu söyleyen Esen, “El ele, güçbirliği içinde olmalıyız. Geçmişten bu yana hayalim, odalarımızın ortak meclis toplantısında buluşması, üyelerimizin birbirleriyle kaynaşmasıdır. Yönetim Kurulu Başkanlarımızın da bu toplantılarda ortak konulara işaret etmesi, kentimiz açısından büyük ses getirir. Bu konuda da öncülük İzmir’e yakışır” diye konuştu.

İTB Meclis Başkanı Barış Kocagöz de, Esen’in ortak toplantı önerisine destek verirken, “Kurumlar olarak İzmir ile ilgili ayrı ayrı dosyalar vermek yerine ortak imza koyduğumuz projeler, Ankara’da karşılığını buluyor ve ‘İzmir bunu istiyor’ diye algılanıyor” ifadelerini kullandı.

Ziyarette, yılda bir ortak meclis toplantısı yapılmasına ilişkin teklifin İzmir Ticaret Odası ile Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi’ne de götürülmesi kararlaştırıldı. Toplantı süreci ve gündem belirlemeye ilişkin görüşmeler sürdürülecek.

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu’ndan Yorgancılar’a ziyaret

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu, Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar’ı ziyaret etti. Anıların tazelendiği, geleceğe yönelik paylaşımların yapıldığı ziyarette, Yorgancılar’ın TOBB Yönetim Kurulu’nda yer aldığı 10 yıla yakın süreçteki katkıları da gündeme geldi. TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, “TOBB Yönetim Kurulu’nda birlikte görev yaptığımız önceki dönem TOBB Başkan Yardımcısı ve EBSO Yönetim Kurulu Başkanımız Ender Yorgancılar’ı EBSO’da ziyaret ettik. Kendisine bu zamana kadar TOBB’a, Oda ve Borsa camiası ile Türkiye ekonomisine verdiği hizmetler için teşekkür ediyorum” dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar da TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda ve Borsa Başkanlarının ziyaretinden büyük mutluluk duyduğunu belirtirken, “Sayın Başkanımıza ve kendisine refakat eden tüm değerli TOBB Yönetim Kurulu üyelerimize, değerli başkanlarıma nezaketleri için teşekkür ediyorum” diye konuştu.

İlk 4 ayda Ege'ye desteğimizi yüzde 30 artırdık, yeni desteklerle çalışmalarını hızlandırdık

Adnan YILDIRIM
Türk Eximbank
Genel Müdürü
(2014-2015 Ekonomi
Bakan Yardımcısı)

Türk Eximbank olarak 2018 yılına hızlı bir giriş yaptık. Ocak-Nisan döneminde Türkiye geneli finansman desteğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21,4'lük bir artış oranı yakaladık. Ege Bölgesi'ne yönelik destek artışında ise yüzde 30'a ulaştık.

Ege'nin bu dönem içinde ihracatı 5,8 milyar dolar olarak gerçekleşirken bu ihracatın 1,7 milyar dolarlık kısmını Bankamız destekledi ve Ege'nin toplam ihracatının yüzde 30'una finansman desteği sağlamış oldu. Bu destek tutarlarına ulaşmamızda KOBİ'lere yönelik desteğimiz önemli bir yer tutuyor. KOBİ müşteri sayılarında yüzde 34'ü aşan bir artış oranı ile toplam destekte Ege Bölgemizde geçen yıla göre dolar bazında yüzde 40 artış yakaladık.

EİB'de başvuru almaya yetkili irtibat bürosu açtık

Ege İhracatçılar Birliğinde açtığımız yeni irtibat bürosuyla irtibat bürosu sayımızı Türkiye genelinde 10'a yükselttik. Bu büromuz diğerlerinden bir tık ötede olacak. Burada Türk Eximbank'ın kendi personeli görev yapacak. Bankamızın programları hakkında bilgilendirmelerin yanı sıra başvuru işlemleri de buradan yapılacak. İhracatçılarımızın evrak teslimi

gibi konularda şubeye gitmelerine gerek kalmayacak. Oradaki çalışanımız başvuru almaya yetkili olacak. Bu yönü ile açtığımız ilk irtibat ofisi olacak. İhracatçılarımızın işlerini daha da kolaylaştırmak istiyoruz. Büyük Organize Sanayi Bölgeleri, Ticaret Odalarında ve İhracatçı Birlikleri ile benzer işbirliği protokollerini de gündeme almış bulunuyoruz.

Yeni destekler ve programlarımızla çalışmalarımızı hızlandırdık

İşletme sermayesi kredisinde vadeyi uzattık: İhracatçılarımızın işletme sermayesi ihtiyaçları için daha uzun vadeli kredi kullanma imkânı getirdik. 28 Mayıs'ta başlattığımız uygulama ile Euro cinsinden toplam 5 yıl vadeli kredide ilk etapta toplam 500 milyon dolar karşılığı Euro kullanacağız.

Turizmcilere 300 milyon TL kaynak ayırdık: 4 Haziran'da TÜRSAB ile imzaladığımız protokolle KOBİ niteliğindeki A grubu seyahat acentelerine 300 Milyon TL tutarında bir kaynak ayırdık.

İhracatçımızın teminat sorunları için yeni bir program geliştirdik: Teminat sıkıntısı çeken firmalarımız için "İşletme Sermayesi Garanti Programı"nı Haziran

“
Ege'nin ilk 4 aydaki 5,8 milyar dolarlık ihracatının 1,7 milyar dolarında Türk Eximbank imzası var.
”

ayının son haftalarında devreye alıyoruz. İhracatçılarımızın sevk öncesi dönemde ihracat işlemlerine ilişkin ihtiyaç duydukları işletme sermayesinin karşılanması için Bankalarından temin edecekleri nakdi kredilere Türk Eximbank olarak biz garanti vereceğiz.

Yabancı para cinsinden krediler artık döviz olarak da kullanılıyor: 32 Sayılı Kararda yapılan değişiklikle ihracatçılarımızın kur zararını engellemek amacıyla yabancı para cinsinden kredilerin doğrudan döviz olarak da kullanılabilmesine imkan tanınmıştır.

Reeskont kredisi geri ödemelerinde kur sabitlendi: Merkez Bankası 25 Mayıs'ta aldığı kararla Mayıs ile 31 Temmuz 2018 tarihleri arasında vadesi dolacak Reeskont döviz kredilerinin TL olarak ödenmesi imkanını getirmiştir. Döviz kurları ABD doları için 4,20, Euro için 4,90, İngiliz Sterlini için 5,60 olarak belirlendi. Bu çerçevede, Türk Eximbank nezdinde, TL geri ödeme imkanından yararlanılması beklenen reeskont kredisi tutarı yaklaşık 2,6 milyar dolardır.

Forward hizmeti kullanımını yaygınlaştırmak için adımlar attık: Aralık 2017'de başlattığımız Forward- vadeli kur alım/satım işlemlerinde başlangıç teminat oranı 13 Mart itibarıyla yüzde

20'den yüzde 12'ye, sürdürme teminatı oranı ise yüzde 15'ten yüzde 6'ya düşürülmüştür. Öte yandan, vade sonunda nakdi uzlaşma seçeneğinin yanı sıra kaydi teslimat seçeneği de getirilmiştir.

Sermaye artışıyla beraber daha fazla TL kredi verebileceğiz: Bu sene Hükümetimiz desteği ile sermayemiz 6,35 milyar TL'ye yükseldi. İlave desteklerle daha fazla TL kredi verebileceğiz.

Hizmet ağını genişletirken yeni elektronik dönüşüm projeleriyle bürokrasiyi azaltacağız: İhracat

taahhütlerinin kapatılmasındaki evrak işlemleri ihracatçılarımızın en sık yüzleştiği sorunlardan biri. Ekonomi Bakanlığı ile birlikte gerçekleştirilecek çalışma sonucunda "ihracat taahhütlerinin elektronik ortamda kapatılmasını" sağlayacağız. Bununla birlikte "teminatların elektronik ortamda aktarılması" işlem süreçlerini kısaltacaktır. Ayrıca, Merkez Bankası ile yapacağımız "e-bono" uygulaması ile bütün şubelerimizin reeskont kredisi altyapısı tamamlanmış olacaktır.

Yorgancılar: Sürdürülebilir kalkınma çevreden geçiyor

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sürdürülebilir kalkınma hedefinin çevresel şartların iyileştirilmeden mümkün olmayacağını bilinciyle, daha sağlıklı bir çevre ve daha temiz bir dünya için farkındalık yaratmaya gayret ettiklerini söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), Dünya Çevre Günü ve Haftası etkinlikleri kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü işbirliğinde "Dünyamız Nereye Gidiyor? - Çevre ve Geleceğimiz" konulu panel düzenledi. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Selahattin Varan'ın katılımıyla gerçekleştirilen panelde, sanayiciyi yakından ilgilendiren Çevre Mevzuatı'nın geçirdiği revizyonlar, çevre

sorunlarının yaşadığımız hayat üzerindeki etkileri ve genç kuşağın çevre sorunlarına bakış açısı da paylaşıldı.

İsveç'in Stockholm kentinde 1972 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Çevre Konferansı'nda alınan bir kararla, 5 Haziran'ın Dünya Çevre Günü olarak kutlandığını hatırlatan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Oda olarak her yıl özel önem verdikleri etkinliklerle çevre kirliliğine ve sonuçlarına dikkat çekmeye, daha sağlıklı bir çevre ve daha temiz dünya için farkındalık yaratmaya gayret ettiklerini söyledi. Ender Yorgancılar, "Çünkü bugün sürdürülebilir kalkınma hedefinin çevresel şartların iyileştirilmeden mümkün olmayacağını çok iyi biliyoruz" dedi.

Sanayi açısından bakıldığında çevre

Erdoğan
Çiçekçi

Selahattin
Varan

Şükran
Nurlu

Nuri
Azbar

Ayşe
Uzmay

konusunun her geçen gün daha çok gündeme gelen, yeni düzenlemeler ile uyum çalışmaları süratle devam eden bir konu haline geldiğini belirten Yorgancılar, şu görüşleri ifade etti:

“Küreselleşme, tükenen kaynaklar ve insanoğlunun doğayı ve kaynakları hor kullanması, çevreyi uluslararası bir boyuta taşımıştır. Bunun bilincinde olan Odamız, yıllardır çevre konusunu en üst düzeyde ele almış ve üzerine düşen sorumluluklar dışında çevre bilincini kurumsal olarak benimsemiştir. Bir yandan üyelerimizi değişen mevzuatlar ve şartlar karşısında bilgilendirirken, bir yandan da çevreye duyarlı üyelerimizi ödüllendirmeyi, sorumluluğunun gereği olarak görmektedir. Yönetim Kurulumuz; bu farkındalıkla sanayinin gelişimini, çevresel değerleri en üst düzeyde tutarak, mevzuatlara görüşlerini dahil ettirerek çevre boyutu ile de sağlamaya çalışmaktadır. Yönetim Kurulu Çevre Çalışma Grubumuz, ilgili tüm taraflar arasında iletişim ve işbirliği platformu oluşturmayı başarmış, sanayicimizin ve ilimizin çevre sorunlarına çözüm bulmak için çalışmalar yürütmüştür.”

Sıfır Atık projesi ile 15 milyar TL katkı

Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Selahattin Varan da, çevre konusunda dünyada ve Türkiye’de bir dönüşüm yaşandığını ifade

ederken, Bakanlık olarak dünyaya örnek olacak projeler yapma yolunda çalışmalarını sürdürdüklerini belirtti. Türkiye’nin değerlerinde ve inancında çevreye çok önem verdiğini dile getiren Varan, “Temizlik imandandır” sözünü örnek gösterdi. Varan, Cumhurbaşkanı Erdoğan himayesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak başlattıkları “sıfır atık” projesinde İzmir’de de önemli mesafeler kaydettiklerini, hem eğitim verdiklerini hem de ciddi bir geri dönüş beklediklerini vurgularken, “Çevreye değer vermeyen insana da değer vermez. Gelecek nesillere en iyi çevreyi bırakmak için çalışıyoruz. Sıfır Atık, dünyaya model olacak ve israfı önleyebilecek proje. 2019 yılı sonu itibarıyla tüm kamu kurum ve kuruluşlarında, 2023’te ise Türkiye’de tüm alanlarda Sıfır Atık projesini yerleştireceğiz. Yemek artıklarını çöpe değil hayvan barınaklarına gönderiyoruz. Pet şişe atıklarından çocuklarımıza oyun alanı yapılıyor. Sıfır Atık projesi Türkiye’nin bütçesine 15 milyar lira gibi ciddi bir katkı sağlayacak, çevrenin ‘olmazsa olmaz’ını teşkil edecek” dedi.

Çevre evrenseldir

EBSO Meclis Üyesi ve Çevre Çalışma Grubu Başkanı Erdoğan Çiçekçi de, çevrenin evrensel olduğunu belirterek, “Türkiye kendi çevre sorunlarını 15 yılda

önemseyerek çözmek adına önemli adımlar attı. Çevre öyle bir şey ki, siz ne yaparsanız yapın komşu ülkeden gelen hava veya nehir sizin hayatınızı etkiliyor. Böyle bir dünyada yaşadığımız için ülkemizi mükemmel yapmak yetmiyor. Temel hak ve özgürlükler ne kadar evrenselse çevrede evrenseldir. ‘Kanada ne yapmışsa bana ne’ diyemeyiz. Çünkü Kanada’daki olay bizim için de önemli hale geldi” dedi.

Dört bir yandan çevre

Ege Bölgesi Sanayi Odası’nın gerçekleştirdiği etkinlikte, çevre konusu yaşamdan gençlerin bakış açısına kadar bütün yönleriyle ele alındı. Ege Üniversitesi Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇEVMER) Müdürü Prof. Dr. Nuri Azbar, Tek Gezegen Tek Yaşam başlıklı sunumunda ABD’de bile zaman zaman çevre konusundaki söylemlerin yasaklandığını, ABD Başkanlarının çevre koruma açıklamalarına rağmen uluslararası sözleşmeleri imzalamadıklarını hatırlattı.

Ekolojik Ayak İzi’nde kapasitenin kabul edilebilir sınırların üzerine çıktığını, asit yağmurlarının hayatın bir parçası olduğunu, 1 ton tatlı suyun 1 litresinin içilebilir olmasına rağmen onun da kirletildiğini anlatan Prof. Dr. Azbar, “Çevre kirliliğine neden olan teknolojiler çevre ile barışabilir. Çevreyi koruyarak sanayileşebiliriz.

İstemeyiz demek yetmez, çözümü de göstermeliyiz. Karbon salınımını azaltmak için 2050 yılına kadar toplam 47 trilyon dolar harcama öngörülüyor. Arıtma sistemlerinde geleneksel yöntemlerden vazgeçilip yenilikçi teknolojilere yönelmeliyiz” dedi.

Değişim kaçınılmaz

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşe Uzmay ile doktora öğrencisi Gökçe Koç, İklim Değişikliğinin Tarımla İlişkisi ve Ekonomi konulu tez çalışmasının sonuçlarını paylaştı. Trakya’da yapılan araştırmada, özellikle büyükbaş hayvancılığın çevre üzerindeki etkilerine dikkat çekilirken, “Tarımda ürün deseni değişecek, mera ve yem bitkileri azalacak. Hayvancılıkta ırk ve cins değişimi gündeme gelecek. Sıcaklık 30 derecenin üzerine çıktığında sığırlar strese giriyor. Sığır başına 2.5 litre ile 6.5 litre verim kaybı, yem maliyetinde yüzde 10.5 ile yüzde 17.5 arasında artış olacak. Enerji maliyetlerindeki yüzde 16 ile

yüzde 35 arasında değişen artış nedeniyle sulama yöntemlerinde değişim de kaçınılmaz olacak” görüşleri ifade edildi.

Çevre biziz...

Çevre ve Şehircilik İl Müdür Yardımcısı Şükran Nurlu da, Üretim ve Yaşam Açısından Çevre Mevzuatı konusundaki gelişmeleri anlattığı sunumunda, çevre konusunun ilk kez 1913 yılında Bern Konferansı ile gündeme geldiğini hatırlatırken, Türkiye’de 1983 yılında Çevre Kanunu’nun çıkarıldığını, bugün

kanun kapsamında 57 Yönetmelik, 37 Tebliğ ve 50 Genelge’nin yürürlükte olduğunu bildirdi.

Kirlilik kaynaklarının tespit edilmesinde halkın yardımının önemine dikkat çeken Nurlu, çevre mühendislerinin de çevre hukuku konusunda bilgi sahibi olması gerektiğini söyledi. Şükran Nurlu, “Çevre biziz. Enerjiyi ve suyu verimli kullanalım, ağaçlandırmaya önem verelim, iklim değişikliğiyle mücadele edelim. Daha az, hatta sıfır atık hedefimiz olsun” diye konuştu.

Öğrencilerden çevreci projeler

EBSO'da bu yıl daha geniş katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda, lise öğrencisi gençler de çevre konusundaki yenilikçi projeleriyle göz doldurdu.

Balçova Nevvar - Salih İşgören Anadolu Lisesi öğrencileri Şeyma Salarvan ile Yağmur Karan, TÜBİTAK 4006 kapsamında hazırladıkları Geleceği Kurtarmak Gençlerin Görevidir konulu sunumlarında, Türkiye'deki bütün devlet okullarında kağıt, metal, cam ve plastik atıkların toplanıp değerlendirilmesiyle yıllık 74 milyon 872 bin 800 liralık gelir elde edilebileceğini hesapladıklarını anlattılar. Okulların yılda 170 gün açık olduğu göz önüne alındığında ve bir öğrenci için ortalama 10 liralık yemek harcaması yapıldığında bu para ile 44 bin öğrencinin öğle yemeği karşılanabiliyor veya 24 derslikli 9 ortaokul inşa edilebiliyor.

TAKEV Koleji öğrencileri Jülide Aynur ile Simay Berber, Atığı Atıkla Temizleme Projesi kapsamında plastik atıkları geri dönüştürerek elde ettikleri pamuksu malzeme ile yağlı atıksuları arıtma başarısını sanayicilerle paylaştı. Kendi ağırlığının 100 katına kadar yağı çekebilen malzeme, piyasadaki mevcutlarına göre 6 kat daha iyi sonuç veriyor. TAKEV'li öğrenciler bu başarılarıyla

120 ülkeden gelen gençlerin katılımıyla Portekiz'in başkenti Lizbon'da düzenlenen Avrupa Gençlik Konferansı'nda Türkiye'yi temsil etti.

Bayraklı Mesleki Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri adına kürsüye çıkan Enes Cici, hayal ettiği İzmir'i anlatırken, Çevre Toplum Elele Sağlıklı Nesillere etkinliği kapsamında gerçekleştirdikleri Meles deltasındaki çevre temizliğinden örnekler verdi. Civardaki kötü kokunun hem yatırımları gölgelediğini hem de kentin imajını olumsuz etkilediğini söyleyen Cici, denizin korunması, çarpık kentleşmenin önlenmesi, bir

başka sektöre hammadde olabilecek atıkların kaynağında ayrıştırılması gerektiğini savunurken, "Çevre bilinci çok küçük yaşlardan itibaren eğitimle kazanılır, gelecek için umutluyum" diye konuştu.

Çevre için 2016'da 31.8 milyar lira harcadık

Toplam çevresel harcamalar 2016 yılında 31.8 milyar TL olarak gerçekleşti. Toplam çevresel harcamaların Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) içindeki payı ise yüzde 1.2 olarak hesaplandı. Çevresel harcamaların yüzde 76.1'i kamu sektörü, yüzde 23.9'u ise iş sektörü tarafından gerçekleştirildi.

Toplam çevresel vergi tahakkuku 2016 yılında 88.7 milyar TL olarak gerçekleşti. Çevresel vergilerin yüzde 65.3'ünü enerji vergileri, yüzde 33.5'ini ulaştırma vergileri, yüzde 1.2'sini ise kaynak ve kirlilik vergileri oluşturdu.

Türkiye İstatistik Kurumu, (TÜİK) Dünya Çevre Günü'ne özel 2016 yılına ait istatistiklerle çevre verilerini açıkladı. Sera gazı emisyon envanteri sonuçlarına göre, 2016 yılında toplam sera gazı emisyonu karbondioksit eşdeğeri 496.1 milyon ton (Mt) olarak hesaplandı. 2016

yılı emisyonlarında karbondioksit eşdeğeri olarak en büyük payı yüzde 72.8 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken, bunu sırasıyla yüzde 12.6 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı, yüzde 11.4 ile tarımsal faaliyetler ve yüzde 3.3 ile atık takip etti. 2016 yılı için kişi başı karbondioksit eşdeğer emisyonu 6.3 ton/kişi, sera gazı emisyonu yoğunluğu ise 0.19 kilogram karbondioksit eşdeğer /Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) olarak hesaplandı.

Belediye ve köylerde içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak ve imalat sanayi iş yerleri, termik santraller, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve maden işletmeleri tarafından ise kullanılmak amacıyla 2016 yılında su kaynaklarından 17.3 milyar metreküp su çekildi. Çekilen suyun yüzde 58.2'si denizden, yüzde 16.1'i barajdan, yüzde 13'ü kuyudan, yüzde 7.9'u kaynaktan, yüzde

4.8'i diğer su kaynaklarından çekildi.

Su kaynaklarından çekilen toplam suyun yüzde 33.7'si belediyeler, yüzde 49.7'si termik santraller, yüzde 12.2'si imalat sanayi iş yerleri, yüzde 2.2'si köyler, yüzde 0.9'u OSB'ler ve yüzde 1.3'ü maden işletmeleri tarafından çekildi.

Nüfusun yüzde 88'ine atık su toplama hizmeti verildi

Belediye nüfusunun yüzde 98.2'sine, köy nüfusunun ise yüzde 99.2'sine içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verildi.

Belediye nüfusunun yüzde 90'ına, köy nüfusunun ise yüzde 54'üne kanalizasyon şebekesi ile hizmet verildi. Belediye nüfusunun yüzde 75'inin, köy nüfusunun ise yüzde 8'inin olmak üzere toplam nüfusun yüzde 71'inin atık suları arıtıldı.

Atık suların yüzde 79.2'si denize deşarj edildi

Belediyeler, köyler, imalat sanayi iş yerleri, termik santraller, OSB'ler ve maden işletmeleri

tarafından 2016 yılında doğrudan alıcı ortamlara 14.9 milyar metreküp atık su deşarj edildi. Alıcı ortamlara deşarj edilen atık suyun yüzde 79.2'si denize, yüzde 17.5'i akarsuya, yüzde 3.3'ü diğer alıcı ortamlara deşarj edildi.

Toplam atık suyun yüzde 56.9'u termik santraller, yüzde 28.5'i belediyeler, yüzde 11.3'ü imalat sanayi iş yerleri, yüzde 0.8'i köyler, yüzde 1.5'i OSB'ler ve yüzde 1'i maden işletmeleri tarafından deşarj edildi.

Tehlikeli atık 5.7 milyon ton

İmalat sanayi iş yerleri, termik santraller, organize sanayi bölgeleri, maden işletmeleri ve sağlık kuruluşları 5.7 milyon tonu tehlikeli olmak üzere 45 milyon ton atık oluşturdu. Madencilik sektöründen kaynaklanan dekapaj malzemesi ve pasa miktarının ise 802 milyon ton olduğu tespit edildi.

Belediyelerin bin 390'ının atık toplama hizmeti verdi, 7 belediyede ise atıklar toplanmadı. Belediyelerde toplanan 31.6 milyon ton atığın, yüzde 61.2'si düzenli depolama tesislerine, yüzde 28.8'i

belediye çöplüklerine ve yüzde 9.8'i geri kazanım tesislerine gönderilirken, yüzde 0.2'si açıkta yakarak, gömerek ve dereye/araziye dökerek bertaraf edildi.

81 bin ton tıbbi atık toplandı

Üniversite hastaneleri ve klinikleri, genel maksatlı hastaneler ve klinikleri, doğum hastaneleri ve klinikleri ile askeri hastaneler ve kliniklerinde 2016 yılında 81 bin ton tıbbi atık toplandı. Toplanan tıbbi atığın, yüzde 67.2'si düzenli depolama tesislerinde, yüzde 17.3'ü belediye çöplüklerinde, yüzde 15.5'i ise yakma tesislerinde bertaraf edildi.

Lisanslı veya geçici faaliyet belgeli ve lisansı olmasa da belediyeler tarafından ya da belediyeler adına işletilen 140'ı atık bertaraf tesisi ve bin 558'i geri kazanım tesisi olmak üzere, toplam bin 698 tesis 2016 yılında faaliyet gösterdi. Düzenli depolama tesislerinde 44 milyon ton, yakma tesislerinde 310 bin ton atık bertaraf edilirken, geri kazanım tesislerinde 33 milyon ton atık geri kazanıldı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir'de yaklaşık 1 milyon 250 yapıyı ve kaçak yapı sahibini yakından ilgilendiren İmar Barışı uygulamasını tüm yönleriyle masaya yatırdı. Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Selahattin Varan, düzenlemenin detaylarını anlatırken, "Bu son af olacak. Bundan sonra kaçak yapı inşa edene hapis cezası geliyor" dedi.

İmar barışı EBSO'da ayrıntılarıyla anlatıldı

Türkiye ile birlikte İzmir'de milyonlarca vatandaşın merakla beklediği İmar Barışı düzenlemesinin detayları, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda düzenlenen toplantıda bir kez daha kamuoyuna duyuruldu. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, planlı ve düzenli yapılaşmanın önemini savunurken, İzmirli sanayicilerin sorularını yanıtlayan Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Selahattin Varan, afa ilgili oldukça önemli bilgiler verdi.

13 milyon yapının imar ve ruhsat sorunu, İmar Barışı Yönetmeliği ile çözülüyor. Başvuruların 8 Haziran Cuma günü başladığı İmar Barışı'nda, vatandaşlar konut için yüzde 3, ticari alanlar için yüzde 5 oranında ücret karşılığında Yapı Kayıt Belgesini alabilecekler. 31.12.2017 tarihine kadar yapılan imara aykırı, ruhsatsız ya da ruhsat ve eklerine aykırı yapılar ile mülkiyet sorunu olan yapılar düzenleme-

den yararlanacak. İmara aykırı yapılar için 31.10.2018 tarihine kadar başvuru yapılması gerekiyor.

Yorgancılar'dan "cezalandırma" çıkışı

18 Mayıs 2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İmar Barışı düzenlemesi için gerçekleştirilen bilgilendirme toplantısının açılışında konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, affın kapsamı, uygulama esasları ve koşulları hakkında hem vatandaşlarının hem de sanayicilerin kafalarında soru işaretleri bulunduğunu belirtti. "Neden böyle bir af çıktı?" sorusunu gündeme taşıyan Yorgancılar, afların adaletsizlik yarattığını savunarak şöyle konuştu:

"Düzenli yapı inşa eden, kaçak yapı inşa etmeyen bu düzenleme ile tekrar cezalandırılmış oluyor. Bu düzenleme ile

bedelini ödeyerek yapı kayıt ruhsatı alınabiliyor. Planlı kentleşmede önemli olan şehirlerin uzun vadeli yani, 50 yıla kadar planlanmasıdır. Aksi halde bu af böyle dönem dönem çıkmak zorundadır. Bu şekilde yapılaşmalar olmasaydı affa da gerek kalmayacaktı. Önemli olan günü kurtarmak değil, şehirlerin bizden sonra gelecek nesillerin uygun koşullarda yaşayacak şekilde planlanmasıdır.”

Varan: Milat olacak

Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Selahattin Varan, 1950’den sonra başlayan köyden kente göç olgusuyla çarpık kentleşme ve imar affı kavramlarının da birlikte anılmaya başladığını söyledi. Ciddi anlamda bunalımlı bir süreç yaşandığını dile getiren Varan, şunları kaydetti:

“Ciddi manada bunalımlı bir süreç yaşadık. Çarpık kentleşme ve şehirlerin sağlıksız büyümesi bilindiği kadar basit bir sorun değil. 1950’li yıllardan bu yana kırsaldan kente göçün başlamasıyla kentlerimiz de sağlıksız büyümeyle karşı karşıya kaldı. İzmir diğer illere göre daha fazla göç aldı. Önümüze bakmadan yaptığımız kısa vadeli planlarla ciddi manada sorunlar da beraberinde geldi. Bu uygulama milat olması gereken bir konu. Önemli olan geçici olacak kısa vadeli planlar yapmak değildir. Asrın projesi olan kentsel dönüşümü hayata geçirmeye çalışıyoruz. Biz zamanında uzun vadeli planlarımızı yapmış olsak bugün bu

affa da gerek kalmayacaktı. Umarız bundan sonra gelecek nesillere yaşanacak, sürdürülebilir kentler yaratırız.”

Hapis cezası geliyor

Türkiye’de kentsel dönüşüm tabii tutulması gereken 26 milyon sağlıksız yapı stoku olduğunun altını çizen Varan, “Bunların içinden 13 milyon yapı, İmar Barışı kapsamında. İzmir’in yapı stoku 2 milyon 600 bin. 1 milyon 250 milyon civarında bir yapının müracaatını bekliyoruz. Kanunla çözemezsek bile yönetmelikle vatandaşın sıkıntılarını gidereceğiz. İmar Barışı sayesinde vatandaşın mülkü artık kendisine ait olacak. İmar barışı dediğimiz bu barışı umarız iyi şekilde kullanırız. 4 aylık bir müracaat süresi olacak. Vatandaşlarımız için iyi bir altyapı hazırladık. Umarız bu son af olacaktır. Bundan sonra kesinlikle hapıs cezası geliyor” diye konuştu.

İmar Barışının püf noktaları

- İmar Barışı, 31/12/2017 tarihinden önce yapılmış yapıları kapsıyor. Başvurular e-Devlet Kapısı üzerinden yapılıyor.
- Yapı Kayıt Belgesi, İmar Barışı kapsamında değerlendirilmiş olan yapılar için oluşturulacak belgedir.
- İmar Barışı sürecinde ödenecek olan Yapı Kayıt Belgesi bedeli, arsa emlak değeri ile yapı yaklaşık maliyeti toplamı üzerinden hesaplanan bedelin konutlarda yüzde 3’ü, ticaretle yüzde 5’i olacak şekilde

belirleniyor.

- Yapı Kayıt Belgesi, imar açısından ekstra bir hak sağlamayacak, müktesep oluşturmuyacak.
- Yapı kayıt belgesi düzenlenen yapıların yenilenmesi durumunda yürürlükte olan imar mevzuatı hükümleri uygulanacak.
- İmar Kanunu’na göre alınmış Yıkım kararları ve idari para cezaları varsa iptal edilecek.
- Yapı Kayıt Belgesi alan yapılara su, elektrik ve doğalgaz bağlanabilecek.
- Yapı Kayıt Belgesi aldıktan sonra isteyen malikler tapuya müracaat ederek ve yapı kayıt belgesi için ödenen bedel kadar ilave ödeme yaparak, cins değişikliği ve kat mülkiyeti tesis edebilecek.
- İmar Barışı için müracaatlar 31/10/2018 tarihine kadar yapılabilecek. Yapı Kayıt Belgesi bedeli 31 Aralık 2018 tarihine kadar yatırılabilir.
- Üçüncü kişilere ait özel mülkiyete konu taşınmazlarda bulunan yapılar, Hazine’ye ait sosyal donatı için tahsisli araziler üzerinde bulunan yapılar, 3194 sayılı İmar Kanunu’nun Geçici 16. Maddesinde belirtilen istisnai alanlarda bulunan yapılar İmar Barışından faydalanamayacak. Hazine taşınmazının üzerine yapılmış yapılar, sosyal donatı için tahsisli olması hali hariç olmak üzere İmar Barışından faydalanabilecek. Yapı Kayıt Belgesi, yapının yeniden yapılmasına veya kentsel dönüşüm uygulamasına kadar geçerli.

İzmir Vergi Dairesi Başkanı Engin'den yapılandırma uyarısı

Son başvuru 31 Temmuz

İzmir Vergi Dairesi Başkanı Engin, "7143 ile toplumun her kesimine ulaşmaya çalışıyoruz. Vatandaşların kamuya olan borç yükünün azaltılması, vergi ihtilaflarının sulh yoluyla sonlandırılması ve varlıkların milli ekonomiye kazandırılması amaçlıyoruz" dedi.

İzmir Vergi Dairesi Başkanı Rifat Engin, 7143 Sayılı Yasa ile vergi borcu olan vatandaşların borçlarını eşit taksitler halinde ödeme imkanına kavuştuklarını, peşin ödeyenlerin ise yüksek oranlarda faiz indiriminden yararlanacaklarını belirtti. Toplumun her kesimine ulaşmaya çalıştıklarını ifade eden Engin, yapılandırmadan yararlanmak isteyenlerin 31 Temmuz günü mesai saati bitimine kadar başvurması gerektiğini bildirdi.

18 Mayıs 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin kanun hakkında açıklamalarda bulunan Engin, yasanın amacını; vatandaşların kamuya olan borç yükünün azaltılarak taksitler halinde ödenmesine imkân tanınması, vergi ihtilaflarının sulh yoluyla sonlandırılması, vergi incelemelerinde tespit edilen vergilerin dava yoluna gidilmeksizin ödenmesi ve yurt içi ve yurt dışındaki bazı varlıkların milli ekonomiye kazandırılması olarak ifade etti. Rifat Engin, 31 Mart 2018 tarihinden önceki dönemlere ait vergi, resim ve harçlar ile bu tarihten önce verilen kapsama giren idari para cezaları ve vergi

daireleri tarafından tahsil edilen ecrimisil, öğrenim kredisi, katkı kredisi gibi kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş borçlar için vatandaşların başvuruda bulunabileceğini kaydetti.

İlk 2 taksite dikkat!

Vatandaşların yapılandırma için borçlu oldukları vergi dairelerine giderek başvuruda bulunabilecekleri gibi www.gib.gov.tr ve e-devlet (www.turkiye.gov.tr) üzerinden de başvuruda bulunma kolaylığı olduğunu belirten Engin, "Vergi, idari para cezası ve kanun kapsamına giren diğer borç asıllarının tamamı ile gecikme zammı, faizi gibi alacaklar yerine Yİ-ÜFE oranları esas alınarak hesaplanan tutarın vatandaşlarımız tarafından ödenmesi halinde gecikme faizi ve zammı ile vergi aslına bağlı olan vergi ziya-ı gibi cezaların tamamından, vergi aslına bağlı olmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük gibi cezalarda ise yüzde 50'sinin ödenmesi durumunda, kalan yüzde 50'nin tahsilinden vazgeçiyoruz. Mükelleflerimize yapılandırmış oldukları borçlarını; peşin ya da ilk taksidi 01 Ekim 2018 tarihine kadar olmak üzere 2'şer ay ara ile 18 eşit taksitle 36 aya kadar sürede

ödeme imkanı sunuyoruz. Ancak yapılandırmanın bozulmaması için ilk iki taksitin süresinde ödeme zorunluluğu olduğunu vurgulamak ve mükelleflerimizin bu hususu atlamamalarını özellikle belirtmek istiyorum.” dedi.

Peşin ödeyen avantajlı

İzmir Vergi Dairesi Başkanı Engin, 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin kanun hükümlerinden yararlanan ve yapılandırdıkları tutarları peşin olarak veya ilk 2 taksit süresinde ödeyen mükelleflerin daha avantajlı olduğunu belirtti. Rifat Engin, “Yapılandırdığı tutarları peşin olarak ödeyen mükelleflerden katsayı almayacağız. Yİ-ÜFE tutarının yüzde 90’ından vazgeçiyoruz. Peşin ödeyen vatandaşlarımız için kapsama giren idari para cezalarında yüzde 25 oranında indirim yapılırken sadece Yİ-ÜFE’den oluşan borçlarda ise yüzde 50 oranında indirim yapılacak. İlk 2 taksit süresi içinde ödeyen mükelleflerimiz için Yİ-ÜFE tutarının yüzde 50’sinden vazgeçilirken idari para cezalarında yüzde 12,5, sadece Yİ-ÜFE’den oluşan borçlarda ise 25 oranında indirim yapılacak. Mükelleflerimizin bu avantajlardan yararlanması için peşin ödemelerde ilk taksit ödeme süresi içerisinde hesaplanan tutarı ödemeleri gerekmektedir. İlk 2 taksit seçeneğinde ise ilk taksit süresinde yatırıldıktan sonra yapılandırma kapsamında hesaplanan tutarın tamamının ikinci taksit ödeme süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir” bilgisini verdi

Dava konusu vergi ve cezalarda sulh sağlanacak

İhtilafli vergi alacaklarında da sulh sağlanacağını kaydeden Engin, sözlerini şu şekilde sürdürdü:

“İhtilafli vergi alacakları ile para cezaları, dava aşamasına ve karar durumuna göre %80’e varan oranlarda indirimlerle yapılandırma başvurusuna konu edilebilecek ve

vergi ihtilafları sulh yoluyla sonlandırılabilir. Bu kapsamda olan mükelleflerimizin bağlı olduğu vergi dairesine giderek yazılı başvuruda bulunmaları gerekiyor. Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış olan inceleme ve takdir işlemleri sonrasında ihbarnamenin tebliğini takip eden 30 gün içinde vergi dairesine başvuran mükelleflerimize ise taksit ve indirim imkanı sağlıyoruz. Bu kapsamda olan mükelleflerimizin de vergi dairesine yazılı başvuruda bulunmaları gerekiyor. Mükelleflerimizin kanun hükümlerinden yararlanabilmesi için başvuru dilekçesi ekinde yapılandırmaya konu borçları için dava açmayacaklarını veya açılmış olan davaları varsa bu davalardan vazgeçtiklerini beyan etmeleri gerekmektedir. Ayrıca gelir, kurumlar vergisi, stopaj vergileri ile katma değer vergilerine ilişkin olarak 31.08.2018 tarihine kadar matrah artırımında bulunmaları ve tahakkuk eden vergilerini peşin ya da 6 eşit taksitte ödemeleri şartıyla bu yıllara ve vergi türlerine ilişkin olarak mükelleflerimiz hakkında vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacak.”

Son başvuru 31 Temmuz 2018

İzmir Vergi Dairesi Başkanı Rifat Engin, kanundan yararlanmak iste-

yen vatandaşların başvurularını 31 Temmuz 2018, matrah ve vergi artırımını için ise 31 Ağustos 2018 tarihine kadar bizzat vergi dairesine gelerek veya Gelir İdaresi Başkanlığı’nın www.gib.gov.tr adresi üzerinden veya www.turkiye.gov.tr adresinden İnternet aracılığı ile yapılabileceğini ifade etti.

Engin, açıklamasına şöyle devam etti: “Vatandaşlarımız başvuru sırasında peşin veya taksit seçeneklerinden birisini tercih edebilecek, yapılandırılan tutarlar taksitler 2 ayda bir ödemeli olacak şekilde 6, 9, 12, 18 taksit seçenekleri ile ödenebilecektir. Taksitli ödeme yapmak isteyen mükelleflerin ilk 2 taksit süresinde ödeme zorunluluğunu tekrar vurgulamak istiyorum. İlk 2 taksit süresinde ödemeyenler, kanunun getirdiği imkanlardan yararlanamayacak.”

Vergi Dairesine borcu olan her mükellefe ulaşmayı amaçladıklarını belirten Engin, “Kanundan yararlanma hakkı varken yararlanmamış veya kanun hakkında bilgi sahibi olamamış mükellef kalmasını istemiyoruz. İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı olarak amacımız kanunun sağladığı avantajları toplumun her kesimine anlatmak. Bu konuda vatandaşlarımıza ve mükelleflerimize her türlü kolaylığı ve yardımı göstermeye çalışıyoruz” diye konuştu.

Yerli ve yeni makine alan KOBİ'ye kredi desteği

Yerli makine üreticilerini teşvik ederken yeni yatırımları da ateşleyecek destek hayata geçiyor.

Dövizdeki oynaklık, faiz oranlarının yükselişi gibi nedenlerle yatırımlarını erteleyen KOBİ'lere destek KOSGEB'den geldi. Konut satışlarını artırmak için faizlerin 0.98'e çekilmesi gibi KOSGEB de yatırım yapmayı planlayanlar için Yerli ve Yeni Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği 2018 Programıyla, işletmelere 450 milyon liralık kredi hacmi oluşturdu. KOBİ'lere işletme başına 'yerli ve yeni makine almaları' şartıyla; 6 ayı ödemesiz, kalanı üçer aylık eşit taksitler halinde ödemeli olmak üzere toplam 36 ay vadeli 300 bin TL'ye kadar faizsiz kredi desteği sunulacak. Program kapsamında toplam 100

milyon liralık faiz desteği sağlanmış olacak.

KOSGEB veri tabanına kayıtlı, imalat sanayinde faaliyet gösteren ve desteklerinden yasaklı olmayan işletmelerin yararlanabileceği program kapsamında, başvurular Haziran ayı içinde alınmaya başlandı.

KOSGEB, verdiği desteklerde son dönemde yerliliği artırıcı önlemler alacağını duyurmuştu. Bu kapsamda hazırlanan makine desteğinde de yerli makine alımı şartı getirildi. Destekle birlikte kapasite artışına gitmeyi planlayan KOBİ'lerin

Yatırımları ateşleyecek ve aynı zamanda makine sektörüne destek verecek yeni bir kredi desteği geldi.

hareketlenebileceğine işaret edilirken, yerli makine üreticilerinin de kapasitelerinin artması bekleniyor.

Türkiye’de makine sektörü incelendiğinde düşük teknoloji yoğunluklu ürünlerde pazarda yoğunlukla yerli malı kullanılırken, yüksek teknoloji makine tamamina yakını ise ithal. KOSGEB’in, imalat sanayiinin makine ihtiyacını karşılamak için uygulayacağı destekle birlikte yıllık 25 milyar doları bulan makine ithalatının da azalması, Türkiye’nin teknoloji üretmesi ve ihracatı hedefleniyor.

Türkiye son yıllarda makine imalatı ve ihracatında da önemli mesafe kaydetti. 2017 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 15 artışla, 6.1 milyar dolarlık makine ihracatı gerçekleştirildi.

2016’da bin 88 işletme faydalandı

Yerli ve Yeni Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği Programı, üretim tabanlı ekonomik büyüme için önemli bir adım niteliği taşıyor. 2016 yılındaki Makine Teçhizat Kredi Faiz Destek Programından, bin 88 işletmenin faydalandı. Program kapsamında 472 milyon lira kredi kullanılırken, 95 milyon lira faiz desteği KOSGEB tarafından karşılandı.

Yorgancılar: Bir taşla iki kuş

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, KOSGEB’in “Yerli ve Yeni Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği”nin firmalara üretim teknolojilerini yenilemeleri amacıyla yeni finansman imkanı getirdiğini söyledi. Uygulamanın yerli makine üreticilerinin de yüzünü güldüreceğini belirten Yorgancılar, işletmelere 450 milyon liralık kredi hacmi oluşturan programla firma başına 300 bin liraya

kadar faiz desteği sunulduğunu, böylelikle hükümetin reel sektörü desteklemek üzere attığı adımlara bir yenisini eklediğini kaydetti.

Bu destekle bir taşla iki kuş vurulacağını dile getiren Ender Yorgancılar, “Bu destek, hem KOBİ’lerimizin finansman teminini kolaylaştıracak hem de yerli üreticimizin yüzünü güldürecek. Cumhurbaşkanımızın ‘Milli Düşün Yerli Üret’ yaklaşımına, benim şahsen ‘Dünyada her eve bir Türk malı’ hayalime hizmet eden ve bunun gibi adımların artarak devam etmesini diliyoruz. Döviz kurlarındaki hareketlilik ve küresel dengelerde belirsizliğin olduğu bir ortamda bu destek KOBİ’lere ve piyasaya pozitif katkı sunacak” değerlendirmesini yaptı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, reel sektöre verilen desteğin ekonomiye en az inşaat sektörü kadar zincirleme katkı koyacağına dikkat çekerken, “Bu gerçeği hem EBSO’nun 100 Büyük hem de İSO’nun 500 Büyük firma analizinde çok net gördük” diye konuştu.

Makine ihracatının toplam ihracattaki payı yüzde 10’u aştı

Yılın ilk 5 ayında ihracatını en fazla artıran sektörlerden biri Türk makine sanayisi oldu. Söz konusu dönemde yüzde 24 artışla ihracatını 7 milyar dolara yükselten sektör, Türkiye’nin toplam ihracatı içindeki payını 10.3’e çıkardı.

Makine İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioğlu,

Almanya, ABD, İngiltere ve İtalya gibi makine sektörünün önde gelen pazarlarında yüzde 20 ila yüzde 30 arasında değişen büyüme oranlarına ulaştıklarını belirterek, şunları kaydetti:

“Dünya genelinde yatırımlardaki durağanlığın artık geride kaldığını, özellikle imalat sanayisinde faaliyet

gösteren sektörlerin canlanmaya başladığını görüyoruz. Makine ve teçhizat yatırımlarına tekrar ağırlık verildiği bu dönemde, Türk makinelerine yoğun bir ilgi var. Almanya’ya ihracatımız şimdiden 1 milyar doları geçti. Rusya gibi stratejik pazarlara yaptığımız ihracattaki artış yüzde 58’e ulaştı.”

Esen'den Meclis temennileri

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, açılış ve başkanlık sunuşlarında; 2018-2022 döneminin, EBSO Meclisine bir kez daha hayırlı olmasını diledi. Esen, kendilerinden beklentileri en iyi şekilde hep birlikte yapacakları çalışmalarla yerine getireceklerini söyledi.

Yeni dönemde Yönetim Kurulu Başkanımız nezdinde Yönetim Kurulumuza başarılı çalışmalarının devamını dileyen Esen, Odamızın vizyonu ve misyonu çerçevesinde, kanunların kendilerine tanıdığı haklar kapsamında Meclisimizin ve Yönetim Kurulumuzun koordineli çalışmasına ve verimli sonuçlar üretmesine gayret edeceklerini belirtti.

EBSO Meclisi'nin kamusal bir görev olması dolayısıyla toplantılarda kıyafete özen gösterilmesini isteyen Esen, Meclis kararı ile kürsü konuşma süresinin 10 dakika ile sınırlı olduğunu hatırlatarak, konuşmanın gidişatına göre konuşma süresinde esneklik sağladığını belirtti. Esen, sektörel sıkıntıları aşabilmek adına konuların mecliste açıklıkla dile getirilmesinin önemini vurguladı.

Her şeye rağmen büyüme

Ülke olarak son 5 yıllık dönemde ciddi belirsizliklerle ve zorluklarla mücadele etmek zorunda kaldığımızı, içinde bulunduğumuz coğrafyada yaşanan jeopolitik gerginliklerin, küresel boyuta taşındığını, ekonomiye etkisi neticesinde iş dünyamızda da oldukça zor günler yaşandığını hatırlatan Esen, buna rağmen istikrarlı bir seyir izlemeyi de başararak, 2017'de ekonomide yüzde 7.4, sanayi üretiminde yüzde 8.9 büyüme gerçekleştirdiklerini söyledi.

Salih Esen, 24 Haziran 2018 tarihinde Cumhuriyet tarihimizde ilk defa yeni bir yönetim sistemine geçişi temsil eden Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilleri seçiminin sadece ülkemizin değil, bölge coğrafyasının da geleceği için belirleyici nitelikte olacağını dile getirdi.

Ortadoğu gibi kaosun ve çatışmaların hiçbir zaman eksik olmadığı bir coğrafyada bulunmanın, her dönem jeopolitik risklerle karşı karşıya olmanın kaderini yaşıyor olsak da seçim sonrası çok daha ciddi mücadele alanlarının bizi beklediğini söyleyen Esen, o nedenle birlikteliğe her zamankinden daha fazla

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, Türkiye ekonomisinin küresel ve bölgesel belirsizliklere rağmen istikrarlı bir seyir izlemeyi başardığını dile getirdi.

ihtiyacımızın olduğunu vurguladı. Salih Esen, Cumhuriyetimizin çok daha umutsuz bir ortamda ve çok daha zor bir mücadeleyle kurulduğunu unutmadan bu mücadelenin başladığı 99'ncü yıl dönümünü kutladığımız 19 Mayıs Atatürk'ü anma Gençlik ve Spor Bayramımız vesilesiyle başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi ve gazilerimizi şükran ve minnetle andı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından İzmir'in 100 büyük firmasının açıklandığını söyleyen Esen, listeye giren firmaları tek tek tebrik ederek, başarılarının eksilmeden devam etmesini diledi.

EBSO Ailesi

EBSO Meclis Başkanı Esen, Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ı Türkiye'de el aletleri sektörünün öncüsü olan İZELTAŞ firmasının 50'nci yıl dönümünü dolayısıyla kutlayarak, başarılarının devamını diledi. Yorgancılar'ın, TOBB Deleğeliği'nde 10 yılını doldurması nedeniyle hizmet şeref belgesi ve plaketini aldığını, ayrıca İzmir Atatürk Lisesi Mezunları

Derneği'nin Yılın İş İnsanı Ödülü'ne layık görüldüğünü ifadeyle, başarılarının devamını diledi.

Torbalı Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Muhsin Dönmez'in, Müteşebbis Heyet Başkanlığı'na ise Meclis Başkan Yardımcısı Hakkı Attaroğlu'nun seçildiklerini ifadeyle kendilerini tebrik etti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı H. İbrahim Gökçüoğlu'nun, Makine İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu üyeliğine, Meclis Üyesi Feyyaz Ünal'ın, Yapı Ürünleri Üreticileri Federasyonu Yönetim Kurulu Üyeliğine, Meclis Üyesi Bilgin Türkay'ın, Türk Tarım Alet ve Makine İmalatçıları Birliği Yönetim Kurulu Üyeliğine, Meclis Üyesi Osman Öz'ün, Türkiye Kuru Meyve Sektör Kurulu Başkanlığı'na, Meclis Üyesi Burak Sertbaş'ın Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildiğini belirterek, kendilerini tebrik etti.

Meclis Üyesi Kadri Özkan'ın seçilme yeterliliği kalmadığından yerine birinci yedek üye Barış

Ekmekçioğlu'nun Meclise davet edildiğini belirten Esen, Ekmekçioğlu'na yeni görevinde başarılar diledi.

Yine Meclis Üyesi merhum Kürşad Yuvgun'un yerine Tamtad Firmasını temsilen Deniz Yuvgun'un Meclise davet edildiğini belirterek, yeni görevinde başarılar diledi. Meclis Üyesi Haluk Tezcan'ın oğlunun dünya evine girdiğini dile getiren Esen, genç çifte mutluluklar dileyerek, Tezcan Ailesini tebrik etti.

Meclis Üyesi Mustafa Sivridağ'a iş yerinde geçirmiş olduğu ufak bir olumsuzluk nedeniyle geçmiş olsun dileklerini iletti.

EBSO Meclisi'ne konuk konuşmacı olarak BMC Yönetim Kurulu Üyesi Taha Yasin Öztürk'ü davet ettiklerini, ancak toplantı günü gelişen bir durum nedeniyle toplantıya katılmayacağını bildiren Esen, arzu ederse Öztürk'ün önümüzdeki süreçte konuk olarak Meclis toplantısına iştirak edebileceğini söyledi.

EBSO Meclis Başkanı Esen, tüm Meclis Üyelerinin Ramazan Bayramı'nı kutlayarak sözlerine son verdi.

YORGANCILAR: Kalıcı çözüm için üretim...

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, ekonomide kalıcı çözüm için ithalat bağımlılığını düşürecek şekilde üretim yapısında dönüşüm sağlayacak önlemlerin hayata geçirilmesi gerektiğini savundu.
”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, meclisi selamlarken, sözlerinin başında nazik, kibar, pırıl pırıl dünya iyisi bir arkadaşlarını Kürşad Yuvgun'u kaybettiklerini ifadeyle, tüm sevenlerine başsağlığı diledi.

Yeniden güzel bir dönem geçirmeleri temennisinde bulunan Yorgancılar, 99'ncusunu kutladığımız 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı ile bu ülkenin çok canlar verilerek kurulduğunu bir kez daha hatırladıklarını söyledi.

Ender Yorgancılar, Odamızın birinci katında İstanbul'dan sonra Kalkınma Bakanlığı'nın özel projesi olan "Tek Durak Ofisi"nin açıldığını, İzmir Kalkınma Ajansı'yla birlikte Sosyal Güvenlik Kurumu, Ticaret Sicil ile İzmir Vergi Dairesi'nden birer yetkilinin yer

aldığı Ofiste, İzmir'e yatırım yapmak isteyenlere tek noktadan yardımcı olmaya çalışacaklarını belirtti.

Tüm Oda ve Borsalarımızda seçimler tamamlanınca İzmir'de özlenen birlikteliği göstererek Başbakan Yıldırım'ı Ankara'da ziyaret ettiklerini, çözüm aradıkları konuları aktardıklarını, ilerleyen dönemde İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası ile birlikte İzmir'imizin gelişmesi, kalkınmasıyla ilgili çalışmalarını gerçekleştireceklerini söyledi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, yeni TOBB Yönetiminin de belirlendiğini hatırlatırken, TOBB Yönetiminde bulunduğu 10 yıllık süre zarfında kendisine gösterilen destek için Hisarcıklıoğlu'na, Yönetim Kurulu'na, EBSO Meclisi'ne teşekkür ederek, önümüzdeki dönem TOBB Yönetiminde İzmir'i temsil edecek İzmir Ticaret Odası

Yönetim Kurulu Başkanı Özgener'e de başarılar diledi.

Seçimler ve sonrası...

24 Haziran 2018 tarihinde gerçekleşecek Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilleri seçiminin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını dileyen Yorgancılar, zira önümüzde çözmemiz gereken çok konu olduğunu, 2018 yılının ikinci yarısının ana belirleyicilerini; erken seçim ve sonuçları, jeopolitik riskler ve ekonomide atılacak adımlar olarak gördüğünü belirtti.

Ender Yorgancılar, 2017 yılında dolardaki artış yüzde 21 olurken, 2018 yılının ilk 5 ayında yüzde 20'yi aştığını, petrol fiyatlarının son 3.5 yılın en yüksek seviyesine geldiğini, özel kesimin döviz açık pozisyonu toplamı 223 milyar dolar, dış borcu 326 milyar dolar iken, Merkez Bankası'nın hiçbir müdahalede bulunmaması nedeniyle, ülkemizin fakirleşmesini, enflasyonun tetiklenmesini sadece izlediklerini dile getirdi.

Yorgancılar, bu artışın sebeplerinin; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın müdahalede gecikmesi, enflasyondaki artış ve bu artışın devam edeceği yönündeki beklentiler, cari açığın, hem yüksek olması hem de petrol fiyatlarındaki artışa bağlı olarak yükselmesi, bütçe dengelerindeki bozulma, dolar endeksinde yükseliş, dış borç geri ödemelerinin Nisan-Mayıs ayında yoğunlaşması, bölgesel yani jeopolitik risklerin artması, 12-13 Haziran günlerindeki ABD Merkez Bankası (FED) toplantısından faiz artışı beklentisi, döviz rezervlerinde azalma, ara malı ithalatında dışa bağımlılığımız, erken seçim ve sonrasına ilişkin siyasi belirsizlikler, açık pozisyonlarını kapatmak için veya tasarruf amaçlı içerde dövize talebin artması, küresel düzeyde spekülasyonun gelişmiş ülkelere doğru geri çekilmeye başlaması olduğunu belirtti.

Döviz kurlarının etkileri

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Merkez Bankası'nın Mayıs ayının sonuna kadar bekleyerek bir günde 3 puan arttırma yerine, bu 3 puanı arttırmayı 2 ay önce, 3 ay önce yapsaydı doların bu derece yükselmesinin bir nebze olsun önünün kesileceğini hatırlattı. Enflasyonun artması veya dolar kurunun yükselmesinin, bizim dolar bazında fakirleştiğimizi ve borçlarımızın da buna paralel arttığını gösterdiğini, ki enflasyondaki artış ve bu artışın devam edeceği yönündeki beklentilerin de dolar kurunun artmasındaki sebeplerden olduğunu söyledi.

Eximbank'ın açıklanan kararlar çerçevesinde, 32 sayılı Para Politikası Kurulu kararında yapılan değişiklikle 2 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla döviz kredilerinin doğrudan döviz olarak veya kredi tutarının Türk Lirası'na dönüştürülmesi suretiyle de kullanılabilirliğinin artırıldığını dile getiren Yorgancılar, yine Eximbank tarafından Euro cinsinden Euribor+3.25 toplam 5 yıl vadeli yeni bir kredi imkânı sağlandığını, bunların piyasayı rahatlatıcı adımlar olduğunu, bu şekilde kur zararlarının önüne geçilmesinin hedeflendiğini belirtti. Yapılan açıklamalar neticesinde; 4.85, 4.90 olan doların bir hafta içinde 4.58-4.57'ye indiğini söyleyen Yorgancılar, aradaki 0.30-0.40 kuruşluk farkın döviz kurundaki oynama nedeniyle sanayiye zarar yarattığını söyledi.

Ender Yorgancılar, geçtiğimiz 5 aylık sürede; Kredi Garanti Fonu'yla TOBB çatısı altındaki tüm odalarımızın katılımıyla yapılan Nefes Kredisi uygulamasının yenilendiğini, ortaklığın, borcunu kapatmak isteyen firmaya engel olmayacağı, borcu olanın da sosyal güvenlik teşviklerinden yararlanabilmesine imkan sağlanması, 7103 Sayılı Kanunla bir takım vergisel indirimler ve kolaylıklar tanınması, proje bazlı teşvikler verilmesi, KOSGEB KOBİGEL desteklerinin yenilenmesi, konut kredilerinde faizlerin indiril-

mesi uygulamalarının getirildiğini ifade etti.

Tüm itirazlara rağmen yürürlüğe giren Son Kaynak Tedarik Tarifesi ile OSB'lerin indirimli elektrik almasını sağlayan sanayi tarifesinin kaldırıldığını bildiren Yorgancılar, bunun da faturalara yansıtıldığını dile getirdi. Ancak yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili fiyat mekanizması sistemi yapılırken, bedelinin tamamen dövize bağlı olması nedeniyle, elektrik faturalarına bu şekilde yansıtıldığını ve ciddi bir maliyete sebep olduğunu, bu nedenle YEKDEM'in dövize bağımlılık sisteminin kaldırılması gerektiğini vurguladı.

2018'in ikinci yarı reçetesi

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, yılın kalan yarısında yapılması gerekenleri ise; Piyasa-Merkez Bankası ayrışmasının giderilmesi, enflasyonun düşürülmesi ile ilgili tedbirlerin alınması, kalıcı çözüm için ithalat bağımlılığını düşürecek şekilde üretim yapısında dönüşüm sağlayacak önlemlerin hayata geçirilmesi, makro ekonomik istikrar için reformlara odaklanılması, bütçe açığının kontrolden çıkmasının engellenmesi, maliyenin bir yıllık borçlanma ve itfa programı açıklanması, döviz kazandırıcı işlemlerin desteklenmesi, sanayi ve tarımsal üretimde enerji maliyetlerinin ÖTV indirimi ile düşürülmesi, olağanüstü hal kapsamının yeniden değerlendirilmesi, adalet reformunun gündeme alınması, bürokraside liyakat ve performans temelli kariyer sistemi yerleştirilmesi, AB ile ilişkilerin yeniden hız kazanması, Britanya'nın AB'den ayrılıyor olmasının fırsata dönüştürülmesi, Suriyeli sığınmacılar ve Suriye sorununun çözümüne kalıcı çözüm üretilmesi şeklinde sıraladı.

İkinci çeyrekte işler zorlaşıyor

Odamız tarafından hazırlanan 2 anket analizi bulunduğunu söyle-

“
Ender Yorgancılar, 2018'in ikinci yarısında piyasa ve Merkez Bankası arasındaki ayrışmanın giderilmesi, enflasyonun düşürülmesi, ithalat bağımlılığını sona erdirecek yerli üretimin desteklenmesi ile makroekonomik istikrar için yapısal reformlara odaklanılması gerektiğini söyledi.”

yen Yorgancılar, birinin 2018 ilk çeyreğe dair, diğerinin 2017 yılına ait olduğunu, 15 Temmuz 2016'daki darbe etkisinin net olarak yaşandığı 2017 yılı ilk çeyrek verileri ile 2018 ilk çeyrek kıyaslandığında; döviz kuru, işsizlik ve protesto edilen senetler dışındaki verilerde baz etkisi de olsa olumlu sonuçlar gözlemlendiğini ama 2. çeyreğe ilişkin gelen verilerin aksi yönde bir tablo çizdiğini söyledi. Yorgancılar, Odamızca 3 ayda bir yapılan Sanayi Eğilim Anket çalışmasının kapsamının genişletilerek, 2018 yılının ilk çeyreğine ilişkin bir rapor haline getirildiğini, anket soruları arasında yer alan; üretim, ihracat, satışlar ve istihdamla ilgili ilk çeyrek gerçekleştirmelerini endeks haline getirerek, İmalat Sanayi Durum Endeksi'ni oluşturduklarını, bu endeksi, imalat sanayi büyüme oranının ve imalat sanayi üretim endeksi ile karşılaştırıldığında aralarında güçlü bir korelasyon olduğunu gözlemlendiğini, 11 Haziran'da açıklanacak olan 2018 yılı ilk çeyrek büyüme oranı hakkında da öngörüye imkan sağlanarak, piyasanın da beklediği gibi yüzde 7'nin üstünde bir büyüme oranının ortaya çıktığını söyledi.

Ortalama yüzde 65 kapasite ile çalışan firmalarımızın, atıl kapasite ile çalışma nedenleri olarak; yüzde 22.3'ünün kalifiye eleman yetersizliğini, yüzde 19'unun hammadde yetersizliğini, yüzde 18.6'sının enerji maliyetlerini gösterirken, mali sorunların nedenleri arasında da; işletme sermayesi yetersizliğinin, kredi miktarı yetersizliğinin ve vergi düzenlemelerinin yer aldığını belirten Yorgancılar, Odamız web sayfasından konuşma ve sunumlarına erişme imkanı olduğunu belirtti.

100 Büyük'te durum

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın 2017 yılı Üretimden Satışlarına Göre 100 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu basın toplantısı ile açıkladıklarını, 100 firma değerlendirildiğinde, 83 firmamızın kâr ettiğini gördüklerini ki bunun 52 tanesinin Ar-Ge firması, 24 tanesinin yabancı sermayeli firma olduğunu, 17 firmamızın geçen seneye göre zarar ettiğini söyledi. Yorgancılar, üretimden satışlar itibarıyla 100 büyük firmanın yüzde 78.3'ünün kimya, gıda ve demir-çelik sektöründe yoğunlaştığını, üretimden satışlara göre ilk 10 firmanın

TÜPRAŞ, PETKİM, Philips, İzmir Demir Çelik, Abaloğlu, BMC, JTI, Özkan Demir Çelik, İmbat Madencilik olduğunu belirterek, bu arada BMC'nin bugün toplantımıza katılacak olan yönetim kurulu üyesinin acil olarak çok önemli bir toplantı dolayısıyla İstanbul'a gittiği için aralarında bulunamadığını öğrendiğini söyledi.

100 büyük firma verilerinin cari ve reel değişimlerini Meclis üyeleri ile paylaşan Yorgancılar, 100 büyük firmanın satış dağılımına bakıldığında, ciro içinde diğer satışların payının yüzde 5'lerden yüzde 9'lara yaklaştığının görüldüğünü, firmaların dış ticaret performansına bakıldığında ithalat ve ihracat, Ar-Ge giderlerinde önemli bir artış yaşandığını söyledi. Borç, öz kaynak oranı finansman ihtiyacını ortaya koyan borçluluk performanslarına bakıldığında 2017 yılındaki borçluluk performansında 9 puanlık bir azalış olsa da yine riskin devam ettiğini, 2017 yılında net satışların yüzde 40 artmasının sonucu, satış karlılığının son yılların en yükseğine çıkarak yüzde 10.9 olarak gerçekleştiğini dile getirdi.

Dönem net kârının faaliyet dışı gelirler içindeki payının yüzde 43'lerden yüzde 28'lere gerilemiş olmasının kârda, işgal konusu alanlardan elde edilen gelirin etkinliğini ortaya koyduğunu, sanayicimizin, geçmiş yıllarda faaliyet kârının yüzde 50'sini aşan oranları

finansman gideri için kullanırken, 2017 yılında bu oranın yüzde 31.7'ye kadar gerilediğini, bunun önemli bir düşüş olduğunu, finansman maliyetinin daha etkin yönetildiğini ama dünya ortalamasının yüzde 16 olduğunu söyledi.

100 büyük firmanın dörtte biri kadar olan ve ortalama yüzde 75 oranında yabancı sermayeli firmaların özellikle finansman yönetiminde yerli firmalarımızdan çok daha başarılı olduğunun görüldüğünü ifade eden Yorgancılar, Apple firmasının 2017 cirosunun bizim ilk 100 firmamızın 11.5 katı olduğunu, marka değil de bir ülke olsa ilk 20 ekonominin içinde yer alacağını belirtti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 24 Haziran'daki seçimlerin hayırlı olmasını diledi, Ramazan Bayramı'nı kutladı.

Yorgancılar konuları değerlendirdi

EBSO Meclis Üyesi sanayicilerin gündeme getirdiği konuları değerlendiren Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Özkan Mucuk'un dile getirdiği enerji fuarıyla ilgili olarak öncelikle Bergama Organize Sanayi Bölgesi'nde enerji konusunda kümelenerek ayrı bir OSB haline getirilmesi için çalışmaların devam ettiğini belirtti. Ender Yorgancılar, İzmir'de Enerji Fuarı açılması konusunda İZFAŞ'la prensip itibarıyla karar alındığını, fuarın düzenle-

yicisinin İZFAŞ olacağını, katılım şartları, süreci ile ilgili detayların büyük ihtimalle İZFAŞ'ın Haziran ayında yapılacak toplantısında belirleneceğini, EBSO olarak her türlü gayreti göstereceklerinden şüphe duyulmamasın isteyerek, fuara yoğun katılım sağlayabilmek için sektör mensuplarından destek beklediklerini belirtti.

Mustafa Dirin'in bahsettiği, döviz kurlarının yükseliş nedenleri, arz-talep dengesi, uzun yıllar kurların baskı altında tutulduğu hususlarını sürekli açıkladığını hatırlatan Yorgancılar, hükümetlerin kararları gereken zaman içerisinde alamadıkları için ilerleyen zamanda daha ağır bedeller ödemek durumunda kaldıklarını, bundan sonraki süreçleri daha fazla hasar almadan atlatmayı ümit ettiklerini söyledi.

Haluk Tezcan'ın buğdayla ilgili söylediklerinin hakikaten düşündürücü olduğunu, "yeni hikaye yazılması gerekir" ifadesini de sadece sanayi için söylemediğini, her alanda bu hikayeyi yaratmamız gerektiğini belirtti.

Hilmi Uğurtaş'ın elektrikle ilgili sıkıntıyı detaylı olarak ifade ettiğini ve eğitimin önemini vurguladığını söyleyen Yorgancılar, bu bağlamda Türkiye'de eğitimcilerin eğitimden başlayarak, eğitim sistemimizi yeni baştan yazarsak bu ülkenin önünün açık olduğunu ifade etti.

Sanayicinin gündemi **sektörler ve ekonomi**

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, Türkiye gündeminin 24 Haziran'daki Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimlerine endekslendiği ortamda, sektörlerindeki gelişmeler üzerinden ekonomiyi ön plana çıkardı. Mesleki ve teknik eğitimin üreten sektörler açısından önemini gündeme getiren sanayiciler, bilgi ve teknolojinin kazandığı değere de Apple firmasının kazançlarını örnek gösterdi. Döviz kurlarının gerçekçi olması gerektiğini savunan sanayiciler, Türkiye'nin zaman kaybetmeden yapısal reformları gerçekleştirerek

piyasalara güven vermesini, ithalata bağımlılığın azaltılıp yerli kaynakların geliştirilerek katma değeri yüksek ürünler üretmesi gerektiğini gündeme taşıdı. EBSO Meclis Üyesi sanayiciler, yenilenebilir enerji kaynakları açısından zengin potansiyeli olan İzmir'de buna yönelik bir ihtisas fuarı düzenlenmesini isterken, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) uygulamalarıyla enerji fiyatlarının yükselmesini eleştirdi. İzmir'deki spor kulüplerinin desteklenmesi de EBSO Meclis Üyesi sanayicilerin talepleri arasında yer aldı.

Murat Kurtalan

Meslek lisesi ek binası başka okula verilmesin

EBSO Meclis Üyesi Murat Kurtalan, 1980 yılında açılan Torbalı Şehit Uzman Çavuş Harun Şenözür Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin elektrik, makine, metal işleri olmak üzere üç bölümde eğitim verdiğini, 1998 yılında açılan bilgisayar bölümü ile ek bir binada hizmete devam ettiğini söyledi. İkili eğitime geçilince atölyelerdeki öğrenci sayısı nedeniyle yaşanan sıkıntılar neticesinde kademeli olarak tekrar tekli eğitime geçildiğini ve İzmir

Valiliği Yatırım Koordinasyon Başkanlığı tarafından okula 18 derslikli yeni bir ek bina yapıldığını belirtti. 2018-2019 eğitim öğretim döneminde eğitime başlayacak ek bina ile birlikte okulda mobilya ve dekorasyon bölümü de açılacak diye beklenirken, bir Anadolu lisesinin depreme karşı dayanıklı olmadığı gerekçesiyle bu okuldaki çocukları diğer Anadolu liselerine yerleştirilmek yerine yapılan ek binanın Anadolu lisesine verilme kararı alındığını söyledi.

Kurtalan, bu uygulamanın ilçenin tek endüstri meslek lisesinin kapasitesini ve

eğitim kalitesini azaltacağını, iki farklı okulun aynı bahçeyi kullanmasının birçok uyum sorununa neden olacağını, ayrıca iş makinaları bulunması dolayısıyla iş kazalarına da sebebiyet olabileceğini maalesef göz ardı edildiğini belirtti. Meslek lisesinde sınıflardaki öğrenci sayısı 38 civarındayken Milli Eğitim Bakanlığı'nın web sayfasında bu ortalamının 13 görüldüğünü, çünkü imam hatip liselerinin de yapılan hesaplamada ortalamaya dahil edildiğini ama halen imam hatip liselerinin meslek lisesi olup olmadığı konusunun netlik kazanmadığını dile getirerek, her ne kadar TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu'nun imam hatip liselerinin yapımına destek sağlasa da en kısa sürede meslek lisesi yapımına da destek sağlayacağına inandığını, çünkü bu desteğe ihtiyaçları olduğunu söyledi.

Mehmet Karahaliloğlu Bilgi ve teknoloji daha değerli

EBSO Meclis Üyesi Mehmet Karahaliloğlu, 2018 yılı başında Apple firmasının piyasa değerinin 800 milyar dolar, kasasında bulunan nakdin 260 milyar dolar, ilk çeyrek satışlarının 88.29 milyar dolar olduğunu, dolayısıyla Türkiye'nin ilk 100 şirketinin değil, Türkiye'nin toplamı olduğunu, zira Türkiye 150 milyar dolar ihracat yaparken Apple firmasının kasasında 260 milyar dolar bulunduğunu vurguladı.

Amazon'un sahibi Jeff Bezos'un 2017'deki servetinin 125 milyar dolar olduğunu, yani Türkiye'deki 100 zenginden daha fazla kazandığını dile getiren Karahaliloğlu, çimento, elektrik, otomobil parçası üretimine bir şey demediğini ama dünya geneline bakıldığında bu tür konvansiyonel ürünlerin önümüzdeki 10 yılda değerini yitireceğini, en pahalı

Murat Kurtalan

Mehmet Karahaliloğlu

Özkan Mucuk

şeylerin bilgi ve teknoloji olacağını, nitekim 3 yıl önce kurulan herkesin film ve dizi seyrettiği Netflix şirketinin bugünkü piyasa değerinin 164 milyar dolar olduğunu ifade etti.

Kırılganlıklar döviz kurlarını yükseltti

Mehmet Karahaliloğlu, bugün ekonomide yaşadığımız olayların bir sonuç olduğunu, çünkü Türkiye'nin 2003-2017 yılları arasında 61 milyar dolarlık özelleştirme yaparak geçmişini sattığını, bunu bir cebe koyduğunu, sonra 2003-2017 yılları arasında 323 milyar dolar dış borçlanma yaparak bunu da cebe koyduğunu, aynı yıllar arasında kamunun 526 milyar TL'lik dış borç stoku oluşturduğunu, 2003 yılında Türkiye dünyada ekonomik sıralamada 17'nci iken 2017 yılında 18'inci sırada olduğunu, Hollanda'nın bizi geçtiğini söyledi.

İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Şekib Avdagiç'in; "Dövizde son günlerde meydana gelen aşırı dalgalanma sırasında reel sektörün kısa vadeli döviz açık pozisyonu yokken ve öncü göstergeler pozitif sinyal veriyorken olmasını manidar buluyorum" ifadelerini bu konumdaki birine yakıştıramadığını söyleyen Karahaliloğlu, Merkez Bankası dövizin düşmesi için bir adım atmamış olsaydı, siyasilere çıkıp; "önce hukuk lazım, biz adaleti, hukuku sağlayacağız, OHAL'i kaldıracamız, Avrupa Birliği ile yakın ilişkiler kuracağız" deselerdi dövizin

daha fazla düşüş sergileyeceğini, çünkü paranın güveneceği yeri sevdiğini dile getirdi.

EBSO Meclis Üyesi Karahaliloğlu, serbest piyasada fiyatların oluşmasını kendi aleyhine döndüğü zaman engellemeye çalışan bir sistemin, serbest dalgalı kur rejimi gerçekleştirmediğini, iyi gibi görünen bazı uygulamaların yabancılar nezdinde hoş karşılanmadığını, ki bu konuda da yanlış yöntem izlendiğini söyledi. 7 Haziran'a kadar piyasaların sakin olacağını düşündüğünü, 24 Haziran'da seçimi, Cumhurbaşkanı Erdoğan kazanır ise piyasaların ilk bir hafta çok iyi olup sonra bozulacağını, eğer muhalefetten bir aday kazanır ise piyasaların ilk bir hafta çok kötü olup sonra düzeleceğini ileri sürdü.

Özkan Mucuk Yenilenebilir Enerji Fuarı düzenlenmeli

EBSO Meclis Üyesi Özkan Mucuk, 2018-2022 döneminin ve 24 Haziran'da yapılacak ülkemizi, geleceğimizi yakından ilgilendiren seçimlerin hayırlı olmasını diledi.

EBSO Meclisi'ne yeni katılan üyelere kendini tanıtan Mucuk, Elektrik-Elektronik Mühendisi olduğunu, 1989 yılından bu yana İzmir ve çevresinde ağırlıklı olarak enerji santralleri ve endüstriyel tesislerin elektrifikasyon, trafo merkezi ve enerji nakil hatları işleri yaptığını, 61. Grup Enerji ve Elektrik Sanayi Mes-

lek Komitesi'ni temsilen Meclis üyesi olduğunu söyledi. EBSO'nun hem kişisel gelişimine, hem de iş hayatına bakış açısındaki gelişimine çok faydalı olduğunu belirten Mucuk, özellikle işinin bir parçası olan enerji konularıyla ilgili hem komite çalışmalarının, hem Odamız görevlendirmeleri neticesinde çeşitli komisyon, kongre ve kurullarda özellikle yenilenebilir enerji konularını yakından takip etme ve edindiği bilgileri komite ve Meclis üyeleri ile paylaşma fırsatı bulduğunu dile getirdi.

1923 yılında milli ekonominin temellerini atmak için yapılan Birinci İktisat Kongresi'nde kendisine kongreler ve fuarlar şehri olma hedefi koyan İzmir'de enerji ile ilgili bir fuar bulunmadığını, sadece geçen sene İzmir Enternasyonal Fuarı'nın temasının enerji olması dışında bir fuar organizasyonu yapılmadığını söyledi. Özkan Mucuk, teması enerji olan 2017 yılındaki İzmir Enternasyonal Fuarı'nda, Enerji ve Elektrik Tesisatı Sanayi Meslek Komitesinin EBSO standında görevlendirildiğini, 10 gün boyunca bilgilendirme çalışmalarında İzmir'in enerjiyle ilgili bir ihtisas fuarına elzem derecede ihtiyacı olduğunu gördüklerini, bunu her fırsatta dile getirdiğini, İZSİAD Yönetiminin yaptıkları çağrıya yanıt verdiğini ve konuyla ilgili İZFAŞ yetkilileriyle toplantılar yaptıklarını, 2017 yılında Ankara'da Enerji Kongresi ve Fuarına beraber giderek incelemelerde bulduklarını söyledi.

Özkan Mucuk, bu çalışmaların sonucu olarak 2019 Eylül ayı içinde İzmir'de enerjiyle ilgili bir fuarın yapılması hedefi konduğunu, böyle bir fuarın İzmir'e büyük bir katkı sağlayabileceği düşüncesiyle bu süreçte EBSO'dan destek beklediklerini ve çalışmalar için komitelerinin görevlendirilmesini Yönetim Kurulundan talep etti.

Mustafa Dirin

Mustafa Dirin Döviz kurları gerçekçi olmalı

EBSO Meclis Üyesi Mustafa Dirin, kur yükselişinin arz taleple ilgili olduğunu, döviz azaldığında kurların yükseldiğini ama bunun da bir sınırı olması gerektiğini ifade etti. 2005 yılında bir arkadaşının, "TL çok değerli ama biz bunu doğru kriterlerle ölçmüyoruz, paramız hak ettiği değerde görünmüyor" dediğini söyleyen Dirin, TL'nin değerinin çok yüksek tutulmasının yanlış bir tutum olduğunu, döviz veya TL istendiği kadar baskı altında tutulsa da bunun Türkiye'de enflasyon olduğu gerçeğini değiştirmediklerini belirtti.

İçinde bulunduğumuz durumdan çıkabilmek için mutlak üretimin artması gerektiğini ama bunu yapabilmek için öncelikle eğitim sisteminin değiştirilmesi gerektiğini vurgulayan Dirin, bunlar yapılmadığı sürece, döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunulmadığı sürece ve mevcut dövizin ithalatla harcandığı sürece değerinin artmasının önüne geçilemeyeceğini söyledi.

Haluk Tezcan Düşük reelte ve spekülatörler buğday fiyatını yükseltti

EBSO Meclis Üyesi Haluk Tezcan, üç nesildir unculuk yaptıklarını ve ilk defa 14 Mayıs'ta buğday hasadının başladığını gördüklerini, erken

Haluk Tezcan

hasadın yüzde 20 ürün kaybına sebep olduğunu, küresel ısınmasının etkilerinin irdelenmesi gerektiğini, ki son 44 yılın en kurak yılının yaşandığı bir süreçte olduğumuzu, tarımın da bundan ciddi anlamda nasibini aldığını söyledi. Yaşanan durumu gören uluslararası fonların hububat piyasasına girmeye başlamasıyla hayvan

yemi fiyatlarının, un fiyatlarının üzerine çıktığını, bunun et fiyatlarının artışına sebep verdiğini, dolayısıyla alışılmış tarımı bırakıp, modern ve küresel ısınmaya endeksli yeni bir modele geçilmesi gerektiğini dile getirdi.

Tezcan, petroldeki döviz artışının hububatta da kendini göstermeye başladığını, 190 dolarlar seviyesinde gezen buğday fiyatlarının 230 dolar civarına çıktığını, bunun Türkiye'de temel gıda maddelerinden biri olan ekmek fiyatlarındaki artış ile kendisini hissettireceğini, dolayısıyla şimdiden önlem alınmasında fayda olduğunu belirtti.

Sektörlerinde KOBİ ölçekli sanayici denemeyecek unlu mamul firmaları bulunduğunu belirten Tezcan, buradaki çalışanların bazılarının günlük ve haftalık yevmiye ile çalıştığını, ancak son zamanlarda bazı işçilerin haklarını alamadığı gerekçesi ile arabuluculara gittiğini, arabulucu heyet tarafından çıkarılan anlaşma ücretlerini ise küçük esnafın ödeme şansı olmadığını vurguladı. İşçi çalışırken herhangi bir sorun olmadığını ama ayrılmak isteyince sıkıntılar çıktığını dile getiren Tezcan, bu yasanın bir şekilde küçük esnafı koruyucu şekilde farklılaştırılması gerektiğini söyledi.

Haluk Tezcan, Suriye'den gelenlerin kayıt dışı ekonomiyle yeni fırınlar, yeni unlu mamuller açmalarının kayıtlı üreticileri olumsuz etkilediği için sektörlerinde Suriyelilerin yavaş

yavaş fazlaşmaya başladığını dile getirdi. Yaşadıkları bir diğer sıkıntının ise kaldırımlarda bulunan gevrek büfelerinin bazı noktalarda haksız rekabete neden olduğunu, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin kontrolünde bulunan bu büfelerin, unlu mamul üreticilerden uzakta ucra yerlerde satış yapmalarının daha doğru olacağını söyledi.

Organize sanayi bölgeleri ile ilgili maddenin gündemin sonunda kaldığı için meclis üyelerinin bir kısmının toplantıdan ayrılmış olduğunu hatırlatan Tezcan, bu nedenle ekonomik ve güncel konular maddesinde organize sanayi bölgelerinin anlatılmasına fırsat tanınmasını da istedi.

Hilmi Uğurtaş YEKDEM sanayicinin enerji maliyetini artırdı

EBSO Meclis Üyesi Hilmi Uğurtaş, bilindiği üzere 1 Nisan 2018 tarihinden itibaren 50 milyon kw/h üzerinde elektrik tüketen sanayicilerin elektrik fiyatlarının belirsizliğe düştüğünü, zira piyasa tedarik fiyatı üzerine YEKDEM denilen, yenilenebilir enerjiden gelen ve her ay belirsiz olan bir rakamın ilave edildiğini, dağıtım firmalarının da bu bedellerin üzerine yüzde 12'ye kadar kâr koyarak tedarikçilere dağıttıklarını söyledi. 50 milyon kw/h altında elektrik tüketen firmaların bu sistemin içine girmediğini, piyasadaki fiyat megavattı 229 TL olan enerji aldıklarını hatırlatan Uğurtaş, ancak organize sanayi bölgelerindeki sanayicilerin büyük kısmı 50 milyon kw/h altında enerji kullanımına rağmen, sanki 50 milyon kw/h üzerinde enerji kullanıyor gibi

Hilmi Uğurtaş

Ahmet Taşpınar

belirsiz fiyattan enerji tedarik etmek durumunda kaldıklarını, çünkü OSB'lerin tek tüketici gibi değerlendirildiğini belirtti.

Sanayicilerin, yaşanan durumu anlatma çabalarına rağmen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca hiçbir çalışma yapılmadığını, şu anda Mayıs ayında enerjiyi hangi bedelle kullandıklarını bilemediklerini çünkü enerji tedarik eden firmaların da her gün değişen fiyattan piyasadan enerji aldıklarını belirtti. Sistemi bu şekilde devam ettirmenin mümkün olmadığını, siyasilerin bu noktada sanayicilerin sesini mutlaka dinlemesi gerektiğini, enerji zammını bir kenara bıraktıklarını artık sadece enerjiyi hangi bedelle kullanacaklarını bilmek istediklerini ve bu haksız uygulamanın en kısa sürede çözüme kavuşturulmasını istediklerini söyledi.

Uğurtaş, organize sanayi bölgelerinde doğalgaz kullanan tüketicilere yine haksızlık yapıldığını, OSB dışında olup, 300 megavata kadar enerji kullananlara doğalgazda Nisan ayında zam yapılmazken, OSB içerisinde olup, 300 metreküp kadar gaz kullananlara yüzde 12 zam yapıldığını söyledi.

EBSO'nun hazırladığı Sanayi 4.0 kitapçığının toplantı öncesinde dağıtıldığını, bu bağlamda hedefin çok güzel olduğunu belirten Uğurtaş, ancak sermaye yokken, eğitilmiş eleman yokken, bilgisayarlı makineleri kimlerin kullanacağını da muamma olduğunu bu nedenle eğitimi

her şeyin önüne koymak zorunda olduklarını ama eğitimden kastının nitelikli eğitim sistemi olduğunu vurguladı.

Murat Kurtalan'ın dile getirdiği meslek lisesi hususunun siyasilerimizin mesleki eğitime ne kadar önem verdiğinin göstergesi olduğunu ifade eden Uğurtaş, maalesef TOBB'un da imam hatip liseleri kurulmasına destek verdiğini ama Türkiye'nin bu mantalite ile yol almasının mümkün olmadığını dile getirdi.

Hilmi Uğurtaş, eğer Ar-Ge'ye yatırım yapmak istiyorsak, öncelikle fen fakültesi mezunlarına, matematikçiye, fizikçiye, kimyacıya ve biyoloğa ihtiyaç olduğunu her fırsatta dile getirdiklerini, bu anlamda İstanbul'da sadece fen bilimleri ile ilgili özel bir üniversite açılacağını öğrendiğini, bu çalışmaya katkı sağlayanları tebrik ettiğini söyledi.

Hilmi Uğurtaş, eğer Ar-Ge'ye yatırım yapmak istiyorsak, öncelikle fen fakültesi mezunlarına, matematikçiye, fizikçiye, kimyacıya ve biyoloğa ihtiyaç olduğunu her fırsatta dile getirdiklerini, bu anlamda İstanbul'da sadece fen bilimleri ile ilgili özel bir üniversite açılacağını öğrendiğini, bu çalışmaya katkı sağlayanları tebrik ettiğini söyledi.

Ahmet Taşpınar Altay'ın desteğe ihtiyacı var

EBSO Meclis Üyesi Ahmet Taşpınar, bu sene İzmir takımlarından Karşıyaka ile Bucaspor'un bir alt lige düşmesine çok üzüldüklerini, diğer taraftan İzmirspor'un bir üst lige çıkması ve Altay Spor Kulübü'nün şampiyon olmasına çok sevindiklerini belirtti.

Altay Spor Kulübü Divan Başkanı olarak 2 yıllık şampiyonluk başarısının çok gündeme geldiğini, Başkanlarının son 2 yıl yapılan bütçe çalışması ve kendi imkânlarıyla başarıyı sağladığını ifade eden Taşpınar, bu başarıda destekleri olan ana sponsorları Folkart'a, gıda sponsoru olan Yonca Gıda Yönetim Kurulu Başkanı Sait Türek'e, Yönetim Kurulu Üyelerimizden Muhsin Dönmez ve Hakan Ürün'e, Meclis Üyemiz Burak Sertbaşa, Batıçim, Emsa, Arkas, Vosmer, A Yıldız

Yangın firmalarına ve İzmir Ticaret Odası'na teşekkür etti.

Altay Spor Kulübü'nün, diğer kulüplerden farkının dernek statüsünde bulunması olduğunu, 8 bin 200 öğrenciye futbol okulunda eğitim verdiğini, bu statüde yaşamaya ve İzmir'i temsile gayret ettiğini ama önümüzdeki yıl da yine maa- lesef bütün gelirleri hacizli, temlikli olarak İzmir'i temsil etmek için mücadele edeceğini belirtti.

Son maçlarını Gümüşhane Spor ile oynayarak şampiyonluğu kazandıklarını, maç deplasmanda olduğu için Türkiye Futbol Federasyonu'nun bu kupayı maç sonrasında vermeyi uygun görmediğini, lig bittikten sonra yeni sezon açılışında bir organizasyon ile kupanın verileceğinin söylendiğini, ancak son maçta, 1 maç ceza aldıkları için kupa seremonisinin yeni sezonun üçüncü haftasına sarkacağı gerekçesiyle daha önce alabilmek adına talepte bulduklarını söyledi. AK Parti'nin aday tanıtımı yapılan iftar yemeğinde kendilerinin haberi yokken kupanın Başbakan Binali Yıldırım tarafından kendilerine verildiğini bu durumun da bazı çevrelerce yanlış anlaşılacak siyasi söylemlerle ve tepkilerle karşılaştıklarını hatırlatan Taşpınar, Altay'ı siyasi söylemlerle yıpratmaya çalışanlara müsaade etmeyeceklerini, çünkü 1914 yılında kurtuluş mücadelesiyle kurulan kulübün ne yaptığını, nasıl yaşaması gerektiğini çok iyi bildiğini, dolayısıyla ders almaya değil, desteğe ihtiyaçları olduğunu vurguladı.

Yuvgun'a duygu dolu anma

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 2005-2018 yılları arasında Odamızda Meclis üyeliği, 2005-2017 yılları arasında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurul delegeliği yapan Kürşad Yuvgun, vefatının ardından EBSO Meclis Toplantısı'nda rahmetle anıldı. EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, toplantının açılışında yaptığı konuşmada, herkesin sevgisini kazanan Yuvgun'un vefat haberiyle derin bir şaşkınlık ve üzüntü içerisinde kaldıklarını söyledi. Merhuma Allah'tan rahmet, ailesi ve yakınlarına bir kez daha baş sağlığı dileyen Esen, Yuvgun'un EBSO çatısı altında gerçekleştirdiği çalışmaların derlendiği videoyu da Meclis Üyeleri ile paylaştı.

EBSO Bitkisel Ürünler Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Cihangir Hür, 1958 yılında Odamıza kayıt olan Tamtad Konserve'nin sahip değiştirmeden yaşayan en yaşlı üyemiz olarak özel bir yere sahip olduğunu, Kürşad Yuvgun'un şirketini günün koşullarına göre sürekli iyileştirme gayretinin yanında ülkemizin tarım ve gıda sanayindeki titiz çalışmalarının da herkesçe bilindiğini dile getirerek, başsağlığı diledi.

EBSO Meclis Üyesi Mehmet Karahaliloğlu da, 10 yıldır yer aldığı EBSO Meclisi'nde bugüne kadar yaptığı en zor konuşmayı yaptığını belirtirken, Yuvgun ile aynı Meslek Komitesi'nde yer aldıklarını, beraber Meclis Üyeliği yaptıklarını, gerçekten çok iyi bir insan olduğunu, her ne kadar hakkında söyleyecek çok sözü olsa da bunları dile getirecek gücü bulunmadığını söyleyerek herkese başsağlığı diledi.

EBSO Meclis Üyesi Nedim Anbar, Kürşad Yuvgun ile ilgili iki anısını Meclis üyeleri ile paylaşarak, "İstanbul Beyefendisi" sözünün az kalacağı bir "İzmir Beyefendisi" olduğunu belirtti ve Yuvgun'u rahmetle andı.

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen ile Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, konuşmaların ardından Kürşad Yuvgun anısına hazırlanan fotoğrafı plaketini ailesine takdim etti.

Bu arada, Yuvgun'un EBSO Meclisi'nde oturduğu sıraya da çiçekler konuldu.

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen ve Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın ardından güncel ekonomik olayları değerlendirmek üzere kürsüye çıkan bütün sanayiciler, geçirdiği kalp krizi sonucu hayata veda eden meclis üyesi Kürşad Yuvgun'a Allah'tan rahmet, ailesine ve EBSO camiasına başsağlığı diledi.

EBSO Kağıt ile Basım Komitelerinin Üniversite ve sanayi işbirliği atağı

Ege Bölgesi Sanayi Odası 22. Grup Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi Meslek Komitesi ile 23. Grup Basım Yayım Sanayi Meslek Komitesi, 2018-2022 Döneminde de sektörlerinin hem teknolojiyi yakından takip etmesi hem de nitelikli eleman yetiştirilmesi amacıyla el ele vererek ortak çalışmalarını sürdürüyor. EBSO çatısı altındaki iki komitenin üniversite ve sanayi işbirliği alanında yeni çalışma dönemindeki ilk etkinliği, Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak'ı ziyaret ve üniversitenin ilgili fakültelerinin yöneticilerinin katıldığı toplantı oldu.

Sanayici hazır

EBSO Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi Meslek Komitesi ile Basım Yayım Sanayi Meslek Komitelerinin Meclis, Meslek Komitesi ve Grup üyelerinin katılımıyla Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Budak'a gerçekleştirdiği ziyaret kapsamındaki etkinliğe, EBİLTEM Teknoloji Transfer Ofisi, EÜ Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü, EÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Ege Meslek Yüksek Okulu öğretim

üyeleri de katıldı.

Ege Üniversitesi Rektörlüğü Senato Salonu'ndaki ziyaret ve toplantıda; üniversite ve sanayi işbirliği kapsamında üniversitedeki bilgi birikiminin kağıt ve basım yayım sektörüne aktarılması konusundaki adımlar ele alınırken, sanayiciler "işbirliğine hazırız" mesajı verdi.

Kağıt ve basım sektörlerinde ara eleman bulmada yaşanan sorunlarla üniversitenin ilgili programlarından mezun öğrencilerin istihdamının görüşüldüğü toplantıda, gündemin diğer maddelerini Ar-Ge anlamında yapılması gereken

çalışmalar, üniversitenin ilgili programlarına sanayiye yönelik olarak uygulama ağırlığı olan derslerin konulması, öğrencilerin sektörde pratik kazanmaları için staj sürelerinin uzatılması, üniversite kariyer günlerinde EBSO Meslek Komitelerine üye firmalardan destek alınması, Ege Meslek Yüksek Okulu Basım Yayın Teknolojileri eğitim programı ve müfredatının sanayicilerden görüş alınarak güncellenmesi ve sanayicilerin üniversiteli gençlerle sektörel deneyimlerini paylaşacağı seminer programları düzenlenmesi oluşturdular.

Kimler katıldı?

EBSO Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi Meslek Komitesi ile Basım Yayım Sanayi Meslek Komitesi Üyelerinin Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak'a yaptığı ziyarette hazır bulunan katılımcılar şöyle:

EBSO Meclis Üyeleri Fatih Aracı, Barış Erel ve Doğan Albak, Meslek Komitesi Üyeleri Şaman Berkün, Cenk Penbe, EBİLTEM Teknoloji Transfer Ofisi Müdür Vekili Prof. Dr. Hasan Yıldız, EÜ İİBF Dekanı Prof. Dr. Özlem Önder, Ege Meslek Yüksek Okulu Müdür Vekili Prof. Dr. Şemsi Yazıcı, Kimya Mühendisliği Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Demircioğlu, Ege Meslek Yüksek Okulu Basım Yayın Teknolojileri Programı Öğretim Görevlisi Yusuf Türker Atik, EBİLTEM TTO Uzmanı Duygu Hacıoğlu.

Kutsal diken

Meryemana dikeni, Chardon Marie, Milk thistle, deve dikeni, sütlü kengel, deve kengeri...

Enginarla aynı familyadan gelen ve 2000 yıldan fazla bir süredir insanların kullandığı bir bitki. En önemli özelliği, karaciğer dostu olması. Bu dikenin meyveleri bu işe yararırken, enginarın ise yaprakları karaciğer koruyucu.

Alman farmakopesi (DAB), Avrupa farmakopesi (Ph.Eur) ve Amerikan ulusal formülasyonunda (USNF) ayrıca Alman ilaç kodeksinde (DAC) kayıtlı bir bitki, bir ilaç.

Bildiğiniz gibi dünyada takriben 400 bin bitki cinsi var ama çok azı ilaç olarak kullanılabilir. Deve dikeni de onlardan biri işte.

Boş tarla ve yol kenarlarında kendiliğinden yetişen iki yıllık otsu bir bitki. Daha fazla tanıtmaya gerek yok hepimiz onu tanıyoruz. Mor veya soluk pembe çiçekleri var. Meyveleri tanımanız gerekir hata yapmamak için. Zira eşek dikeni ile katıştırıp satabilir aktarlar. Bir kontrol da olmadığı ve bu konuda eğitim almadıkları için aktarlardan yanlış veya katışık bitki alabilirsiniz.

Şöyle tarifleyeyim; meyveleri parlak kahve-siyah veya koyu ve

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

grimsi beyaz noktali mat, grimsi kahve renklidir. Aslında en iyisi siz hazır preparatlarını tüketin onlar daha garantili.

İçinde, bilimsel isimleriyle sizi hiç yormayım çeşitli etken maddeler var. Ama en önemlisi SİLİMARİN...

Bu madde çok önemli bir karaciğer dostu. Biliyorsunuz, karaciğer

vücudumuzun kimya fabrikasıdır. Ama maalesef onu rahatsızlandığında iyi edecek pek ilaç bulunmaz. Allah'tan kendini yenileyen bir organımız da yaşamımızı sürdürmemizi sağlıyor. Yoksa karaciğer gitti, ömür bitti...

Şimdi size Alman ESCOP kayıtlarını aynen yazacağım. ESCOP da Alman tıbbi bitki kodeksi, burada bilimsel olarak tıbbi olduğu kanıtlanmış bitkiler var sadece.

Avrupa tıbbında 2000 yılı aşkın süredir karaciğer ve safra yolları hastalıklarında kullanıldığı bilinmektedir. Eski Yunan'da hekim Dioscorides tarafından safra arttırıcı, kusturucu (emetik) ve yılan zehirlenmelerine karşı kullanılmıştır. Meyvelerinin karaciğer üzerine özel etkisi olduğu orta çağdan beri bilinmektedir. Paracelsus, Dioscorides'in paralelinde safra yolları ile ilgili has-

talıklarda kullanmıştır. XVII. yüzyılda hepatotropik etkisi nedeniyle hekim J.C. Rademacher tarafından yoğun bir şekilde tedavide kullanılmıştır. Günümüzde; karaciğer salgı bezlerindeki salgı yapan hücreler üzerine (parankima) direkt etki etmesi nedeniyle karaciğer iltihabına (hepatit) karşı en etkili ilaç olarak kullanılmaktadır. 1998 yılında sadece Almanya'da Meryemana dikeni preparatlarına 180 milyon dolar harcanmıştır. ABD'de 2000 yılında tüm bitkisel ürünlerin satışı içerisinde 9 milyon dolarlık satışı ile on birinci sırayı almıştır. Almanya'da özel Meryemana dikeni preparatlarının kullanımı, 2 bin 400'den fazla hastanın katıldığı 50 klinik çalışmada değerlendirilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda Meryemana dikeninin değişik tip karaciğer zehirlenmelerinde tedavi edici etkisi kanıtlanmış ve bu yönlü tedavide en iyi terapötik ajan olduğu bildirilmiştir.

Günümüzdeki bilimsel verilere dayanan kullanımı şu şekildedir: Alkol ve endüstriyel zehirlerden oluşan toksik-metabolik karaciğer hastalardan korunma ve tedavisinde, karaciğerin anormal fonksiyonlarında ve karaciğer iltihabı sonrasında, siroz, yağlanmış karaciğer gibi kronik dejenereatif ve maskelenmiş karaciğer hastalıklarında endikedir (etkilidir). Özellikle toksik alkolik karaciğer sirozunda yaşam beklentilerini yükseltir. Enfeksiyöz hepatitlerde ve karaciğer sirozunda koruyucu olarak tedavide yerini alır. Aktif antihepatotoksik kompleks silimarindir. Silimarin çok yüksek dozlarda bile toksik değildir. Karaciğer hücreleri ve dokularında geriye dönüşü olmayan hasarlardan kaynaklanan patolojik ölümleri (nekroz) geriye döndürebilir.

Anlayın ne kadar değerli bir diken olduğunu, boşuna kutsal diken denilmemiş kendisine...

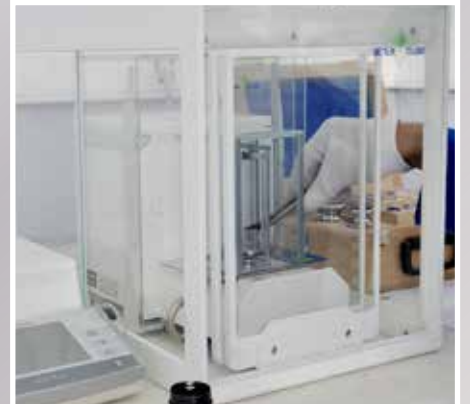

egemet®

KALİBRASYON-ÖLÇÜM MERKEZİ

- **Boyut** • **Sıcaklık** • **Nem** • **Basınç** • **Terazi** • **Kütle**
- **Sertlik** • **Kuvvet** • **Elektrik** • **Fiziko-Kimya**
- **Hacim** • **Vizkozite Cihazları** • **Yoğunluk Ölçer**
- **Zaman-Devir** • **Optik** • **Özel Kalibrasyonlar**

EBSO Vakfı'nda yeni dönem

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı'nda 2018-2022 Dönemi'nde görev yapacak Yönetim Kurulu belirlendi.

EBSO Vakfı Mütevelli Heyet Toplantısı'nda; Vakıf Resmi Senedi'nin 10.1 maddesi gereği; Mütevelli Heyetince,

çoğunluğunun EBSO Organlarında görevli Mütevelli Heyet üyeleri arasından, 2018-2022 dönemi (dört) yıllık süre için seçilen Yönetim Kurulu Üyeleri ilk toplantısını yaparak Vakıf Resmi Senedi'nin 10.2 maddesi uyarınca görev

Özduran'a teşekkür plaketi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı'nın yeni yönetiminin belirlendiği Mütevelli Heyet toplantısında, EBSOV Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen İhsan Özduran'a Kadınlar Birliği Başkanlığı yaptığı 2013-2018 Dönemi anısı olarak EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile Meclis Başkanı Salih Esen tarafından teşekkür plaketi verildi. EBSOV Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmesini yeni bir "rahle-i tedrisat" olarak değerlendiren İhsan Özduran, görevini "Kişi mükafatından mütefekkir olmalı" sözünü hafızamda canlı tutarak ifa etmek istediğini söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı Mütevelli Heyet Toplantısı'nda 2018-2022 Dönemi için Yönetim Kurulu Üyelerini belirledi, görev dağılımları gerçekleştirildi.

dağılımını gerçekleştirdi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, EBSO Vakfı Başkanı da olurken, Başkan Yardımcılıklarına Atilla Sevinçli ile Cengiz Kocagil getirildi. Eyüp Sevimli Sayman Üye oldu.

Ateş İlyas Demirkalkan, Deniz Gündüz, İhsan Özduran, Ertaç Karagözlü, Hüseyin Turhan, Tuncer

Vardarcı ve Atınc Abay da Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev aldı.

EBSO Vakfı Yönetim Kurulu ile Kadınlar Birliği arasında koordinasyonu sağlamak üzere EBSO Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi İhsan Özduran görevlendirildi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı'nın öğrencilere verdiği burslarla ilgili olarak 2018-2019 dönemi için yeni Burs Komitesi

oluşturulurken, Komite Üyeliklerine de Cengiz Kocagil, Hüseyin Turhan, Atınc Abay ve İhsan Özduran seçildi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı İktisadi İşletmeleri mesul müdürü olarak EBSOV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Cengiz Kocagil, yardımcılığına ise EBSOV Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Turhan atandı.

EBSO Vakfı Kadınlar Birliği'nde bayrak değişimi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı Kadınlar Birliği'nde yeni başkan İpek Özçelik oldu. Geçmiş dönem başkanı İhsan Özduran da EBSO Vakfı Yönetim Kurulu Üyeliğine getirildi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı Kadınlar Birliği, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın da katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda seçimini yaptı. 2013 yılından bu yana EBSO Vakfı Kadınlar Birliği Başkanı olan İhsan Özduran, yeni dönemde aday olmadı. Üyelere bir teşekkür konuşması yapan Özduran, memur bilinciyle devraldığı başkanlık dönemini şerefle tamamladığını vurguladı. Özduran, "Başkanlık döneminde disiplinli çalışmaları ile Birliğimize ivme kazandıran yol arkadaşlarıma, amacımıza itibar ederek etkinliklerimize katılan tüm gönül dostlarımıza ve her daim destekleri

ile yol aldığım değerli başkanlarıma teşekkür ediyorum" dedi.

Dayanışma ve fikir birliği içinde gerçekleştirilen seçimde, Özduran döneminde EBSO Vakfı Kadınlar Birliği Başkan Yardımcılığı görevinde bulunan İpek Özçelik, 2018-2022 yıllarını kapsayan çalışma döneminde başkanlığa seçildi. Kadınlara seslenen Özçelik, "Kuruluşumuzdan bugüne kadar olduğu gibi eğitime olan katkılarımız, bursiyer öğrencilerimizin gelişimine yönelik çabalarımız, kültürel ve sosyal etkinliklerimiz artarak devam edecek. Birlik ve beraberlik içinde daha büyük hedeflere ulaşacağız" diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da birlik ve beraberliğe vurgu yaparken, EBSO Vakfı Kadınlar Birliği üyelerini kutladı.

Küresel ekonomide belirsizlik hakim

Dünya ekonomisi, jeopolitik olaylar ekseninde şekillenmeye ve yeni belirsizliklerle yüzleşmeye devam ediyor. Haziran ayında küresel gündeme; G-7 Zirvesi, ABD-Kuzey Kore Anlaşması, yeniden alevlenen ticari savaşlar ve Amerikan Doları'nın uluslararası arenadaki seyri damga vurdu.

Dünyanın en büyük ekonomisine sahip ülkelerin oluşturduğu G-7'nin 2018 yılı liderler zirvesi, dönem başkanlığını üstlenen Kanada'da gerçekleştirildi. ABD'nin gümrük tarifelerini artırması sonucu ortaya çıkan küresel ticaret savaşları gündeme damgasını vururken, yayımlanan ortak bildiriye kapsayıcı büyüme, gelecekte etkili olacak iş ve meslek alanlarına hazırlık, cinsiyet eşitliğinin ve kadınların güçlendirilmesinin geliştirilmesi, barış ve güvenliğin tesis edilmesi, iklim değişikliği ile mücadele ve temiz enerji gibi konular ön plana çıktı.

ABD ile Kuzey Kore arasında imzalanan anlaşma ile kalıcı ve istikrarlı bir barış düzeni kurulması için çabaların artırılması ve Kore Yarımadası'nın nükleer silahlardan tamamen arındırılma sürecinin tamamlanması konularına yer verildi.

ABD Başkanı Donald Trump, Çin'den

ithal edilen bazı teknolojik ürünlerde 50 milyar dolarlık ithalata Gümrük Vergisi getirileceğini açıkladı. Ek gümrük vergilerinin uygulanacağı listede savunma, havacılık ve imalat sektörleri hedef alındı. Trump, söz konusu ek vergilendirmeye ilişkin, Çin'in fikri mülkiyet ve teknoloji hırsızlığının yanı sıra, adaletsiz ticaret uygulamalarını gerekçe gösterdi ve listedeki yaklaşık 800 ürüne 6 Temmuz 2018'den itibaren yüzde 25 vergi uygulanacağını açıkladı. Uluslararası Para Fonu (IMF), Trump'ın ek gümrük vergisi uygulamalarının küresel ticaret sistemini tehlikeye attığı ve global makro ekonomide bozulmalara sebep olabileceği konusunda uyardı.

2018 Yıllık İstatistik Bülteninin yayınlanan OPEC, küresel ham petrol üretiminin 2017'de yıllık bazda yüzde 0,9 düşerek günlük 74 milyon 690 bin varil olduğunu açıkladı. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, 2018 ve 2019 yılları için Brent petrol ve Batı Teksas petrolü (WTI) fiyat tahminlerini yukarı yönlü revize etti. Açıklamaya göre, Brent ve WTI fiyat ortalamaları, 2018 ve 2019 yılları için sırasıyla varil başına 70 dolar ve varil başına 65 dolar olarak güncellendi.

Görseli QR tarama uygulamasında görüntüleyerek, EBSO Araştırma Müdürlüğü 2018 Haziran ayı Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

ABD

ABD'de enflasyon, Mayıs ayında hızlanarak 6 yılın zirvesine çıktı. Açıklanan verilere göre tüketici fiyatları, Mayıs'ta aylık bazda yüzde 0.2, yıllık bazda yüzde 2.8 artış kaydetti. Söz konusu güçlü artış, Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) kademeli faiz artırımını için yeni bir destek unsuru oldu.

FED, para politikası toplantısında beklentilere uygun olarak 25 baz puanlık faiz artırımına giderek fonlama oranını yüzde 1.75 - 2.00 düzeyine yükseltti. Söz konusu faiz artırımını, 2018'de gerçekleştirilen ikinci artırım oldu. Politika yapıcıların 2018'e ilişkin toplam faiz artırımını sayısı beklentisi dörde yükseldi.

ABD'de perakende satışlar, beklentilerin üzerinde gerçekleşerek Mayıs'ta aylık yüzde 0.8 arttı. Altı ayın zirvesinde gerçekleşen artış, ABD'nin ekonomik büyümesinin güçleneceğine ilişkin sinyal verdi. Bununla birlikte, bir diğer olumlu gösterge olarak Michigan Üniversitesi Güven Endeksi Haziran ayında beklentilerin üzerinde gerçekleşti ve 99.3 değerini aldı. Cari Koşullar Endeksi ise 117.9 düzeyine yükseldi.

EURO BÖLGESİ - AB

AB Komisyonu, ABD'nin ithal çelik ve alüminyuma ilave gümrük vergileri uygulamaya başlamasına karşı Temmuz ayında misilleme uygulamasına başlıyor. Konuyu ele alan komisyon üyeleri ilave gümrük vergisi uygulanması planlanan ABD ürünleri listesine onay verdi. Bu kapsamda, AB ilk aşamada ABD ürünlerine 2.8 milyar Euro'luk ek gümrük vergisi getirecek. Ek gümrük vergilendirmesinin başlamasıyla, küresel ticaret savaşının yeni bir boyut kazanması bekleniyor.

Euro Bölgesi'nde TÜFE, Mayıs'ta beklentilere uygun olarak yıllık bazda yüzde 1.9 artış kaydetti. Enflasyonun seyri, Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) öngörülerinde de etkili oluyor. AMB'nin Haziran toplantısının ardından açıklama-

da bulunan Başkan Draghi, 2018 büyüme beklentisini yüzde 2.4'ten yüzde 2.1'e, enflasyon beklentisini ise yüzde 1.4'ten yüzde 1.7'ye yükseltti. AMB, 2019 ve 2020 büyüme beklentisini ise sırasıyla yüzde 1.9 ve yüzde 1.7 şeklinde belirledi.

AMB, Euro bölgesindeki ekonomik gerileme döneminden sonra bölge ülkelerinin toparlanmasına destek olmak amacıyla başlattığı tahvil alımına dayalı teşvik programını sona erdirmeye kararı aldı. Tahvil alımlarının Ekim'den itibaren ayda 30 milyar Euro'dan 17.7 milyar Euro'ya indirileceğini açıklayan Banka, Aralık ayında programın tamamen kaldırılacağını bildirdi.

Ekonomik gidişata dair bir diğer gösterge olan işsizlik oranı, Nisan'da Euro Bölgesi'nde yüzde 8.5'e gerileyerek, Aralık 2008'den bu yana görülen en düşük düzeydeki konumunu sürdürdü.

Makro ekonomik verilerin olumlu seyrine karşın ekonomik güven endeksi düşüşünü sürdürüyor. Avrupa Komisyonu'nun ekonomik güven göstergesi, Mayıs ayında 112.5'e gerileyerek 9 ayın en düşük değerini aldı. Bölgede ekonomik büyüme yavaşlarken siyasi belirsizlikler giderek artıyor. Güven endeksinin düşüşünde, İtalya'daki siyasi belirsizlikler ve büyüme beklentilerine ilişkin endişeler etkili oldu.

ALMANYA

Almanya Merkez Bankası Deutsche Bundesbank, Almanya için 2018

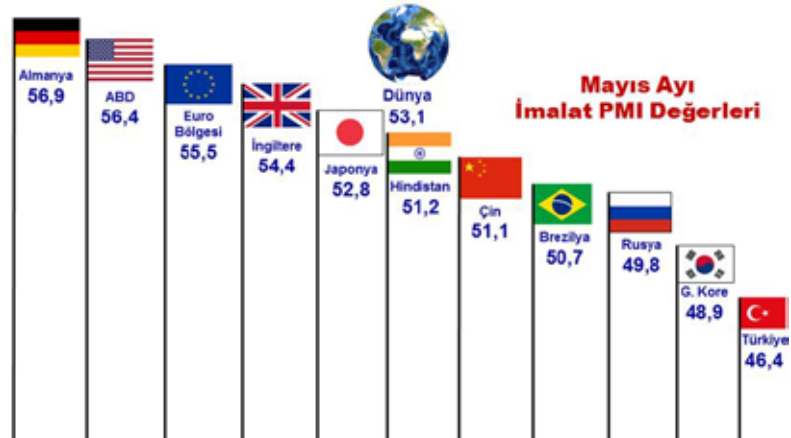
ekonomik büyüme tahminini aşağı yönlü revize etti. Bir önceki tahminini Aralık ayında gerçekleştiren ve ekonominin yüzde 2,5 büyüyeceğini öngören Banka, büyüme beklentisini yüzde 2.0 olarak güncelledi. Banka aşağı yönlü revizyona ilişkin yaptığı açıklamada ekonomik görünüm için belirsizliklerin tahminlerden daha fazla olmasını gerekçe gösterdi.

Almanya'da fabrika siparişleri, Nisan ayında aylık bazda yüzde 2.5, yıllık bazda ise yüzde 0.1 oranında düştü. Artış şeklindeki beklentilerin aksi yönünde gerçekleşen veri, imalat sanayinin ikinci çeyrekte ilk çeyreğe göre ivme kaybedebileceği yönünde sinyal verdi.

İNGİLTERE

İngiltere'de TÜFE, Mayıs ayında İngiltere Merkez Bankası'nın (BOE) beklentilerini karşılayarak yüzde 2.4 artış kaydetti. Enflasyon artışında özellikle petrol fiyatlarının yukarı yönlü seyri etkili oldu. Enflasyonun seyri, Merkez Bankası'nın karar alım süreçlerinde etkili olmaya devam edecek.

Brexit'in İngiltere ekonomisi üzerindeki olumsuz etkileri devam ediyor. Yıllık iş hacmi yaklaşık 77.5 milyar Sterlin düzeyinde olan İngiliz otomotiv sektörü, İngiltere'nin AB'den ayrılış süreciyle birlikte zorlu bir sürece girdi. Küresel otomotiv sektörünün lokomotiflerinden biri olan İngiltere'de Brexit karar sonrası sektörde faaliyet gösteren 30'dan

fazla büyük üretici şirket ile yaklaşık 2 bin 500 ara ürün üreten küçük çaplı firmanın finansal olarak zorlanmaya başladığı açıklandı.

JAPONYA

Japonya Merkez Bankası (BOJ) Haziran ayı para politikası toplantısında, beklentilere uygun olarak politika değişikliğine gitmedi. BOJ bununla birlikte, Ocak ayında yükselttiği enflasyon beklentisini düşürerek çekirdek TÜFE'nin yüzde 0.5 - 1.0 aralığında gerçekleşmesini beklediğini açıkladı. BOJ Başkanı Haruhiko Kuroda ise sürdürülebilir ekonomik büyüme için teşvikleri sürdürmenin gerekliliğine dikkat çekti.

Japonya'da ihracat Mayıs'ta beklentilerin üzerinde gerçekleşerek yıllık bazda yüzde 8.1 artış kaydetti ve güçlü seyrini sürdürdü. Aynı dönemde, ithalat ise yıllık yüzde 14.0 artış kaydetti. Böylece, dış ticaret dengesi Mayıs ayında 5.2 milyar dolar açık verdi.

ÇİN

Çin'de güncel makro ekonomik verilerin olumsuz seyri, ekonomik gidişata dair soru işaretleri yarattı. Sabit varlık yatırımları, beklentilerin oldukça altında kalarak yılın ilk beş ayında yüzde 6.1 yükselerek 1996'dan bu yana en düşük büyümeyi kaydetti. Benzer şekilde, sanayi üretimi de Mayıs'ta beklentilerin altında kalarak yüzde 6.8 yükselişle son 22 yılın en kötü performansını sergiledi. Bununla birlikte, perakende satışlar da Mayıs'ta yüzde 8.5 artışla son 15 yılın en düşük büyümesini kaydetti.

ABD ve Çin arasında başlayan ticari savaşta Çin'den karşılık gecikmedi. Çin Ticaret Bakanlığı da, ABD'den ithal edilen 50 milyar dolar tutarındaki ürüne yüzde 25 gümrük vergisi getirileceğini bildirdi. Çin'in vergilendirme uygulayacağı listenin 106 ABD ürününden oluştuğu ve tütün, dana eti, plastik, buğday, elektrikli araçlar, kimyasal

maddeler, otomotiv, hava araçları ve soya fasulyesi gibi farklı sektörleri kapsadığı açıklandı.

İki ülke arasındaki savaşların alevlenmesi, küresel ticaret ve büyümenin seyri açısından da endişe yaratıyor.

HİNDİSTAN

Hindistan ekonomisi, Ocak-Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7.7 büyüdü. Beklentilerin üzerinde gerçekleşen büyüme, Hindistan'ın bu yıl da en hızlı büyüyen ekonomi olacağı yönündeki beklentilerini güçlendirdi.

Hindistan Merkez Bankası, güncel para politikası toplantısında dört yıldan sonra ilk kez faiz artımına gitti. Banka, repo faizini yüzde 6'dan yüzde 6.25'e yükseltti. Beklentilere uygun biçimde gerçekleşen ve oybirliğiyle alınan kararın ardından Hint Rupisi değer kazandı.

Hindistan'da 10 yıl vadeli hazine tahvillerinin faizi, 2015'den beri ilk kez yüzde 8 düzeyini aştı. Enflasyonun hız kazanacağı yönündeki endişelerin ve bütçe açığının artacağı yönündeki beklentilerin, hazine tahvili faizlerinin artmasında etkili olduğu düşünülüyor.

GÜNEY KORE

Düşük iç talep ve ticari korumaların tekrar gündeme gelmesinden olumsuz etkilenen Güney Kore'de, elektronik çiplere ve eczacılık ürünlerine yönelik küresel talebin artmasıyla, Mayıs'ta ihracat artış kaydetti. Yıllık bazda yüzde 13.5 düzeyinde gerçekleşen artış, politika yapıcıların yıl sonu verilere ilişkin daha olumlu öngörülerde bulunmasını sağlayacaktır.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Güney Kore'nin kredi notunu "Aa2" düzeyinde, ekonomi görünümünü ise durağan olarak korudu. Kredi not ve görünümünün korunmasında, Güney Kore'nin küresel şoklara ve jeopolitik risklere karşı güçlü bir yapıya sahip olması gerekçe

gösterildi. Kuzey Kore'nin nükleer denemeleri sonlandırmasına yönelik attığı adımlar, bölgedeki risklerin azalmasında da etkili oluyor ve ekonomiye olumlu yansıyor.

BREZİLYA

Geçirdiği zorlu dönemi aşmaya çalışan Brezilya ekonomisi, yılın ilk çeyreğinde beklentilerin üzerinde bir performans sergileyerek çeyrek bazda yüzde 0.4, yıllık bazda ise yüzde 1.2 büyüme kaydetti. Tarım sektörünün geçen çeyrekteki yüzde 0,1 küçülmesinin ardından bu çeyrekte yüzde 1.4 büyümesi özellikle dikkat çekti.

Amerikan Doları Brezilya Reali karşısında kısa bir süre içerisinde toplam yüzde 4.2 yükseldi ve 3.90'lı düzeylere çıktı. Brezilya Merkez Bankası, Real'deki düşüşü önlemek adına kura üç gün içerisinde ikinci kez müdahale etti.

Bununla birlikte, Banka'nın Haziran ayında faiz artımına da gidebileceği öngörülüyor.

RUSYA

Rusya, Haziran ayında FIFA Dünya Kupası'na ev sahipliği yapmasıyla gündeme oturdu. 2013-2018'deki yatırım döneminde Rusya'nın GSYH'sine parasal olarak toplam 867 milyar Ruble'lik büyüme katkısı sağlayan dünya kupasının, gelecek 5 yıl içerisinde de yıllık 150-210 milyar Ruble ek katkı sunması bekleniyor. Dünya Kupası hazırlıklarına yönelik çoğu inşaat ve turizm sektörlerinde olmak üzere toplam 220 bin kişi istihdam edilmesi de, kupa hazırlık sürecinin bir diğer olumlu katkısı olarak dikkat çekti.

Rusya Merkez Bankası, Rusya'nın uluslararası rezervlerinin Mayıs'ta bir önceki aya göre 3.2 milyar Dolar gerileyerek 456,6 milyar Dolar'a düştüğünü açıkladı. Ekonomik yaptırımlar nedeniyle, ekonomisi zora giren Rusya'da, özellikle Ruble'deki değer kaybının önlenmesi açısından, uluslararası rezervlerin korunması önem taşıyor.

Türkiye'ye doğrudan yatırım ilk dört ayda yüzde 22 azaldı

Türkiye'ye uluslararası net doğrudan yatırım girişi, Nisan ayında 863 milyon dolar, Ocak-Nisan döneminde ise geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 21.9 azalarak 3 milyar 97 milyon dolar oldu. Nisan'da 233 milyon dolar sermaye girişi görülürken, nakit sermaye girişinin 113 milyon dolarlık bölümü Asya ülkeleri, 80 milyon dolarlık kısmı ise AB ülkeleri kaynaklı yapıldı.

Uluslararası şirketler

Ekonomi Bakanlığı, Nisan ayına ilişkin "Uluslararası Doğrudan Yatırım Verileri Bülteni"ni yayınladı.

Nisan'da 413 uluslararası sermayeli şirket ve şube kuruldu, 5 yerli sermayeli şirkete de uluslararası sermaye iştiraki gerçekleşti.

Nisan sonu itibarıyla 2 bin 344 uluslararası sermayeli şirket ve şube kurulurken, 34 yerli sermayeli şirkete de uluslararası sermaye iştiraki geldi.

Toplam 2 bin 378 uluslararası sermayeli şirketin başta toptan ve perakende ticaret sektörü olmak üzere gayrimenkul kiralama ve in-

faat sektörlerinde hizmet verdikleri görüldü.

Aynı dönemde kayıtlı sermayesi 500 bin doların üzerinde 38 uluslararası sermayeli şirket, şube kuruluşu ile yabancı ortak iştiraki gerçekleşti. Bu şirketlerin 14'ü toptan ve perakende ticaret sektöründe hizmet gösterdi.

Söz konusu dönemde kurulan 2 bin 378 uluslararası sermayeli şirketin bin 665'i Yakın Doğu ve Ortadoğu ülkeleri, 267'si AB, 149'u ise Kuzey Afrika ülkeleri ortaklı şirketler olduğu belirlendi.

Verilere göre, Nisan sonu itibarıyla Türkiye'deki uluslararası sermayeli şirket ve şube sayısı 54 bin 585'e ulaştı, 6 bin 914 yerli sermayeli şirkete uluslararası sermaye iştiraki gerçekleşti. Böylece toplamda 61 bin 499 uluslararası sermayeli şirket faaliyette bulundu.

Uluslararası sermayeli şirketlerin ülke gruplarına göre dağılımına bakıldığında ise Yakın ve Orta Doğu ülkeleri ortaklı girişim sayısının 23 bin 87 ile birinci sırada yer aldığı bulunduğu tespit edildi.

Söz konusu şirketlerin illere göre dağılımında ise 37 bin 336 ile İstanbul başı çekerken, bu ili 5 bin 389 şirketle Antalya, 3 bin 155 şirketle Ankara, 2 bin 633 şirketle İzmir izledi.

İstanbul'daki uluslararası sermayeli şirketler, başta toptan ve perakende ticaret (14 bin 665) olmak üzere, gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (6 bin 492) ile imalat sanayisi (4 bin 375) sektörlerinde faaliyet gösteriyor.

33 projeye yatırım teşvik belgesi

Ekonomi Bakanlığı tarafından Nisan ayında yatırım teşvik belgesi düzenlenen 33 proje kapsamında yaklaşık 784.3 milyon dolar tutarında yatırım yapılması öngörüldü. Böylece bu yıl belgelendirilen yatırım projesi sayısı 108'e, belge kapsamındaki yatırımların tutarı ise 6.5 milyar dolara ulaştı.

Bu yıl verilen yatırım teşvik belgelerinin 74'ü imalat, 24'ü hizmetler, 7'si madencilik, 2'si enerji ve 1'i tarım sektörlerinde düzenlendi.

Batı Afrika'da istikrarı yakalayan ülke

MORİTANYA

Ekonomik yapı

1960'da Fransa'dan bağımsızlığını kazanan Moritanya, 1960'lı ve 1970'li yılları, ekonomik toparlanma ve kalkınma çabalarıyla geçirmiştir. Siyasi çalkantılar içinde geçen dönem, ekonomik büyüme ve kalkınmanın gelişimini sekteye uğratmış olsa da, 2000'li yıllardan itibaren istikrarın yakalanmaya başladığı gözlenmektedir.

Batı Afrika'nın stratejik bir konumunda yer alan ülke, bu özelliğiyle ticari ve lojistik açıdan önemli avantajlara sahiptir. Ancak, havaalanları ve limanlar başta olmak üzere altyapı yatırımlarına duyulan gereksinim devam etmektedir. IMF, Dünya Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, vb. uluslararası kuruluşlar altyapı yatırımlarını desteklemeye çalışmaktadırlar.

Günümüzde ekonomi ağırlıklı olarak, tarım, hayvancılık ve madencilik dayalı bir yapıdadır. Nüfusun yarısının geçim kaynağı

olan tarım sektöründe mısır, pirinç, hurma, fasulye ve sorgum üretimi başı çekmektedir. Geleneksel önemi olan ve toplu yetiştiriciliğin yaygın olduğu hayvancılık da, ekonomiyi besleyen temel sektörlerden biridir. Madencilik açısından ise demir, altın ve bakır yataklarının zenginliği dünya genelinde dikkat çekicidir.

Ekonomik liberalleşme ve serbestlik politikalarına rağmen Moritanya'nın dış ticareti hala oldukça sınırlı düzeydedir. Demir minerali ihracatı, toplam ihracatın yaklaşık yüzde 40'ını karşılamaktadır. Ülkenin diğer temel ihracat kalemleri su ürünleri, demir cevheri, altın ve bakır cevheri şeklindedir. İthalatta ise petrol yağları, römorkörler ve itici gemiler, buğday, su ve taşıtları kalemleri başı çekmektedir.

Ekonomide yüzde 30 paya sahip olan sanayi sektöründe, su ürünleri işleme sanayi hakimdir. Balık ürünlerindeki zenginlik, sanayi sektörünün bu yönde gelişimini

sağlamıştır. Balık işleme tesislerinin küçük sanayi işletmelerinin yüzde 60'ını oluşturduğu ülkede, aşırı ve yasak avlanma ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Ekonomik altyapının güçlendirilmesi sürecinde liberalleşme ve yatırım hareketlerine özellikle önem verilmiştir. Bu kapsamda, 2001'den itibaren doğrudan yabancı yatırımların önünü açacak yasal düzenlemelere gidilmiştir. Ayrıca, önemli bir sorun olan yoksulluğun aşılmasına yönelik, Hükümet 2006'da IMF ile üç yıllık Fakirliği Azaltma ve Gelişiminin Tesisi Anlaşması imzalamıştır. Moritanya bu anlaşma kapsamında ekonomide önemli gelişmeler kaydetmiştir.

Hükümet, ekonomik büyüme ve kalkınma hamlelerinin sürdürülebilmesi için özel sektör yatırımlarını artırmayı önemli ve zorunlu bir araç olarak görmekte, yatırımları teşvik etmeye

çalışmaktadır. Hükümet aynı zamanda fakirliğin azaltılmasına büyük önem vermekte, sağlık ve eğitim sisteminin geliştirilmesi ve özelleştirme uygulamaları için çaba sarf etmektedir.

Ülkeye yönelik yabancı yatırımlarda herhangi bir kısıtlama veya özel bir uygulama söz konusu olmamaktadır. Yatırım yapmak isteyen yabancılar, rahatça şirket kurabilmekte veya kurulu şirketlere ortak olabilmektedirler. Yabancı yatırımcıların gayrimenkul edinmelerinde de engelleyici bir kistas bulunmamaktadır.

Türkiye - Moritanya ilişkileri

İki ülke arasında ortak tarihi ve kültürel değerlerin varlığına rağmen Moritanya'nın 2000'li yıllara kadar siyasi çalkantılar içinde olması, ilişkilerin ilerlemesini engellemiştir. 2008 ve 2010'da gerçekleştirilen karşılıklı üst düzey ziyaretler ve sonrasında iki ülkede de Büyükelçilikler açılması, ilişkilerin seyrini güçlendirmiştir. 2016'da Türkiye tarafından Moritanya'ya gerçekleştirilen ziyarette ortak proje ve hibe programlarının geliştirilmesi yönünde farklı anlaşmalar imzalanmış, 2018 ziyaretinde ise iki ülke arasında iş konseyi kurulmasına karar verilerek 7 yeni anlaşmada mutabık kalınmıştır.

Türkiye lehine fazlalık veren iki ülke arasındaki dış ticaret, 2006'dan itibaren dikkat çekici bir gelişim kaydetmektedir. Türkiye'nin Moritanya'ya ihracatında demir veya alaşımsız çelikten çubuklar, demir çelikten inşaat malzemeleri, halı ve yer kaplamaları, makarna ve benzeri gıda ürünleri ağırlıklı yapıdadır. Oldukça sınırlı düzeyde olan Türkiye'nin Moritanya'dan ithalatında ise et, sakatat, balık ve deniz ürünleri bulunmaktadır.

Moritanya'da inşaat, mobilya, balıkçılık alanlarında yoğunlaşmış olan Türk yatırımları, hala oldukça kısıtlı düzeydedir. Bu bağlamda,

MORİTANYA ÜLKE PROFİLİ (2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	4.3
Nüfus Artış Hızı (%)	2.8
GSYİH (Milyar Dolar)	4.7
GSYİH (%)	3.2
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	1.318
Enflasyon Oranı (%)	1.3
İşsizlik Oranı (%)	10.2
İhracat (Milyar Dolar)	2.1
İhracatta İlk 5 Ülke	Çin, İsviçre, İspanya, Japonya, İtalya
Temel İhracat Ürünleri	Metali cevherleri, Su ürünleri, Kıymetli taşlar, Hayvan yemleri, Mineral yakıtlar
İthalat (Milyar Dolar)	3.6
İthalatta İlk 5 Ülke	G. Kore, BAE, Norveç, Bolçika, Hollanda
Temel İthalat Ürünleri	Gemiler, Mineral yakıtlar, Motorlu taşıtlar, Nükleer reaktörler, Hububat
Cari Denge (%; GSYİH)	-10.0
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	7.0
Tarım (%; GSYİH)	27.4
Sanayi (%; GSYİH)	30.0
Hizmetler (%; GSYİH)	42.6

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

MORİTANYA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2017)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)
Metali cevherleri, çunuf ve kül	815	Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar	1.249
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar	670	Mineral yakıtlar ve yağlar	646
Tatlı veya kükür asitler, kıymetli taşlar	312	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler	307
Gıda sanayinin kalıntıları, hayvan yemleri	140	Motorlu kara taşıtları	153
Mineral yakıtlar ve yağlar	69	Hububat	136
Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar	35	Elektrikli makina ve cihazlar	127
Anorganik kimyasallar	5	Süt ürünleri	79
Et, balık, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar	4	Demir veya çelikten eşya	72
Tuz, küllert, topraklar ve taşlar, alçılar	2	Şeker ve şeker mamulleri	59
Demir veya çelikten eşya	1	Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar	57

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - MORİTANYA TİCARET PROFİLİ (2017)

Fasıl adı	Türkiye'nin İhracatı (Milyon \$)	Fasıl adı	Türkiye'nin İthalatı (Milyon \$)
Demir-çelik ana sanayi	25.6	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	44.6
Diğer gıda maddeleri	11.6	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	0.25
Diğer tekstil ürünleri	6.2	Balıkçılık	0.15
Kağıt ve kağıt ürünleri	3.5	Atık ve hurdalar	0.02
(Giyim eşyası (kürk hanç))	3.1	Elektronik valf ve elektronik tüpün ile diğer elektronik parçalar	0.005

Kaynak: TÜİK

Moritanya daha fazla Türk yatırımcının ilgisine gereksinim duymaktadır. En az iki yıllık yatırım için gerçekleştirilecek materyallerin vergiden muaf tutulması ve yatırımın başlamasından itibaren üç yıl boyunca üretim için vergi indirimi uygulaması, vb. teşvik uygulamaları söz konusudur.

Tarım, hayvancılık, dericilik, balık ürünleri, turizm, inşaat, madencilik, enerji ve gıda; yatırımlar için öncelikli sektörler olarak dikkat çekmektedir. Yatırımlar ve teşviklerle ilgili diğer tüm bilgilere, Moritanya Yatırımları Destekleme Kurumu'ndan bilgi edinilebilmektedir.

İşsizlik oranı, Mart döneminde 1.6 puanlık azalış ile yüzde 10.1 seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Mart dönemi işsizlik rakamlarını açıkladı. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 432 bin kişi azalarak 3 milyon 210 bin kişi oldu. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 1.8 puanlık azalış ile yüzde 11.9 olarak tahmin edildi.

Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 3.7 puanlık azalış ile yüzde 17.7 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 1.7 puanlık azalış ile yüzde 10.3 olarak gerçekleşti.

İstihdam oranı yüzde 47.1

İstihdam edilenlerin sayısı 2018 yılı Mart döneminde, bir önceki yılın aynı

dönemine göre 1 milyon 10 bin kişi artarak 28 milyon 499 bin kişi, istihdam oranı ise 1 puanlık artış ile yüzde 47.1 oldu. Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 27 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 1 milyon 38 bin kişi arttı.

İstihdam edilenlerin yüzde 17.7'si tarım, yüzde 19.7'si sanayi, yüzde 7.3'ü inşaat, yüzde 55.3'ü ise hizmetler sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0.8 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0.3 puan, hizmet sektörünün payı 0.5 puan arttı. İnşaat sektörünün payı ise değişim göstermedi.

İşgücüne katılma yüzde 52.4

İşgücü 2018 yılı Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 578 bin kişi artarak 31 milyon 709 bin kişi, işgü-

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Mart 2018	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.215	2.864	1.967	10.562	19.607
Kadın	1.402	2.194	102	5.193	8.892
Toplam	5.618	5.058	2.069	15.755	28.499

cüne katılma oranı ise 0.2 puan artarak yüzde 52.4 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0.1 puanlık azalışla yüzde 71.8, kadınlarda ise 0.5 puanlık artışla yüzde 33.4 oldu.

Mart 2018 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.7 puan azalarak yüzde 32.4 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.1 puan azalarak yüzde 21.9 oldu.

Arındırılmış rakamlarda işsizlik arttı

Mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 59 bin kişi azalarak 28 milyon 877 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0.1 puan azalarak yüzde 47.8 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Mart 2017-2018	Toplam	
	2017	2018
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	59.634	60.464
İşgücü (Bin kişi)	31.131	31.709
İstihdam (Bin kişi)	27.489	28.499
Tarım	5.085	5.058
Tarım dışı	22.403	23.441
İşsiz (Bin kişi)	3.642	3.210
İş gücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.504	28.755
İşgücüne katılma oranı (%)	52.2	52.4
İstihdam oranı (%)	46.1	47.1
İşsizlik oranı (%)	11.7	10.1
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13.7	11.9
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	57.3	57.6
İstihdam oranı (%)	50.4	51.7
İşsizlik oranı (%)	12.0	10.3
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13.8	11.9
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	21.4	17.7
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	23.0	21.8

22 bin kişi artarak 3 milyon 174 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0.1 puan artışla yüzde 9.9 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücüne katılma oranı bir önceki döneme göre 0.1 puan azalarak yüz-

de 53 olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerin sayısı, tarım sektöründe 55 bin, sanayi sektöründe 9 bin, inşaat sektöründe 44 bin kişi azalırken hizmet sektöründe 48 bin kişi arttı.

İşsize yılın ilk çeyreğinde 1 milyar 103 milyon lira

İşini kaybeden sigortalıların, işsiz kaldıkları dönemin belirli bir bölümünde geçinebilmeleri için 2002 Mart ayında kurulan İşsizlik Sigortası Fonu, işsizlerin güvencesi olmaya devam ediyor.

Mart ayı sonu itibarıyla 120 milyar 675 milyon lira büyüklüğe ulaşan fona, 1-31 Mart tarihlerinde 101 bin 626 kişi başvurdu.

Fondan, Ocak'ta 438 bin 701, Şubat'ta 435 bin 774, Mart'ta 436 bin 211 işsize ödeme yapıldı.

Ocak ayında 369 milyon 172 bin 445 lira, Şubat'ta 368 milyon 964 bin 877 lira, Mart'ta 365 milyon 359 bin 125 lira olmak üzere işsizlere bu yılın ilk 3 ayında fondan yapılan

ödeme tutarı 1 milyar 103 milyon 496 bin 447 lirayı buldu.

Kimler, nasıl yararlanıyor?

İşsizlik Sigortası Fonu'nun gelirini, sigortalının prime esas aylık brüt kazancı üzerinden hesaplanan yüzde 2 işveren, yüzde 1 sigortalı kesintileri ve yüzde 1 devlet payı, bu primlerin değerlendirilmesinden elde edilen kazanç ve iratlar ile işverenlerden alınan gecikme zammı ve faizler oluşturuyor.

Bir kişinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanabilmesi için belli şartlar bulunuyor. Öncelikle kişinin, kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalması, hizmet

akdinin feshinden önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışması ve son 3 yıl içinde en az 600 gün süreyle işsizlik sigortası primi ödemiş olması, ardından da hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde İŞKUR'a şahsen ya da elektronik ortamda başvurması gerekiyor.

Hizmet akdinin feshinden önceki son 3 yılda, 600 gün sigortalı çalışıp işsizlik sigortası primi ödeyenlere 180 gün, 900 gün sigortalı çalışıp işsizlik sigortası primi ödeyenlere 240 gün, bin 80 gün sigortalı çalışıp işsizlik sigortası primi ödeyenlere ise 300 gün süreyle işsizlik ödeneği veriliyor.

Cari açık

Nisan'da yüksek

Cari işlemler açığı Nisan'da geçen yılın aynı ayına kıyasla 1 milyar 706 milyon dolar artarak 5 milyar 426 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Bunun sonucunda, 12 aylık cari işlemler açığı 57 milyar 73 milyon dolara çıktı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan Nisan 2018 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verilerine göre; Nisan'da bir önceki yılın aynı ayına göre hizmetler dengesinden kaynaklanan net girişler 375 milyon dolar artarak 1 milyar 474 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmesine rağmen, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının 1 milyar 817 milyon dolar yükselişle 5 milyar 462 milyon dolara ve

birincil gelir dengesi açığınının 279 milyon dolar artışla 1 milyar 489 milyon dolara çıkması, açığı artıran etken oldu.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, 366 milyon dolar artarak 1 milyar 122 milyon dolara yükseldi. Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar ise 269 milyon dolar artarak 1 milyar 423 milyon dolar oldu.

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, Nisan'da bir önceki yılın aynı ayına göre 138 milyon dolar artarak 703 milyon dolara yükseldi. Bu gelişmede net varlık ediniminin 243 milyon dolar azalarak 160 milyon dolara ve net

Türkiye'nin cari işlemler açığı Nisan'da 5 milyar 426 milyar dolar oldu. Cari açığın yükselmesinde en büyük etkiyi ithalat yaptı.

(Milyon Dolar)	Nisan		Ocak-Nisan		12 Aylık Kümülatif 2018
	2017	2018	2017	2018	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-3.720	-5.426	-12.104	-21.799	-57.073
SERMAYE HESABI	8	-4	-2	25	43
FİNANS HESABI	-8.391	-5.166	-20.367	-17.994	-44.139
Doğrudan Yatırımlar (net)	-565	-703	-2.725	-1.778	-7.257
Portföy Yatırımlar (net)	-3.259	502	-7.684	-1.842	-18.603
Diğer Yatırımlar (net)	-748	-7.726	-2.143	-16.426	-19.939
Rezerv Varlıklar (net)	-3.819	2.761	-7.815	2.052	1.660
Net Hata ve Noksan	-4.679	264	-8.261	3.780	12.891

yükümlülük oluşumunun 105 milyon dolar düşerek 863 milyon dolara gerilemesi etkili oldu. Aynı dönemde, portföy yatırımları 502 milyon dolar net çıkış kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 414 milyon dolar net satış, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında ise 456 milyon dolar net alış yaptı.

Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak Nisan ayında bankalar 339 milyon dolar, Genel Hükümet 250 milyon dolar ve diğer sektörler

de 716 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlarda Nisan'da 7 milyar 726 milyon dolarlık net çıkış yaşandı. Söz konusu dönemde diğer yatırımlar altında; yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 1 milyar 893 milyon dolar net azalış, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları ise 2 milyar 17 milyon dolar net artış kaydetti. Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili ise bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1 milyar 668 milyon dolar ve 864

milyon dolar net kullanım, Genel Hükümet 165 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirdi. Resmi rezervlerde ise Nisan'da 2 milyar 761 milyon dolar rezerv azalışı gözlemlendi. Net hata noksan, Nisan'da 264 milyon dolar fazla verdi. Net hata ve noksan Ocak-Nisan döneminde ise 3.8 milyar dolar olarak duyuruldu.

Öte yandan, Mart ayı cari açık verisi 4 milyar 812 milyondan 4 milyar 800 milyona, 12 aylık cari açık da 55 milyar 380 milyondan 55 milyar 367 milyona dolara revize edildi.

Mayıs bütçesi 2.7 milyar lira fazla verdi

Merkezi yönetim bütçesinde Mayıs ayında 2.7 milyar TL fazla verdi. Mayıs ayındaki faiz dışı fazla ise 8.7 milyar lira olarak gerçekleşti. Bütçe gelirleri Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 21.8 oranında artarak 70 milyar TL, vergi gelirleri ise yüzde 20.2 oranında artarak 61.2 milyar TL oldu.

Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın açıklamalarına göre; Mayıs ayında vergi gelirlerindeki artış genele yaygın ve yüksek oranda gerçekleşti. Kurumlar geçici vergisi yüzde 31.2 oranında artış gösterdi. 2018 yılının ilk çeyreğine ilişkin beyan edilen karlar da ekonomideki canlılığın devam ettiğini ortaya koydu. Ayrıca toplam Gelir Vergisi tahsilatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 25.4 oranında arttı.

Tüketim tarafında brüt KDV tahsilatının yüzde 21.8 artması ekonomideki canlılığın yılın ikinci çeyreğinde de devam ettiğine işaret etti. Ancak bu ayda KDV iadelerinin yüzde 54.4 oranında artması nedeniyle dahilde alınan net KDV tahsilatı yüzde 7.9 oranında azaldı.

KDV iadelerindeki artışta ihracat kaynaklı yapılan iadelerle KDV iadelerini hızlandırmaya yönelik

Milyon TL	OCAK-MAYIS		Değişim Oranı (%)
	2017	2018	
Bütçe Giderleri	266.757	322.529	20.9
Faiz Hariç Giderler	241.047	291.112	20.8
Faiz Giderleri	25.710	31.417	22.2
Bütçe Gelirleri	255.263	302.063	18.3
Vergi Gelirleri	209.648	252.071	20.2
Bütçe Dengesi	-11.494	-20.467	-78.1
Faiz Dışı Denge	14.216	10.951	-23.0

uygulamaya konulan yeni düzenleme ve uygulamalar etkili oldu. Bu yolla işletmelere kaynak noktasında önemli bir katkı sağlandı.

Mayıs ayında ithalde KDV yüzde 25.7, ÖTV ise yüzde 12.1 oranında arttı.

İlk 5 ayda durum

Bu yılın Ocak-Mayıs döneminde merkezi yönetim bütçesi 20.5 milyar TL açık verdi. Merkezi yönetim bütçesinde 11 milyar TL faiz dışı fazla oluştu.

Ocak-Mayıs döneminde bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18.3 oranında artarak 302.1 milyar TL olarak gerçekleşti.

İlk 5 ayda vergi gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 20.2 ile bütçede öngörülen

yüzde 15.2'lik artış oranının üzerinde gerçekleşti. Bu artışta başta Gelir, Kurumlar, KDV ve ÖTV olmak üzere hemen hemen tüm vergi kalemlerindeki yüksek artışlar etkili oldu.

Ayrıca KDV iadelerinde görülen yüzde 37.9 oranındaki yüksek artışa rağmen toplam KDV tahsilatı bu dönemde yüzde 17.9 arttı.

Ocak-Mayıs döneminde yaşanan yüksek vergi gerçekleştirmeleri ekonominin ikinci çeyreğinde büyümenin olumlu seyrettiğine ve vergi gelirlerinin bütçede öngörülen gelir hedefinin üzerinde gerçekleşeceğine işaret ediyor.

Diğer taraftan, yeniden yapılanma kanunları kapsamında Mayıs ayında 1.4 milyar TL, yılbaşından itibaren ise 5.7 milyar TL gelir elde edildi.

Mayıs enflasyonu beklentileri aştı

Enflasyonda yükseliş hız kesmiyor. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Mayıs'ta aylık bazda yüzde 1.62, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6.39, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 3.79 artış gösterdi. Yıllık enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 12.15, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 20.16 oldu. Çekirdek enflasyon ise yüzde 12.64 ile tarihin en yüksek seviyesine çıktı. Ekonomistler, TÜFE'nin yüzde 1.59 artmasını bekliyordu. Enflasyon, Nisan'da bir önceki aya göre yüzde 1.87 artış göstermiş, yıllık enflasyon yüzde 10.85 olmuştu.

Çekirdek enflasyonda da bozulma Merkez'i zorluyor. TCMB'nin takip ettiği çekirdek enflasyondan "B" endeksi 0.23 puan artışla Mayıs'ta yıllık yüzde 12.54'ten yüzde 12.77'ye, "C" endeksi ise 0.40 puan artışla yüzde 12.24'ten yüzde 12.64'e yükseldi.

Ekonomistlerin hesaplamalarına göre, yaz aylarının ortasında yıllık enflasyonun yüzde 13 bandını aşması ve 14 yılın yeni rekorunu görmesi yüksek bir olasılık ve yıl sonunda ise yüzde 11'in altında bir kapanış artık olası görünmüyor.

Her grupta yükseliş

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Mayıs ayı enflasyon verisini açıkladı. Mayıs 2018'de endekste kapsanan 407 maddeden; 58 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 279 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 70 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Tüketici enflasyonunda gıdadan giyime, içki ve sigaradan lokanta ve otellere kadar her ana grupta Mayıs'ta rakamlar yükseldi.

Ana harcama grupları itibariyle 2018 yılı Mayıs ayında endekste yer alan gruplardan, aylık en yüksek artış yüzde 5.21 ile yeni sezon ürünleri vitrine çıkan giyim ve ayakkabı grubunda oldu. Petrol ve döviz kurlarındaki yükselişle, taşıt ve akaryakıt fiyat artışlarından etkilenen ulaşımda yüzde 2.32, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 2.06, lokanta ve oteller ile gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 1.45 artış gerçekleşti. Alkollü içecekler ve tütün yüzde 0.15 ile en az artış gösteren grup oldu.

TÜFE'de, yıllık en fazla artış yüzde

Enflasyon mayıs ayında yüzde 1.62 oranında artış göstererek beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Öte yandan yüzde 12.64 ile çekirdek enflasyon tarihin en yüksek seviyesine çıktı.

20.02 ile ulaştırma grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre ev eşyası yüzde 16.87, çeşitli mal ve hizmetler yüzde 15.38, lokanta ve oteller yüzde 12.51 ve konut yüzde 11.24 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları olarak sıralandı.

Aylık en yüksek artış yüzde 2.66 ile TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)'da

İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, aylık en yüksek artış yüzde 2.66 ile TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)'da oldu. Bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış yüzde 7.77 ile TR61 (Antalya, Isparta, Burdur) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış yüzde 13.99 ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) bölgesinde ve 12 aylık ortalamalara göre en yüksek artış yüzde 12.08 ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) bölgesinde gerçekleşti.

Üretici enflasyonu tarihi zirvesinde

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ise 2018 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 3.79, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 12.12, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 20.16 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 15.80 artış gösterdi. Böylece üretici fiyatları endeksi yıllık bazda yüzde 20'nin üzerine çıkarak, TÜİK'in yeni seriyile hesapladığı 2003 Ağustos'tan beri görülen en yüksek seviyeyi gördü. Bir başka ifadeyle yıllık üretici enflasyonu tarihi rekorunu kırdı. Bu rekorda en büyük etki ise döviz kurlarındaki artışın yanı sıra başta petrol olmak üzere emtia fiyatlarındaki artışlar belirleyici oldu. İmalat sanayii fiyatlarındaki yükselişte petrol ürünleri, et ürünleri, ana metal, plastik ürünler, tekstil ürünleri, basım hizmetleri, kimyasal ürünler ile mobilya imalatı öne çıktı. İthal girdi fiyatlarındaki hızlı artış üreticiyi sıkıştırıyor. Üretici enflasyonu ayrıca tüketici enflasyonuna da maliyet etkisi yapıyor.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocaklığı sektöründe yüzde 2.63, imalat sanayi sektöründe yüzde 3.43, elektrik ve gaz yüzde 9.34, su sektöründe yüzde 1.15 artış olarak gerçekleşti.

Bir önceki aya göre en fazla artış, yüzde 12.16 ile kok ve rafine petrol ürünleri, yüzde 10.68 ile ham petrol ve doğalgaz, yüzde 9.34 ile elektrik ve gaz sektörlerinde oldu.

Merkez: Enflasyon genele yayıldı

Merkez Bankası, 2018 yılı Mayıs ayı fiyat gelişmeleri raporunu yayımladı. Rapora göre enflasyondaki yükseliş, alt gruplar geneline yayıldı. Gıda enflasyonu; işlenmiş gıda fiyatlarındaki ılımlı artışa karşın, işlenmemiş gıda fiyatları kaynaklı olarak yükseldi. Enerji enflasyonu, petrol fiyatları ve döviz kuru gelişmelerine bağlı olarak yukarı yönlü seyrini sürdürdü. Türk Lirası'ndaki birikimli değer kaybı, başta dayanıklı tüketim malları olmak üzere, temel mal grubu enflasyonunu olumsuz yönde etkilemeye devam etti.

Altın grubunun katkısı da 0.13 puan arttı. Bu dönemde hizmet grubu yıllık enflasyonu da artış kaydetti.

Sonuçta, çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonları yükselmiş, ana eğilimleri ise yüksek seviyesini korumuş oldu. Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre gıdada 0.49, enerjide 0.38, temel mallarda 0.21, hizmet grubunda ise 0.08 puan arttığı dikkati çekti.

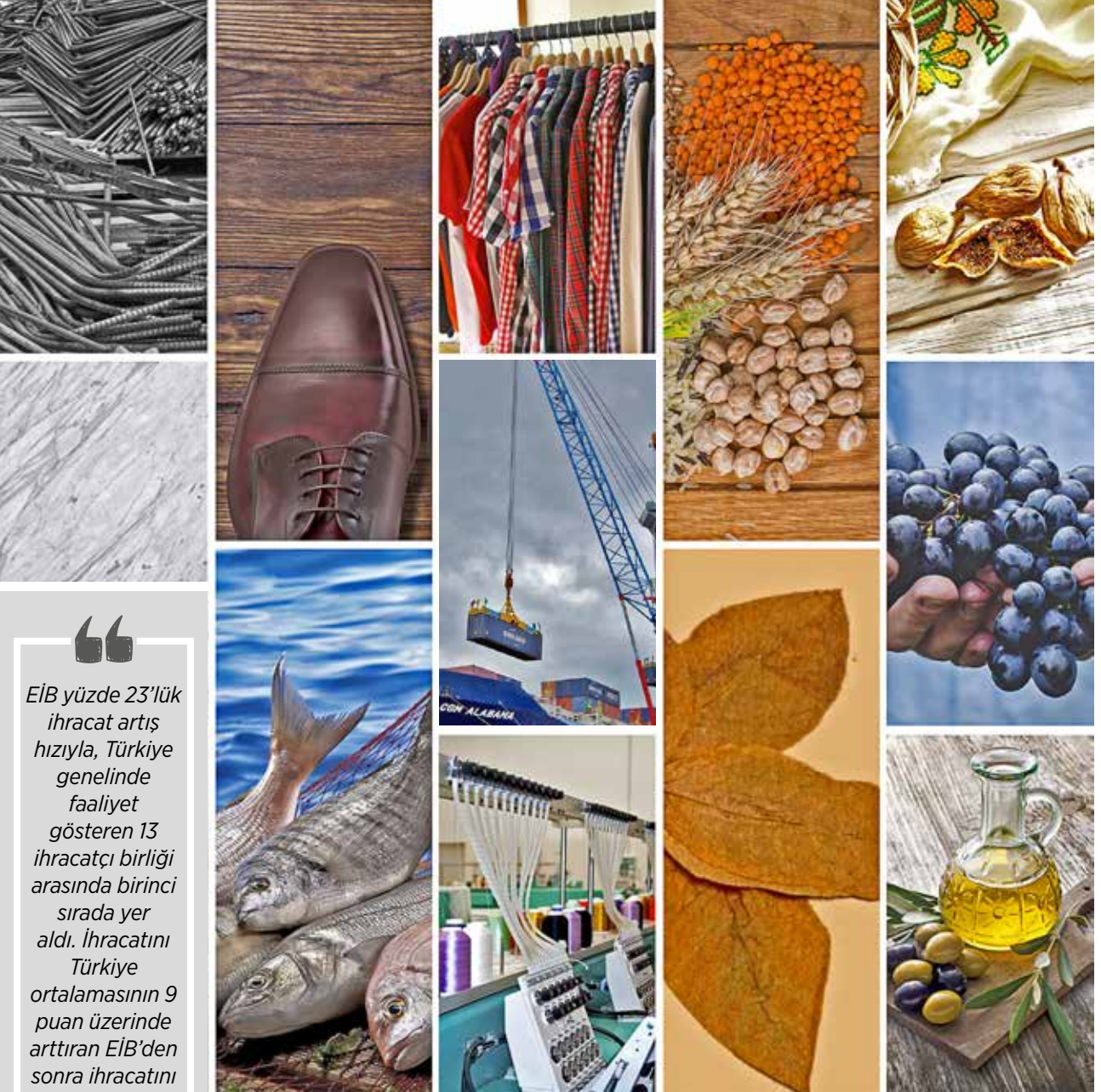
Enerji yükselişte

Enerji enflasyonu petrol fiyatları ve kur gelişmelerine bağlı olarak yukarı yönlü seyrini sürdürdü. TL'deki birikimli değer kaybı, başta dayanıklı tüketim malları olmak üzere, temel mal grubu enflasyonunu olumsuz yönde etkilemeye devam etti. Bu dönemde hizmet grubu yıllık enflasyonu da arttı. Bu gelişmelerle çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonları yükselirken, ana eğilimleri ise yüksek seviyesini korudu.

Merkez Bankası'nın raporuna göre enerji fiyatları Mayıs ayında yüzde 1.74 oranında arttı. Türk Lirası'nda gözlenen değer kaybı ve uluslararası petrol fiyatlarındaki artışa bağlı olarak akaryakıt ve tüpgaz fiyatları sırasıyla yüzde 3.18 ve yüzde 2.25 oranında arttı.

Buna ek olarak, bu dönemde katı yakıt fiyatları yüzde 1.44, şebeke suyu fiyatları ise yüzde 1.11 oranında yükseldi. Sonuç olarak, enerji grubu yıllık enflasyonu geçen yılın aynı dönemindeki düşük bazın da etkisiyle 3.18 puan yükselerek yüzde 15.17'ye ulaştı.

EİB'nin son 1 yıllık ihracat artışı 1.9 milyar dolar

EİB yüzde 23'lük ihracat artış hızıyla, Türkiye genelinde faaliyet gösteren 13 ihracatçı birliği arasında birinci sırada yer aldı. İhracatını Türkiye ortalamasının 9 puan üzerinde arttıran EİB'den sonra ihracatını en fazla arttıran yüzde 19 ile Uludağ İhracatçı Birlikleri oldu.

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) 2018 yılında Türkiye'nin ihracat artış rekorunu oldu. Ege İhracatçı Birlikleri, 2018 yılının Ocak - Mayıs döneminde yüzde 23'lük artışla 5 milyar 564 milyon 529 bin dolarlık ihracata imza attı.

2018 yılında her ay yeni bir rekor kıran Ege İhracatçıları, Mayıs ayında 1 milyar 140 milyon 854 bin dolarlık dışsatım gerçekleştirdi. EİB üyeleri, 2017 yılı Mayıs ayındaki 949 milyon 686 bin dolarlık ihracat rakamını yüzde 20 geliştirmeyi

başardılar. Mayıs ayında Egeli ihracatçıları, 657 milyon 173 bin dolarlık sanayi ürünleri ihraç ederken, tarım ürünleri ihracatı 399 milyon 396 bin dolar oldu. Madencilik sektörü ise; 84 milyon 285 bin dolarlık döviz Türkiye'ye kazandırdı.

EİB'nin ihracatı 2018 yılının Ocak - Mayıs döneminde yüzde 23'lük artışla 4 milyar 535 milyon dolardan, 5 milyar 564 milyon dolara çıkarken, son 1 yıllık ihracat ise; yüzde 17'lik sıçramayla 10 milyar 981 milyon dolardan 12 milyar 865 milyon dolara tırmandı.

Ege İhracatçı Birlikleri çatısı altındaki 12 ihracatçı birliğinin tamamı 2018 yılının Ocak - Mayıs döneminde ihracatını arttırmayı başarırken, Mayıs ayında 3 birliğin ihracat rakamı, 2017 Mayıs ayı ihracatının gerisinde kaldı.

Demir-çelik ihracatı rekora koşuyor

2018 yılına parlak bir giriş yapan Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği, Mayıs ayında başarılarına yeni bir halka ekledi. Birliğin Mayıs ayı ihracatı yüzde 128'lik rekor artışla 139 milyon 108 bin dolara yükseldi.

Hazırgiyim ve su ürünlerinde artış

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon

İhracatçıları Birliği 2018 yılı Mayıs ayında yüzde 15'lik ihracat artışıyla 105 milyon 134 bin dolarlık ihracat rakamına ulaştı. Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği 85 milyon 308 bin dolarlık ihracat rakamıyla zirvenin üçüncü basamağında yer buldu.

Yaş meyve sebze ihracatı yüzde 42 yükseldi

Mayıs ayında Ege Maden İhracatçıları Birliği 84 milyon 285 bin dolarlık maden ihracatı yaparken, Ege Tütün İhracatçıları Birliği 72 milyon 634 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği ise; yüzde 42'lik ihracat artış hızıyla 70 milyon 485 bin dolarlık ihracatı hanesine yazdırdı.

Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin Mayıs ayındaki ihracatı yüzde 22'lik artışla 63 milyon 523 bin dolar olurken, Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği 51 milyon 924 bin dolarlık ihracata imza attı.

Mart ve Nisan aylarında Hindistan'a haşhaş tohumu ihracatıyla ihracat rekorları kıran Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Mayıs ayında yüzde 30'lük ihracat artışıyla 35 milyon 48 bin dolarlık ihracat rakamına erişti.

Tekstil ihracatı yüzde 9, deri ihracatı yüzde 19 arttı

Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Mayıs ayında yüzde 9'lük ihracat artışıyla 24 milyon 812 bin dolar ihracat rakamına çıkarken, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 17 milyon 934 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin ihracat rakamı ise yüzde 19'lük artışla 11 milyon 824 bin dolara yükseldi.

Eskinazi: Rekortmen olmak gurur verici

Ege İhracatçı Birlikleri'nin 2018 yılının ilk beş aylık döneminde başarılı bir dönemi geride bıraktığını belirten Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Türkiye genelinde ihracat artış rekortmeni olmanın gurur verici olduğunu kaydetti.

EİB'nin ihracat artış hızının 2018 yılı sonu için belirledikleri 13 milyar dolar ihracat hedefine 2018 yılının ilk yarısında ulaşacaklarını ortaya olduğuna işaret eden Eskinazi, "2018 yılının ikinci yarısında sağlayacağımız ihracat artışıyla 13 milyar dolarlık hedefimizi 14 milyar dolar bandına taşıyabileceğimize inanıyoruz" diye konuştu.

Mayıs ihracatı 14 milyar dolar

Mayıs ayı Türkiye ihracatında rekor tazelenmesine sahne oldu ve aylık bazda tarihin en yüksek ihracat rakamına ulaşıldı. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre Mayıs ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12.2 artışla 14 milyar dolara yükseldi. Miktar bazında ihracat ise Mayıs'ta yüzde 3.8 artarak 10.5 milyon ton oldu. İhracatta artış Kasım 2016 tarihinden itibaren, son 1.5 yıldır kesintisiz sürerken, son 8 aydan bu yana da çift haneli olarak gerçekleşti. Yılın ilk 5 ayında ihracat yüzde 9.3 artışla 69 milyar dolara çıkarken, son 12 ayda ise bir önceki yıla göre yüzde 10.1 artışla 161.7 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Otomotiv liderliğini korudu

Mayıs ayında sektörel bazda en fazla ihracatı her zaman olduğu gibi 2.8 milyar dolarla otomotiv sektörü yaptı. Otomotivde artış bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7.9 oldu. Bu sektörü 1.49 milyar dolarla Hazırgiyim ve Konfeksiyon ile 1.46 milyar dolarla Kimyevi Maddeler sektörleri takip etti.

Mayıs ayında en fazla ihracat artışı yaşayan sektörler yüzde 65.8 ile Yaş Meyve ve Sebze, yüzde 44.3 ile Savunma ve Havacılık Sanayii ve yüzde 25.8 ile Demir ve Demir Dışı Metaller oldu. Genele bakıldığında tarım ihracatı yüzde 13.6, sanayi ürünleri ihracatı yüzde 12.6 artarken, madencilik ürünleri ihracatı yüzde 3.3 azaldı.

154 ülke ve bölgeye ihracat arttı

İhracat pazarlarına bakıldığında Mayıs ayında 154 ülke ve bölgeye ihracat arttı. En fazla ihracat yapılan ilk 5 ülkeden Almanya'ya yüzde 10.2, İngiltere'ye yüzde 13, İtalya'ya yüzde 23.8, İspanya'ya yüzde 51.8 ve Fransa'ya yüzde 20.3 artış kaydedildi. En fazla ihracat yapılan ilk 20 ülke arasında ise en yüksek artış ise yüzde 56 ile Rusya'ya oldu.

AB'ye ihracat yüzde 18.8 arttı

Ülke grubu bazında bakıldığında Mayıs'ta AB'ye ihracat yüzde 18.8 artarken, AB'nin ihracatımızdaki payı yüzde 51.6 oldu. Afrika'ya ihracat yüzde 27.7, Bağımsız Devletler Topluluğu'na yüzde 14.1 artarken, Orta Doğu'ya yüzde 6.7, Kuzey Amerika Ülkelerine ise yüzde 9.9 azaldı.

İstanbul yine lider, Denizli'de yüzde 19.7 artış

Mayıs ayında 52 il ihracatını artırırken, 28 ilde ise ihracat geriledi. En fazla ihracat yapan ilk 5 ilin ihracatları şu şekilde oldu: İstanbul 6.2 milyar dolar, Bursa ve Kocaeli 1.2 milyar dolar, İzmir 833 milyon dolar ve Ankara 685 milyon dolar. İlk 10'da en yüksek ihracat artışını yüzde 27.9 ile Ankara gerçekleştirdi. İhracat rakamlarının açıklandığı ve en çok ihracat yapan ilk 10 il arasında olan Denizli ise ihracatını Mayıs'ta yüzde 19.7 yılın ilk 5 ayında ise yüzde 20.4 artırdı.

Mayıs'ta en fazla ihracatı yine otomotiv, hazır giyim ve kimyevi maddeler sektörleri yaparken, en büyük pazarlarımız olan Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa ve İspanya'ya ihracatta artış kaydedildi.

Mayıs ihracatına parite etkisi ise pozitif yönlü şekilde 346 milyon dolar oldu.

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ						
BÜYÜME	2013	2014	2015	2016	2017	2018/İ
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.809.713	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.104.907	792.691
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	8,5	5,2	6,1	3,2	7,4	7,4
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	9,3	6,1	5,9	3,8	8,8	9,3
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2013	2014	2015	2016	2017	Mar.18
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.524	25.933	26.621	27.205	28.189	28.499
İstihdam Oranı (%)	45,9	45,5	46,0	46,3	47,1	47,1
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.747	2.853	3.057	3.330	3.454	3.210
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,9	10,3	10,9	10,9	10,1
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12	12	12,4	13	13,1	11,9
ENFLASYON (%)	2012	2013	2014	2015	2016	May.18
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	20,16
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	30,65
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	12,15
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
İhracat	151.803	157.610	143.889	142.544	157.020	55.029
İthalat	251.661	242.177	207.234	198.617	233.800	82.446
Dış Ticaret Dengesi	-99.859	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-27.416
Cari İşlemler Dengesi	-63.621	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-21.799
TEŞVİKLI YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	94.438	64.468	98.935	98.312	179.189	233.395
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	4.589	3.884	4.508	5.109	7.450	9.660
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Kurulan Şirket Sayıları	108.930	126.635	114.691	106.447	118.021	48.195
Kapanan Şirket Sayıları	37.273	39.051	32.762	31.928	32.706	11.665
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Mar. 18
Şirket Sayısı (Adet)	3.762	4.676	5.572	5.576	6.004	1.947
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	13.563	13.119	18.002	13.343	10.941	2.168
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2013	2014	2015	2016	2017	Mar.18
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-170,9	-179,0	-180,3	-205,5	-207,7	-221,9
BORÇLANMA (Milyar \$)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dış Borç Stoku	341,9	392,4	405,0	399,5	408,2	453,2
Kamu	106,3	118,9	121,3	116,6	123,3	136,2
Özel	228,5	268,2	281,3	281,5	284,1	316,4
KREDİLER (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018/İ	Nis.18
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	212,1	214,7	216,7	239,1	245,4	245,2
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2013	2014	2015	2016	2017	Nis.18
Toplam Sanayi	3,5	3,5	2,9	1,8	6,3	6,2
İmalat Sanayi	4,4	3,1	3,3	1,4	6,4	6,3
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2013	2014	2015	2016	2017	May.18
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	75,0	76,8	77,4	78,5	77,9
GÜVEN ENDEKSLERİ	2013	2014	2015	2016	2017	May.18
Reel Kesim Güven Endeksi	106,6	104,6	103,5	105,2	104,9	109,9
Tüketici Güven Endeksi	76	72,5	66,3	69,5	68,6	69,9
Ekonomi Güven Endeksi	103,9	99,0	96,6	93,9	98,6	93,5
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2013	2014	2015	2016	2017	Nis.18
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	77,7	89,8	100,0	109,1	141,4	169,0
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Mar. 18
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	240.154	251.963	261.783	274.408	292.574	73.659
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-May. 18
Bütçe Dengesi	-18.543	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-20.467
PROTESTOLU SENET	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.092	1.004	1.000	1.017	940	281
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	7.494	8.221	10.081	12.288	12.686	4.381
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	748	674	776	778	435	138
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	301	239	229	232	121	23
BORSA VE DÖVİZ	2013	2014	2015	2016	2017	May.18
BIST 100 Endeksi	77.315	76.306	79.901	77.587	100.439	100.652
Euro/\$	1,33	1,33	1,11	1,11	1,13	1,18

Kaynak: TÜİK, TCMB, RISK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4.9	4.8	4.8	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	20.6	4.1	10.1	13.8	12.7	13.4	13.1	13.2	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	15.9	13.5	12.0	13.7	13.3	13.4	13.5	12.4	-
Net Göç Hızı (%)	2.91	2.26	2.46	3.45	5.6	5.0	5.6	-	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	56	55	58	59	59	61	59	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	-	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30.4	30.7	31.6	31.8	31.7	32.0	47.6	-	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	397	422	432	490	466	470	513	-	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	30.5	29.9	30.3	32.4	31.0	28.3	30.7	-	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	231	243	247	276	243	262	254	-	-
İşsizlik Oranı (%)	15.1	14.7	14.8	15.4	13.9	15.0	14.0	-	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16.4	16.2	15.9	17.0	15.0	16.1	15.2	-	-
ENFLASYON (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
TÜFE (yıllık)	7.25	10.15	6.03	7.94	8.54	9.83	8.93	13.1	12.96
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
İhracat	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	3.432
İthalat	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	3.437
Dış Ticaret Dengesi	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	-5
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	3.744
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5.9	6.0	5.7	6.1	6.1	5.8	5.9	5.9	6.3
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Kapasite Kullanım Oranı	62.25	70	63	60	55	64	63	67	64
PROTESTOLU SENETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	13.647
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4.5	3.4	3.6	4.0	4.3	4.4	4.7	4.9	4.9
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	319	245	367	463	510	571	775	740	242
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Belge Adedi	167	188	209	215	186	208	230	431	166
Yatırım (Milyon TL)	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	2.387
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3.01	4.55	15.66	1.76	6.5	3.1	1.9	4.3	3.6
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	1.9	3.2	2.8	2.2	5.2	4.9	1.9	10.0	3.2
ENERJİ TÜKETİMİ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	1.628
MALİ / FINANS	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Bütçe Gelir/Gider	3.99	4.05	4.34	4.36	4.20	4.28	4.2	4.5	4.1
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10.77	10.86	11.77	11.14	10.54	11.1	11.4	11.8	10.8
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	87.9	102.5	110.2	123.9	122.2	120.6	111.5	121.4	120.3
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5.9	5.8	5.7	5.5	5.2	5.6	5.7	5.7	5.8
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5.9	6.1	5.9	6.0	5.2	5.2	4.9	5.2	5.1
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	1.35	1.67	1.59	2.29	2.62	2.63	2.30	2.9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Kurulan Şirket Sayısı	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	1.958
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6.5	6.1	5.7	6.0	5.9	6.0	6.2	6.3	6.0
Kapanan Şirket Sayısı	860	943	1.094	1.095	991	740	644	832	270
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7.5	7.2	7.7	7.0	7.1	6.1	5.8	6.2	6.5
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/3
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.628
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6.0	5.7	5.5	5.3	5.1	4.8	4.6	4.4	4.3
MARKA-PATENT SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	2.422
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6.0	6.0	6.2	6.0	6.0	6.2	7.1	6.9	6.4
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	34	31	42	59	55	86	96	77	92
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5.3	3.7	4.1	4.7	4.2	5.0	5.4	3.9	5.0
TURİZM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	128
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4.1	4.4	4.4	4.2	3.6	3.3	2.5	2.4	1.6
TARIMSAL ÜRETİM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	4.2	4.1	4.7	3.9	5.1	5.0	6.4	5.7	-
İŞ KAZALARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	5.4	7.5	5.6	6.0	2.6	5.1	3.7	4.7	3.4
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6.4	6.3	6.2	6.1	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RISK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

Maalesef yapamıyoruz...

işinizle ilgili bizden pek çok şey duyabilirsiniz
ama bu cümleyi asla.

Çünkü biz bir matbaadan çok daha fazlasıyız.

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Yüzde Sıfır Faizle

Yüzde Yüz Doğru Yatırım

Sineması, opera ve tiyatro salonları,
sanat galerisi, konser merkezi ve
yemyeşil sosyal alanlarıyla
hayatınızda olmasını istediğiniz
her şey burada.

KONUTLARDA
%15 PEŞİNAT
6 YIL VADE
0 FAİZ

OFİSLERDE
%15 PEŞİNAT
7 YIL VADE
0 FAİZ

444 18 99

mahallbomontizmir.com

MAHALL
BOMONTİ *izmir*